ΤΕΥΧ. Δ. ΤΟΜ. Α'. 1852.

ΙΑΠΩΝΙΑ.

ΕΙΤΕ ΘΕΣΙΣ, ΚΑΤΟΙΚΟΙ, ΗΘΗ, ΕΘΙΜΑ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ, ΤΕΧΝΑΙ, ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ, ΕΜΠΟΡΙΟΝ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ, ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΑΥΓΗΣ ΧΩΡΑΣ (1).

Δύο ἐκ τῶν πολυανθρωποτάτων βασιλείων τῆς μεγάλης Ἀσίας, ἡ Κίνα καὶ ἡ Ἰαπονία, διετέλεσαν σχεδὸν ἄγνωστα καὶ ἀνεξερεύνητα μέχρι τοῦδε διὰ τὸ μισαλλόδοξον τῶν κατοίκων πνεῦμα, ἢ μᾶλλον διὰ τὸν φόβον, τὸν ὁποῖον συνέλαβον αἱ Κυβερνήσεις των. Ἀλλὰ τῆς μὲν πρώτης τοὺς λιμένας ἤνοιξεν ἀπό τινων ἐτῶν διὰ τοῦ πολέμου ἡ πρόμαχος τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας Ἀγγλία· ἡ δὲ δευτέρα, ἀφ' ὅτου ὁ ἐκ τῆς Βενετίας πολύπλαγκτος Μαρκόπωλος πολλὰ περὶ αὐτῆς θαυμάσια εἰς τὴν Ὀδύσσειάν του ἐρραψῴδησε, ξεναγήσασα καὶ περιποιηθεῖσα μάλιστα κατ' ἀρχὰς τοὺς Εὐρωπαίους, ἀνεδείχθη ἔπειτα τοσοῦτον δυσμενὴς πρὸς αὐτοὺς, ὥστε οὔτε ἔμπορον, οὔτε περιηγητὴν πλέον δέχεται. Τοιαύτης ὅμως κακεντρεχοῦς ἀπεχθείας διάθεσις ἔπρεπεν εἰς τὸ ἑξῆς ἐντελῶς νὰ παύσῃ· ἐπειδὴ διάφοροι περιστάσεις, οἷον οἱ χειμῶνες, ἡ νηνεμία, αἱ παλίῤῥοιαι, ἡ ἔλλειψις τῶν ἐφοδίων κτλ. φέρουσι καὶ ἀκουσίως συχνάκις τοὺς ναυτιλλομένους εἰς τὰ ἀφιλόξενα ἐκεῖνα παράλια. Πολλοὶ δὲ ναυαγοῦντες ἐμποδίζονται νὰ προσπελάσωσιν εἰς τὴν γῆν, ἢ καὶ ἀποβάντες παντοδαπῶς κακοποιοῦνται ὑπὸ τῶν δεισιδαιμόνων ἀνθρώπων. Ἔπειτα ὡς νῆσος ἡ πολυπληθὴς αὕτη χώρα ὑπόσχεται πολὺ πλειοτέραν τὴν κερδοσκοπίαν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἐθνῶν παρὰ τὴν μεσόγειον καὶ ὡς εἰπεῖν ἀδιεξοδον Κίναν. Τέλος αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀπρόσιτοι λαοὶ θέλουσιν ὠφεληθῆ ἀναλόγως, διὰ τῆς μετὰ τῶν Εὐρωπαίων κοινωνίας, μεταβαλλομένων μὲν τοῦ πολιτικοῦ φόβου καὶ τῆς θεοβλαβείας των εἰς ἀγάπην, ἱλαρότητα καὶ εὐσέβειαν, καταναλισκομένου δὲ λυσιτελῶς εἰς τὰ ἔξω τοῦ θυμοειδοῦς καὶ θερμουργοῦ χαρακτῆρός των.

Ὁ ζῆλος ἄρα τῆς θρησκείας καὶ ἡ φιλανθρωπία καὶ τὸ συμφέρον ἐπέβαλλον ὡς χρέος πολιτικὸν εἰς τὰς θαλασσοκρατούσας δυνάμεις νὰ καταζήσωσι καὶ αὐτόθι ἀνεμπόδιστον τῶν ἀύλων ἰδεῶν, καθὼς καὶ τῶν ὑλικῶν προϊόντων τὴν συναλλαγήν. Διὰ ταῦτα πάντα ἐναμιλλωμένη ἀξιοπρεπῶς πρὸς τὴν κλεινὴν αὐτῆς μητρόπολιν ἡ Ὁμόσπονδος Ἀμερικὴ ἀνέλαβεν ἐσχάτως τὸν γενναῖον τοῦτον ἀγῶνα καὶ στόλον ἤδη ἐκπέμπει ὑπὸ τοῦ δοκιμωτάτου τῶν μοιράρχων, τοῦ Κ. Πέρρυ, ναυαρχούμενον, διὰ νὰ προτρέψῃ, χρείας δὲ τυχούσης, καὶ

(1) Koempfer amoenitates exoticae.
— Siebold. archiv. zur Beschreibung von Japan. in 4⁰.
— Manners and Customs of the Japanese. London.
— People' s paper. Revue Britannique
— Noel, Carpentier et Puissant dict. des découvertes.

νὰ ἐκβιάσῃ τὴν Ἰαπονίαν εἰς εὐνοϊκωτέρας τοῦ λοιποῦ σχέσεις.

Συνισταμένη ἐκ πολλῶν κυκλάδων (3800 κατά τινας) τοῦ βορείου μεγάλου Ὠκεανοῦ εἰς σχῆμα ἀλύσου, φερομένης ἀπὸ νότου καὶ δυσμῶν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς, ἡ Ἰαπονία ἀντιπαρήκει κατὰ μῆκος παράλληλος εἰς τὴν Κορέαν καὶ Κίναν, χωρίζεται δὲ διὰ πορθμοῦ ἀπὸ τὰς Κουρίλλας νήσους, αἵ ὁποῖαι, καθὼς καὶ αὐτὴ, ἀπεσπάσθησάν ποτε ἀπὸ τὰς παρωκεανίτιδας ἐσχατιὰς τῆς Ῥωσσίας (Καμτσάτκας) ὑπὸ σεισμῶν ἀλλεπαλλήλων, εἰς τοὺς ὁποίους ὅλη ἡ ἀπέραντος ἐκείνη ἐπιφάνεια ὑπόκειται. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτείνεται ἀπὸ 29 μέχρι 47 μοίρας πλάτους καὶ 126 μέχρις 148 μήκους, περιλαμβάνει διάφορα κλίματα ἀπὸ τοῦ καύσωνος δηλ. τῶν τροπικῶν μέχρι τοῦ παγετοῦ τῶν πόλων. Ἐν γένει ὅμως ὁ τόπος θεωρεῖται ὡς εὔκρατος, ἂν καὶ ραγδαῖαι βροχαὶ πίπτωσι διαρκοῦντος τοῦ θέρους, βρονταὶ δὲ καὶ ἀστραπαὶ κλονίζωσι τὸν ἀέρα· διὰ τοῦτο καὶ αἱ νόσοι σπανίζουσι καὶ ἡ ζωὴ εἰς βαθὺ γῆρας παρατείνεται. Ἔχει δὲ ἐμβαδὸν μὲν 28 000 τετραγ. λευγῶν, ἕκτασιν δὲ 550, περιῤῥέεται ἀπὸ ταραχώδη πάντοτε καὶ πολυκύμαντον θάλασσαν, ἡ δὲ παραλία της καλύπτει πολλὰς Χαρύβδεις καὶ Σκύλλας, ἀχανῆ δηλ. βάραθρα καὶ ἐπικινδυνωτάτους ὑφάλους.

Ἡ μεγίστη τῶν νήσων τούτων, τῶν ὁποίων αἱ πλεῖσται ὑπάρχουσιν ἀπότομοι μόνον καὶ μελανοὶ σκόπελοι, λεγομένη Νίφων, ἢ Νίπων κατὰ τοὺς ἐγχωρίους, κατὰ δὲ τοὺς Σίνας (Κινέζους) Γίχπουν, μετέδωκε παρεφθαρμένον τὸ ὄνομα εἰς πᾶσαν τὴν πολυμερῆ ταύτην ἐπικράτειαν· ὅθεν ἐκφέρεται κοινῶς Γιαπὸν, ἢ γιαπάν. Ἐκ δὲ τῶν πόλεων αὐτῆς δύο ἐξαιρέτως κρίνονται λόγου καὶ σημειώσεως ἄξιαι, δηλ. ἡ Μιγάκω, καθέδρα τοῦ πνευματικοῦ αὐτοκράτορος, ὡς περιλαμβάνουσα 600,000 κατοίκων καὶ ἡ Γέδω, ὡς περιέχουσα τοὐλάχιστον 2,000,000 (ὅσα καὶ ἡ καθέδρα τῆς Κίνας τὸ Πεκῖνον)· τινὲς ὅμως φέρουσι τὸν ἀριθμὸν εἰς 7 ἑκατομμύρια.

Πλουτεῖ δὲ παντοδαπῶν προϊόντων ἡ χώρα· ἐπειδὴ ἂν καὶ ἐκ φύσεως ἔτυχεν ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα, ἡ ἄτρυτος ὅμως φιλοπονία τὴν κατέστησε εὔφορον καὶ τερπνήν· ὅθεν καὶ δένδρα φύονται ποικίλα καρπίμα καὶ ἄγρια, μάλιστα δὲ ἡ παπυροφόρος συκάμινος, ἡ καφουροσταγὴς δάφνη, θυΐα τις, ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὁποίας ἐκθλίβεται εὔχυμον ἔλαιον, δρύες, πεῦκαι, ἔλατοι, κέδροι, ἄρκευθοι, κοκκοφοίνικες, σιδηρόξυλον, τὸ βαμβὸν κτλ. καὶ φυτὰ σπόριμα καλλιεργοῦνται διάφορα, οἷον ἀρίζη νικοτιανὴ (καπνόχορτον) καὶ σήσαμον· πρὸ πάντων ὅμως τὸ τὲ ἰδιαιτέρως δὲ πάλιν εὐδοκιμεῖ ἐπί τινος βουνοῦ τῆς Μεάκω (Μιγάκω), εἶδός τι πρασίνου τὲ σπανιώτατον, τὸ ὁποῖον ἀποθησαυρίζεται ὑπὲρ μόνης τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς· ἂν δέ ποτε λαθρεμπόρως ἐνεφανίσθη καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ Λονδίνου, ἢ τοῦ Ἀμστελοδάμου, ἐπωλήθη τρεῖς καὶ τέσσαρας γκινέας κατὰ λίτραν. Ἀπίστευτος σχεδὸν καταντᾷ ἡ ἐπιμέλεια, τὴν ὁποίαν καταβάλλουσιν οἱ φυτοκόμοι εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἐδάφους, καθὼς καὶ εἰς τὴν συλλογὴν τῆς πόας ταύτης· διότι προσέχουσι μὴ καὶ ἡ πνοή των αὐτὴ τὸ ἐγγίσῃ· διὰ τοῦτο φέρουσι φίμωτρον εἰς τὸ στόμα ὅταν συλλέγωσι τὸ πολύτιμον αὐτὸ τέ. Ἐκτὸς δὲ τούτων οἱ αἰγισλοὶ τρέφουσι μαργαριτοφόρους κόγχας, ἡ γῆ περιέχει μὲν καὶ λιθάνθρακας καὶ μέταλλα διάφορα, οἷον χαλκὸν, ἀλλ' ἀφθονώτατα διαφερόντως προσφέρει τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, ὅστις διὰ τὴν ἐκλεκτήν του ποιότητα χρησιμεύει, εἴπερ τις ἄλλος εἰς τὴν ὡρολογοποιΐαν·

Οἱ Ἰάπονες ἀριθμούμενοι τέλος 40,000 000, ἔχουσι χρῶμα ὑπόχλωρον, πρὸς βορρᾶν μὲν λευκότερον, πρὸς μεσημβρίαν δὲ μελαγχρινὸν· παριστάνονται ὡς γενναιόφρονες, ὑπερήφανοι, θυμοειδεῖς, μάχιμοι καὶ φιλοπονώτατοι Ποτὲ δὲν ὑπετάχθησαν ὑπ' ἄλλου ἔθνους· ἡ Κίνα μόνον ἀπεπειράθη πολλάκις νὰ τοὺς χειρώσῃ, καθὼς ἐπὶ Κούβλ—Χὰν τῷ 1275, ἀλλὰ πάντοτε ἀπεκρούσθη ἡττημένη. Κατασκευάζουσι χαρτῖον ἀπὸ τὸν φλοιὸν τῆς παπυροφόρου συκαμίνου (morus papyrifera) καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ φύλλα πολλῶν φυτῶν καὶ θάμνων ἱμαντωδῶν ὑφαίνουσι λαμπρότατα σηρικὰ καὶ χρυσόπαστα, ἢ ἀργυρόπαστα. Ἐπιτηδεύονται τὴν γλυπτικὴν, τὴν μεταλλουργίαν, τὴν ἀγρονομίαν, ἐξέχουσι δὲ εἰς τὴν ἀργιλλοπλαστικὴν (1) καὶ τὴν ζωγραφικὴν, τῆς ὁποίας ἰδιαιτέρως ἐξήτησαν τὸ χρωματικὸν μέρος. Ὁ Ἀβὲλ — Ῥεμουζὰτ (2) ἐθαύμαζε τὴν ἀκρίβειαν τῶν εἰκόνων βοτανικοῦ τινος συγγράμματος. Ὁ δὲ Σίεβολδ τοὺς κρίνει νοημονεστέρους καὶ εὐμαθεστέρους πολὺ τῶν Κινέζων· ἐπειδὴ μετέφρασαν εἰς τὴν γλῶσσάν των διάφορα Ὀλλανδικὰ βιβλία, ἀναγινώσκουσιν εἰς τὰς Ὀλλανδικὰς ἐφημερίδας τὰς πολιτικὰς περιπετείας καὶ ὅλην τὴν διανοητικὴν κίνησιν τῶν Εὐρωπαίων· ἐμιμήθησαν ἐντελῶς τὸ βαρόμετρον, τὸ τηλεσκόπιον καὶ ἄλλα τῆς μαθηματικῆς ὄργανα· ἔχουσιν ἔκπαλαι χαρακτῆρας τυπογραφικοὺς, ἢ μᾶλλον στερεοτυπίαν· διότι τὸ σύστημα τῆς γλώσσης των δὲν ἐπιδέχεται κινητὰ στοιχεῖα. Ἀποφεύγουσιν ὅμως ὡς μίασμα τὰ πτώματα· διὰ τοῦτο αἱ ἀνατομικαὶ των ἰδέαι ἀποβαίνουσιν περιωρισμέναι καὶ ἡ χειρουργία των μένει ἀτελής· ἀλλὰ γνωρίζουσι τοὐναντίον ἀκριβῶς τὰς ποιότητας καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν φαρμάκων, μάλιστα δὲ τῶν βοτανῶν· ἐμπορεύονται δὲ ὀλίγον ἐξωτερικῶς καὶ μόνον μετὰ τῶν Κινέζων καὶ Ὀλλανδῶν· ἀλλὰ τὰ ἐντὸς τῆς πατρίδος των συναλλάγματα γίνονται πολυειδῆ καὶ ἐκτεταμένα. Μεταφέρουσι δὲ τὰ ἐμπορεύματά των καὶ διὰ τῶν ποταμῶν εἰς μυοπάρωνας, ἢ λέμβους. Τὸ πάλαι τὰ ἱστία των ἦσαν ἀπὸ φύλλα συμπεπλεγμένα ὡς ἡ ψίαθος, ἡ δὲ ἄγκυρα ἐκ σιδηροξύλου, καὶ ἡ κάμηλος αὐτὴ ἐκ σπάρτων. Διὰ τὸ δύσβατον τοῦ τόπου τὰ γράμματα καὶ τὰς εἰδήσεις μεταβιβάζουσι ταχυδρόμοι, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία τόσον τακτικῶς ἐκτελεῖται, ὥστε μόλις φανῇ ὁ ἐρχόμενος ταχυδρόμος, ἀναχωρεῖ ὁ ἄλλος κτλ. Εὑρίσκονται τέλος εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰαπόνων παραδείγματά τινα σταθερότητος καὶ συζυγικῆς πίστεως, προσέτι δὲ καὶ φιλοτιμίας καὶ ἀνδρίας, ὁποῖα ἀσμένως Πλούταρχός τις ἐδύνατο νὰ συλλέξῃ· ἀλλ' ἡμεῖς ἀρκούμεθα

(1) *Τέχνην τῶν φαρφουρίων.*
(2) *Διάσημος τῆς Γαλλίας Ἀσιανόγλωσσος.*

εἰς δύο μόνον τὴν σωφροσύνην νέας Λουκρητίας καὶ τὴν στωϊκὴν καρτερίαν δευτέρου Σκαιβόλα.

Εὐγενὴς Γιακατᾶς λεγόμενος ἐκ τοῦ Φιράτου νυμφευθεὶς νεάνιδα ἀπεδήμησεν εἰς μακρυνὸν τόπον· ἄλλος δέ τις ματαίως πειράσας ταύτην κατὰ διαφόρους τρόπους ἀπεφάσισε μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν νὰ εἰσβάλῃ ἐνόπλως διὰ τῆς βίας καὶ ἐνίκησε τὴν ἀντίςασιν. Ἡ γυνὴ ἐδαμάσθη μὲν οὕτως, δὲν ἐδυνήθη ὅμως νὰ χωνεύσῃ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἐκ τούτου ἀναβρασθεῖσαν εἰς τὴν ψυχήν της ἀγανάκτησιν. Ἐπειδὴ ἐπιστρέψαντος τοῦ συζύγου της ἐκάλεσε πάντας τοὺς φίλους του, καθὼς καὶ αὐτὸν τὸν φθορέα εἰς πολυτελὲς δεῖπνον. Ἐμφανισθεῖσα δ' ἔπειτα ἐν μέσῳ τῶν συνδαιτυμόνων τοὺς ἠρώτησεν, ὁποίας ποινῆς ἐκρίνετο παρ' αὐτῶν ἀξία εἴτις βιασθεῖσα ἀπόντος τοῦ ἀνδρός της παρέβη τὰ τοῦ γάμου χρέη. Πάντων δὲ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀνακραξάντων ὅτι αὕτη μὲν ἦτο ἀθῶα, ὁ ἔνοχος ὅμως τοιούτου ἐγκλήματος ἔπρεπε νὰ φονευθῇ ὡς μόνος αἴτιος, ἰδοὺ λοιπὸν, εἶπεν, ὁ κακοῦργος, ἐκεῖνον δείξασα· ἐγὼ δέ εἰμι ἡ παθοῦσα! . . . . Ἅμα δὲ ταῦτα λέγουσα αὐτοχειριάσθη. Ἀλλ' εὐθὺς ἔπεσεν ἀνῃρημένος πλησίον αὐτῆς καὶ ὁ ἐγκληματίας.

Κατὰ δὲ τὸ 1651 ἡγεμών τις Τσούγκα τοὔνομα συνωμόσας κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνεκαλύφθη καὶ βασανισθεὶς σκληρῶς ἀπέθανεν. Ὀλίγῳ δ' ὕστερον ὁ υἱὸς ἐκδικούμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ συνώμοσε καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ ἡγεμόνος. Συλληφθεὶς δὲ ἐκολάσθη πολυειδῶς διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τοὺς συνωμότας. Καὶ πρῶτον μὲν περιαλειφθεὶς μὲ γῆν ὑγρὰν ἐτέθη ἐπάνω θερμῆς σποδοῦ, ἕως οὗ ἡ γῆ περιεκολλήθη ἤδη διάπυπυρος εἰς τὸ σῶμα ὡς εἰς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ὁ χιτὼν τοῦ Νέσσου. Ἔπειτα δὲ διετμήθη κατὰ διάφορα μέρη· ἐπὶ δὲ τῶν πληγῶν σταζόμενος ἀναλελυμένος εἰς κάμινον χαλκὸς ἀπέσπα μετ' ὀλίγον ὁλόκληρα τοῦ δέρματος τεμάχια. Ἀλλ' ὁ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος ἄκαμπτος διατελῶν μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς ὑπέστη καὶ τὸν διὰ ξίφους θάνατον χωρὶς νὰ φανερώσῃ τῆς ἐπιβουλῆς τὸ μυστήριον.

Οὐδεὶς ἄλλος λαὸς ἐπιμένει τοσοῦτον ἰσχυρογνωμόνως εἰς τὰ πατροπαράδοτα αὐτοῦ ἔθιμα. Οἱ Ἰάπονες σχίζουσι τὴν κοιλίαν των διὰ τοῦ ξίφους, ὁσάκις θέλουσι ν' ἀποφύγωσι ἐπονείδιστον θάνατον ὡς κατάδικοι. Ὅταν δὲ θέλωσι νὰ τιμήσωσιν ἐξόχως τινὰ ἄνθρωπον, γρέφουσι πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα. Ὁ δὲ εὐωχηθεὶς, ἀφ' οὗ ἐπλήρωσεν ἤδη τὴν γαστέρα, θεωρεῖ ὡς κομψότητος καὶ φιλοφρονήσεως καθῆκον νὰ γεμίσῃ οὐχὶ μόνον τοὺς κόλπους του ἐκ τῶν παρατεθειμένων καὶ περισσευόντων πλακουντίων καὶ γλυκασμάτων, ἀλλὰ καὶ σπυρίδας ὁλοκλήρους, τὰς ὁποίας ἐπιφορτίζει τοὺς ὑπηρέτας διὰ νὰ τὰς κομίσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀπαραλλάκτως σχεδὸν καθὼς εἰς πολυτελεῖς τινας βασιλικοὺς χοροὺς οἱ γαστρίμαργοι ἐφοδιάζονται καὶ εἰς τὸ μεταταῦτα μὲ τὰ προσφερόμενα καὶ κυκλοφοροῦντα σακχαρόπηκτα. Οὐχ' ἧττον δ' ἴσως φανῇ ἀλλόκοτον καὶ ὅτι διὰ νὰ ἀρέσῃ πλειότερον ἡ ἐρωμένη πρὸς τὸν ἐραστὴν φροντίζει νὰ βάψῃ μέλανας ὡς ἔβενον τοὺς μαργαρώδεις ὀδόντας της.

Οὐδεμιᾶς χώρας ἄλλης ἡ χρονολογία ἐκτείνεται εἰς ἀπωτέραν ἀπόστασιν. Διότι κατὰ τὴν κοσμογονίαν τῆς Ἰαπονίας προελθόντες οἱ θεοὶ ἐκ τοῦ χάους διῆγον πρὸ μυριάδων γενεῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς γαληνῆς καὶ ἠρέμου εὐδαιμονίας των. Τότε δέ τις ἐξ αὐτῶν ποικίλων τὸν δρόμον τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀπεφάσισε νὰ δημιουργήσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας του τὴν οἰκήσιμον ταύτην γῆν. Χάριν δὲ τούτου ἐβύθισε τὴν λόγχην εἰς τὰ ὕδατα, αἱ δὲ ῥανίδες συμπαγεῖσαι ἐμόρφωσαν τὸν κόσμον, τὰς κυκλάδας δηλ. τῆς Ἰαπονίας! Ὁ αὐτὸς δὲ πολυπράγμων θεὸς πλάσας ὕστερον ὀκτὼ ἑκατομ. ὄντων καὶ δεκασχίλια πράγματα; παρέδωκε τὸ σύστημα τοῦτο εἰς τὴν φιλτάτην αὐτοῦ θυγατέρα τὴν θεὰν τοῦ ἡλίου· αὐτὴ δὲ βασιλεύσασα 250,000 περίπου ἔτη (!) παρέδωκε τὸ κράτος εἰς τέσσαρας χερσαίους θεούς, οἵτινες ἐκυβέρνησαν μόνον 2,091,000 ἔτη (!!) ὁ δὲ τελευταῖος αὐτῶν τρωθεὶς ὑπὸ τῶν θελγήτρων ἐπιγείου τινὸς νύμφης, ἐγέννησεν υἱὸν, ἐξ οὗ κατάγονται οἱ Μικάδοι, δηλ. οἱ πνευματικοὶ Μονάρχαι. Ἡ ἀληθὴς ὅμως ἱςορία τῆς Ἰαπονίας ἄρχεται ἐκ τινος τούτων, λεγομένου Ζιμπούτεν Βὸς δηλ. θείου ποσθητοῦ· ὑπῆρξε δε οὗτος κατὰ τὸν Κλαπρόθ (1). ἀνδρεῖός τις στρατηλάτης Κινέζος, ὑποτάξας τὴν Νίπον, ἢ Νίφων, καὶ ἀκμάζων κατὰ τὸ 660 π. χ. ὡς κύριος τῶν Ἰαπονείων Κυκλάδων.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου τῆς Ἰαπονίας εἶχον διπλῆν δύναμιν, πολιτικὴν δηλ. καὶ πνευματικήν· ἕως οὗ μεταδούς τις ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν τριετῆ υἱόν του τὴν ἱεροφαντικὴν τιάραν ἐνταὐτῷ καὶ τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον, κατέστησε συμβούλιον κηδεμονίας· τοῦτο ὅμως διήγειρε τοσοῦτον τὰ πάθη τοῦ φθόνου καὶ τῆς κενοδοξίας, ὥστε ἐμφυλίου διαῤῥαγέντος πολέμου, ἐνέπεσεν εἰς δεσμωτήριον. Ἀπαλλαγεὶς δὲ τῆς ποινῆς ταύτης διά τινος ἀνδρείου στρατιωτικοῦ Ταϋκό-Σουμα καλουμένου, ἀνηγόρευσε Σιόγουν, εἴτε στρατάρχην τὸν λυτρωτήν του. Ἀλλὰ συγκεντρώσαντος κατ' ὀλίγον τούτου εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, ὁ Μικάδος περιελείφθη, χρόνου προϊόντος, ὡς εἴδωλον, ἢ σκιὰ τῆς ἀρχῆς, τιμώμενον μὲν ὑπὸ τῶν ὑπηκόων, ἀλλ' ἀνίσχυρον.

Ἐπειδὴ δὲ δοξάζεται κοινῶς ὡς θεογενὴς, εἴτε ἐκ θείας ὁρμώμενος γενεᾶς, ὀλίγον φροντίζει περὶ τῶν ἐπιγείων πραγμάτων, παρεμβαίνει δὲ μόνον εἰς τὰ τῆς θρησκείας, ἁγιάζει δηλ. καὶ κηρύττει ὡς ὁσίους τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας, τῶν ὁποίων τὰς πράξεις μανθάνει παρὰ τοῦ Σιογοῦν, ἀποδίδει εἰς τοὺς ἡγεμόνας, ἢ μεγιστᾶνας διαφόρους προσηγορίας ἱεροπρεπεῖς, προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῶν ἑορτῶν, ῥυθμίζει τὰς θεολογικὰς συζητήσεις καὶ ἐφορεύει τὰ τῆς παιδείας, ἥτις ἐκτὸς τῶν κατωτέρων φροντιστηρίων ἔχει 6 μὲν πανεπιστήμια εἰς διάφορα μέρη, μίαν δὲ ἀκαδημίαν, συντάττουσαν τὰ χρονικὰ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας, τὸ μηνολόγιον κτλ.

Ὡς υἱὸς ὅμως, ἢ ἀπόγονος τοῦ ἡλίου κάθηταί τινας ὥρας καθ' ἑκάστην ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀκίνητος ὡς

(1) *Σοφὸς Γάλλος, διάσημος διὰ τὰς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὰς γλώσσας τῶν Ἀσιανῶν ἐθνῶν γνώσεις του.*

ἄγαλμα, καὶ οὕτω διατηρεῖται ἤρεμον τὸ βασίλειον! ἀναστὰς δὲ βάλλει εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τὸ διάδημα. Τέλος οἱ οὐράνιοι θεοὶ τὸν ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος εἰς ὁλόκληρον μῆνα· ὅθεν τότε καὶ αὐτὸς ἀναπαύεται· ἡ δὲ Ἰαπονία διάγει, ὡς δύναται, καὶ ὁ λαὸς λειποτακτεῖ ἐκ τῶν ναῶν, διότι λείπουσιν οἱ θεοί ἐκεῖθεν!

Πάντες δὲ προσέχουσι διαφερόντως μὴ βεβηλωθῇ καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον ἡ ἔνθεος τοῦ Μικαδω οὐσία· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς φοβούμενος μὴ μολυνθῇ ὑπό τινος ἀσεβοῦς καὶ ἀνοσίου βλέμματος, δὲν ἐξέρχεται παντελῶς ἐκ τῶν ὑψηρόφων ἐνδιαιτημάτων του· καὶ ἀπὸ δωματίου δὲ εἰς δωμάτιον μεταβαίνων, βαστάζεται κατωμαδὸν ὑπὸ τῶν θεραπόντων. Οὐδεὶς δὲ τολμᾷ νὰ θίξῃ τὸν πώγωνα καὶ τὴν κόμην του, ἢ νὰ περικόψῃ τοὺς ὄνυχάς του· ἀλλὰ καὶ ὅ,τί ποτε μετεχειρίσθη, οἷον ὀθόνια, ἐνδύματα, ἢ ἀγγεῖα διάφορα, τὰ μὲν καίονται, τὰ δὲ συντρίβονται παρευθύς, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα πάντα προσφέρονται πρὸς αὐτὸν εὐτελέστατα. Ὁ δὲ ἀνεχόμενος μεγαλοφρόνως τὰς τοιαύτας τῆς θεότητος στερήσεις καὶ ταλαιπωρίας, ἀποζημιοῦται τοὐλάχιστον εἰς τὸν γυναικωνίτην, ὅπου εὑρίσκει ἀγαθῇ τύχῃ δώδεκα νύμφας, προωρισμένας νὰ διατωνίσωσι τοῦ ἡλίου τὴν γενεάν, ἐνδεδυμένας δὲ τοσοῦτον σκληρὰς ἐσθῆτας, ὥστε μόλις δύνανται νὰ κινηθῶσι. Τέλος ἀποθανόντος τοῦ Μικάδω ὑπό τινος τῶν νόσων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διαθρυλλεῖται εἰς τὰ ἔξω ὅτι ἐλειποθύμησεν, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐν τῷ μεταξὺ ἀναγορευθῇ ὁ διάδοχός του.

Ὁ παράδοξος οὗτος ἥρως διέπει τὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας πάντα. Λέγεται δὲ αὕτη Σίντο καὶ θεωρεῖται ὡς ἀρχαιοτάτη τῶν δύο ἑτέρων, τῆς τῶν Βουδιστῶν καὶ τῆς τοῦ Κομφυκίου.

Ἐκ τούτων ἡ πρώτη πρεσβεύει ὑπερτάτην τινὰ θεὰν, Τενσιοδαίσην λεγομένην· μετ' αὐτὸν δὲ τὸν ἀδελφόν της Φάτσαμ (Ἄρην) καὶ κατόπιν ὑποδεεστέρους ἄλλους δαίμονας διαφόρων τάξεων, οἵτινες ἐχρημάτισαν πάντες εὐεργέται τῆς πατρίδος, ἢ ὁπωσδήποτε τὴν ἐδόξασαν. Οὐδεὶς δ' ἐπικαλεῖται τὴν Τενσιοδαΐσην ἀμέσως, ἀλλὰ πάντοτε διὰ μεσιτῶν, δηλ. τῶν ἁγίων. Πρὸς δὲ τὸν Φάτσμαν, τιμώμενον ὡς πολιοῦχον καὶ προστάτην ἰδιαίτερον τῆς Ἰαπονίας ὁ αὐτοκράτωρ πέμπει πολλάκις καὶ πρεσβείας διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ ἐπὶ σπουδαίων τοῦ βασιλείου ὑποθέσεων, καθώς ποτε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὴν Λυδίαν, τὴν Σικελίαν καὶ ἄλλας μακρυνὰς χώρας ἔστελλον οἱ βασιλεῖς νὰ ἐρωτήσωσι τὴν γνώμην τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος καὶ νὰ λάβωσι τοὺς χρησμούς του ὡς ὁδηγίαν περὶ τοῦ μέλλοντος. Σέβονται δὲ οἱ Ἰάπονες καὶ ζῶά τινα, ὡς τὴν ἀλώπεκα, τὴν ὁποίαν καὶ μαντεύονται. Παραδέχονται δὲ ἀθανασίαν ψυχῆς καὶ ἐκδίκασιν τῶν πράξεων ἐνώπιον οὐρανίου δικαστηρίου, καὶ ἀνταπόδοσιν τῶν ἔργων καὶ παράδεισον δηλ. τὸν αἰθέρα εἴτε τὸ ὕψωμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ᾅδην εἰς τῆς γῆς τοὺς κευθμῶνας.

Ἑορτάζοντες δὲ τρὶς τοῦ μηνὸς περιπολοῦσιν εἰς τοὺς ναοὺς, κειμένους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν μέσῳ λειμώνων (1) ἢ εἰς εὐθαλεῖς τόπους, περικυκλουμένους δὲ καὶ ἀπὸ γάστρας διαφόρων φυτῶν. Ἐκεῖ δὲ κρέμανται καὶ τὰ σύμβολα τῶν θεοτήτων ὡς σημαῖαι εἰς σχῆμα μακρῶν χαρτίου ταινιῶν συνδεδεμένων εἰς τὸ ἄκρον ἐπιμήκους κονταρίου ἀπὸ ξύλον τῆς Ἰαπονικῆς θυΐας· διατηροῦνται ὅμως ταῦτα καὶ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας ἐντὸς μικρῶν εὐκτηρίων σηκῶν. Ἐξερχομένους δὲ τῶν ναῶν ὑποδέχονται φιλοφρόνως καὶ καταθέλγουσιν τοὺς εὐλαβεῖς ἱέρειαί τινες, ὡς νύμφαι τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ ἔρωτος, εἰς τὰ πέριξ αὐτῶν ἐνδιαιτώμεναι.

Οὐδὲν ἄλλο τέρπει τοσοῦτον τοὺς θεοὺς, λέγουσιν οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰαπόνων, ὅσον τὸ νὰ βλέπωσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπολαύοντας τὰς ἀθ ας τοῦ κόσμου τούτου ἡδονὰς, καθὼς ἀπολαύουσι καὶ αὐτοὶ τὰς τοῦ ἄλλου.

Νομίζομεν περίεργον ὅτι ἐκπαλαι αἱ γυναῖκες ἐκλέχθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς θρησκείας, καθὼς εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ῥώμην, τὴν Γαλατίαν κτλ. Δι' αὐτῶν ἐτελοῦντο τὰ πλεῖστα τῶν θαυμάτων, αὐταὶ ἐχρησίμευον ὡς μεσίτριαι μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ὡς διάκτορες τῶν θείων βουλήσεων, ὡς φωνὴ ἔναυλος τῆς ἀφανοῦς θεότητος, μάλιστα δὲ ὡς τὸ ὄργανον τῆς ἀγυρτίας τῶν γοήτων, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου Νουμᾶ. Ἐπειδὴ καὶ διὰ τοῦ ἄνθους τῆς ἐξωτερικῆς χάριτος ἐμάγευον τὴν καρδίαν καὶ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν τοῦ νευρικοῦ των συστήματος ἐξαψιν, κατὰ τὴν περίοδον μάλιστα τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, ὑπέκειντο, εἴπερ τινες ἄλλαι, εἰς ἐκστάσεις, εἰς ὀπταστίας καὶ εἰς σπασμούς. Ὁ φυσικός των ἔρως πολλάκις ἀποτρεπόμενος ἐκ τοῦ κυρίου σκοποῦ, ἀνεφέρετο, καθὼς ὁ τῆς Ἐλουσῖνας τοῦ Ἀβελάρδου, πρὸς ὅν τι ὑπερφυὲς, ἑωσοῦ τὸ πάθος μετεβάλλετο ἐνίοτε καὶ εἰς ἀληθῆ φρενοβλάβειαν, ἢ εἰδικὴν μανίαν. Ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ πάντοτε τὸν συνήθη ροῦν· ἐπειδὴ τότε ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τῆς φύσεως· διὰ τοῦτο καὶ ἡ θρησκεία διὰ τῶν τελετῶν της σεμνοποιεῖ τὸν γάμον. Ὁποία εὐγνωμοσύνη μᾶς συγκινεῖ πρὸς τὸν οὐράνιον πατέρα, ὅταν δεχώμεθα ὡς δῶρον τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλανθρωπίας του τὴν νύμφην καὶ τὸν νυμφίον! Ὁποία δὲ χάρις ὁμοίως πρὸς αὐτὸν, ὅταν ἀποκτῶμεν καὶ τοὺς καρποὺς τῆς συζυγικῆς συμπαθείας!

Ἀλλ' εἰς τὰς γυναῖκας ἐδόθη καὶ ὅταν γηράσκουσαι καταντήσωσιν ἤδη ἄχρηστοι νὰ χρησιμεύωσι καὶ κατ' ἄλλον τρόπον εἰς τὴν θρησκείαν, τρέφουσαι δηλ. διὰ τῶν μύθων καὶ τῶν διηγημάτων τὰς προλήψεις καὶ τὰς δεισιδαιμονίας τῶν ἄλλων.

Τὸ δόγμα τῶν Βουδιστῶν, τὸ ὁποῖον παρέλαβον οἱ Ἰάπονες ἐκ τῶν ἀντιπέραν Κορεατῶν (καθὼς ἴσως καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα) ἀντίκειται σχεδὸν ἐκ διαμέτρου εἰς τὴν εἰρημένην θρησκείαν τῶν Σιντῶν. Διότι οἱ Βουδισταὶ σκληραγωγούμενοι αὐτοὶ ὑποβάλλουσι καὶ τοὺς ἄλλους εἰς διαφόρους κακοπαθείας καὶ βασάνους, ἐξάπτουσι διὸ χιμαιρικῶν φόβων τὴν φαντασίαν καὶ ταράττουσι τὴν ψυχὴν διὰ τοῦ παντοτεινοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως. Ὁ θεὸς τῶν Βουδιστῶν παριστάνεται οὐχὶ ὡς θεὸς ἀγάπης καὶ πατρικῆς μακροθυμίας, ἀλλ' ὀργῆς, ἐκδικήσεως καὶ αἱμάτων· ἐξ ἀπαλῆς δὲ ἤδη ἡλικίας τὰ παιδία τῶν Ἰαπόνων φέρουσιν ἀνὰ χεῖρας κατηχητικὰ ἐνταυτῷ καὶ ἱστορικὰ βιβλία, ἐξ ὧν μυσταγωγούμενα εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἄθλα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς κοινῆς πατρίδος· συνειθίζουσιν εἰς τὴν ὀλιγωρίαν τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς αὐτοχειρίας. Ποτὲ οἱ Δρυΐδαι καὶ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἐλευσινίων δὲν κατέπληττον τόσον τοὺς ἀπειροκάκους καὶ εὐήθεις ἀνθρώπους, ὅσον κατατρομάζουσιν αὐτοὺς οἱ Βουδισταί. Πλῆθος λαοῦ συνοδευόμενον ἀπὸ Πόνζους ἀναχωρεῖ κατ' ἔτος ἐν λιτανείᾳ, διὰ νὰ ὑπάγῃ ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν του εἰς τὴν Σιάκαν, ὅπου εὑρίσκεται τὸ κεντρικὸν προσκύνημα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βούδα, τοῦ ὁποίου ὁ κολοσσὸς ἔχει 14 πόδας πλάτους μόνον κατὰ τὸ στῆθος· 83 δὲ ὕψους. Διαβαίνουσι δὲ οἱ προσκυνηταὶ οὗτοι γυμνόποδες καὶ πεζοὶ πετρώδη καὶ ἀνώμαλον καὶ μακρὸν δρόμον, τρεφόμενοι μόνον μὲ δύο δρᾶκας, πεφρυγμένης ὀρύζης καθ' ἡμέραν. Ἀφ' οὗ δὲ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τίθενται εἰς πλάστιγγας κρεμαμένας ἐπάνω βαθυτάτων βαράθρων· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ὀφείλουσι νὰ ἐξομολογηθῶσι δημοσίᾳ τὰς ἁμαρτίας των. Ἀλλ' ἂν κατὰ τύχην φανῶσι διαλογιζόμενοι, ἢ ζητοῦντες νὰ ἀποσιωπήσωσί τινα, ὁ ἄγριος Βουδιστὴς δὲν διστάζει, ἀφαιρῶν παρευθὺς τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τῶν πλαγίγγων βάρος, ἢ ἀντίρροπον νὰ ῥίψῃ ὁρμητικῶς τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὸν κεάδαν ἐκεῖνον, ὅπου ἴσως οὔτε ἴχνος αὐτοῦ φαίνεται. Ἡ Μιγιάκω περιέχει τοὐλάχιστον 50 χιλ. τοιούτων ἱερέων τοῦ Βούδα καὶ πλῆθος ναῶν. Ἐντός τινος τούτων ὑψοῦται καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Κβάνδου πελώριος τὸ μέγεθος, ἔχων 36 χεῖρας, περὶξ δὲ αὐτοῦ ἀμφιθεατρικῶς κεῖνται 333,333 ἀγάλματα ἡμιθέων ὑπαλλήλων του!

Οἱ Βουδισταί, διαιρούμενοι εἰς πολλὰς αἱρέσεις, καταπλημμυροῦσι πᾶσαν τὴν Ἰαπονίαν· ἀλλὰ καθὼ; ἐξ ἀντιθέτων σημείων εἰσβάλλοντες δύο ποταμοὶ συγχωνεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, ὁμοίως ἀπό τινων χρόνων ὁ Βουδισμὸς καὶ ὁ Σιντισμὸς πλησιάζουσι νὰ ἑνωθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν καθολικὴν ἔννοιαν τῆς θεολατρείας, ἢ θεοσεβείας, τουτέστι τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὸν δημιουργὸν τῶν ὄντων σεβασμοῦ. Διὰ τοῦτο οἱ αὐτοὶ σχεδὸν ναοὶ χρησιμεύουσιν ἤδη εἰς τὰς ἁγιστείας ἀμφοτέρων τῶν ἀντιπάλων τούτων θρησκειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῶσιν εἰς τὴν ἀγνοτέραν καὶ ἠθικωτέραν τοῦ Κονφουκίου πρεσβευομένην ἀπὸ τοὺς προύχοντας καὶ πεπαιδευμένους τῆς Κίνας.

Εὐτυχεῖς οἱ βάρβαροι τόποι, ὅπου ἡ ἀνεξιθρησκεία προχώρησε μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου· διότι καὶ τοιαύτη κατάστασις παρηγορεῖ καὶ ἐμπνέει ἐλπίδας κρείττονος μέλλοντος. Μήπως πάντες οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουσι κυρίως τὸν αὐτὸν σκοπὸν; Δὲν κινοῦνται ἀπὸ τὸ αὐτὸ αἴσθημα; Δὲν ὀνομάζουσι τὸν θεὸν μὲ διάφορα ὀνόματα; Ἀλλ' ἀπόκειται βεβαίως εἰς τὴν ἐπιμιξίαν τῶν Εὐρωπαίων νὰ διευκρινήσῃ ποτὲ τὴν ἀμυδρὰν ταύτην καὶ συγκεχυμένην δόξαν, ὥστε ἀφ' οὗ κατὰ δυστυχίαν εὑρίσκονται πολιτικῶς χωρισμένα τὰ ἔθνη, νὰ συνάπτωνται τοὐλάχιστον κατὰ τὴν θρησκείαν· καὶ καθὼς τὰ μέρη πλατείας πρὸς τὰ κάτω πυραμίδος, ν' ἀπολήγωσιν, ὡς εἰς κορυφὴν, εἰς τὴν ἰδέαν ἑνὸς καὶ μόνου καὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ.

Ἀφ' οὗ ἐχωρίσθη ἡ πολιτικὴ ἀπὸ τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας τῶν Ἰαπόνων, διεκρίθη ὁμοίως καὶ ἡ καθέδρα ἑκάστης· ὅθεν ὁ μὲν Μικάδω διαμένει εἰς μίαν ἐκ τῶν πέντε μεγάλων πόλεων τοῦ βασιλείου τὴν Μιγιάκω, ὁ δὲ Δαΐρης, Κοῦβε καὶ Σιόγουν προσέτι λεγόμενος, εἴτε μονάρχης πολιτικὸς διατρίβει εἰς τὴν Γέδω.

Κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἀποθανόντος ἀκλήρου τοῦ αὐτοκράτορος, πολλοὶ ἡγεμόνες ἡμφισβήτησαν διὰ τῶν ὅπλων τὸ διάδημα· ὑπερίσχυσεν ὅμως ὁ Νοπουνάγια διά τε τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς δραστηριότητος τοῦ Χιδεγιόζη, ὅστις ἀπὸ ὑπηρέτου ὑψώθη εἰς μεγάλην δόξης περιωπήν. Δολοφονηθέντος δὲ καὶ τοῦ Νοπουνάγια ὀλίγῳ ὕστερον, ἀνηγορεύθη διάδοχος αὐτὸς οὗτος ὁ Χιδεγιόζης. Καταστήσας δὲ ὑποχείριον τὴν Κορέαν, ἐπαναστατήσασαν πρό τινων ἐτῶν, ἐμελέτα νὰ εἰσβάλῃ καὶ εἰς τὴν Κίναν· τὸν προκατέλαβεν ὅμως ὁ θάνατος. Ἐπιμελούμενος δὲ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐξαετοῦς υἱοῦ του, ἐφρόντισεν ἐγκαίρως νὰ τὸν μνηστεύσῃ μὲ τὴν ἐγγόνην φίλου του ἡγεμόνος καλουμένου Οὐγέγια. Οὗτος ὅμως καταφρονῶν τὰς πίστεις καὶ τὸν ὅρκον, ἐσφετερίσθη τὴν ἐξουσίαν, τὸ δὲ χειρότερον ἔκαυσε καὶ αὐτὸν τὸν γνήσιον κληρονόμον, πυρπολήσας τὸ ἀνάκτορον, ὅπου εὑρίσκετο.

Κατ' αὐτὴν τὴν στάσιν οἱ χριστιανοὶ Πορτουγάλλοι, καθὼς καὶ οἱ ἐγχώριοι, ὅσοι ἦσαν προσήλυτοι τῆς ἐπεισάκτου ταύτης θρησκείας, ἔτυχον προστεθειμένοι εἰς τὴν φατρίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Χιδεγιόζη ὡς προστατεύσαντος ἔκπαλαι τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως. Διὰ τοῦτο ἅμα ὁ ἅρπαξ Οὐγέγιας ἀνέβη τὸν θρόνον, ἐξεδικήθη ἀνηλεῶς κατ' αὐτῶν. Συνέπεσον ὅμως ἐκτὸς ταύτης καὶ ἄλλαι τινὲς αἰτίαι. αἵτινες ἀνερρίπασαν ἔτι μᾶλλον τὴν μνησικακίαν του. Ἐπειδὴ παραχειμάζοντές ποτε οἱ Ἰάπονες εἰς τὸ Μακάον (1) προσέβαλον τοὺς Πορτουγάλλους, ἀπεκρούσθησαν ὅμως παρὰ τοῦ ἀποικιστοῦ Ἀνδρέου Πεσσόα, φονευθέντων 25 ἐξ αὐτῶν. Ἡ περὶ τοῦ συμβεβηκότος τούτου ἀπολογία τῶν Πορτογάλλων δὲν εἰσηκούσθη ὑπὸ τῆς Ἰαπονικῆς Κυβερνήσεως· ἀλλὰ μετὰ 2 ἢ 3 ἔτη ἐλθὼν ὁ Ἀνδρέας εἰς Ναγκασάκη χάριν ἐμπορείας, περιεκυκλώθη πανταχόθεν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἕως οὗ πυροληθέντος τοῦ πλοίου του, ἐφονεύθη κολυμβῶν εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ παντὸς τοῦ πληρώματος. Ἔπειτα Ἱσπανός τις, Σεβαστιανὸς λεγόμενος, ἐφάνη βολίζων τοὺς αἰγιαλοὺς, ἤτοι μετρῶν τὸ βάθος τῶν ὑδάτων τῶν παραλίων τῆς Ἰαπονίας, τὸ ὁποῖον παρώργισε πολὺ τὸν αὐτοκράτορα ὡς σημεῖον μελετωμένης ἐπιβουλῆς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλος Ἱσπανὸς ναύκληρος, καταπλεύσας εἰς τὸν λιμένα Οὐζάνδου, ἐφιλοτιμήθη νὰ παραστήσῃ μεγαλορρημόνως πρὸς τὸν αὐτόθι βασιλέα τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Β'. Φιλίππου, δεικνύων ἐνταυτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου

---

(1) Δὶς τῆς ἡμέρας προσεύχονται ἔπροσθεν τῶν ναῶν τούτων.

(1) Νῆσον ὑποτελοῦσαν εἰς τὴν Κίναν, τὴν ὁποίαν ἐπαναστατήσασαν κατὰ τὸν 16 αἰῶνα καθυποτάξας πάλιν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας διὰ τῶν Πορτουγάλλων, ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς ὑπ' εὐγνωμοσύνης.

(Raynal. Hist. des deux Indes.)

τῶν ἀποικιῶν τὴν ἔκτασιν· ἐρωτηθεὶς δὲ πῶς ὁ Κύριος αὐτοῦ ἔφθασεν εἰς τοιαύτην ἀκμὴν μεγαλειότητος καὶ ἰσχύος, ἀπήντησεν ὅτι πρῶτον μὲν ἐκπέμπει ἱερεῖς διὰ νὰ προπαρασκευάσωσι καὶ νὰ προσελκύσωσι τοὺς λαοὺς εἰς τὴν νέαν θρησκείαν, ἔπειτα δὲ ἐπερχόμενοι οἱ στρατιῶται, ἐπιθέτουσι τὴν κορωνίδα εἰς τὸ ἔργον τῆς κατακτήσεως· Ἔτυχε δὲ κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη (1598) νὰ σταλῇ παρὰ τῶν Ὀλλανδῶν εἰς Ἰαπονίαν καὶ Ἄγγλος τις Οὐίλλιαμ Ἄδαμς, ἐπιτήδειος ναυτικός, ὅστις εὐτύχησεν ἐντὸς ὀλίγου σχεδὸν ν' ἀποκτήσῃ τοῦ ἡγεμόνος τὴν εὔνοιαν. Ὡς ἔχων δὲ κύριον σκοπὸν νὰ ὑποσκελίσῃ τοὺς ἤδη ἐγκαταστημένους εἰς τὴν Ἰαπονίαν Πορτουγάλλους ὑπέθαλπε παντοιοτρόπως κατὰ πᾶσαν περίστασιν τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ὀργήν· ὅθεν καὶ τὴν καταπείρασιν τῶν παραλίων παρέστησεν ὡς ἔργον ἐχθρικὸν θεωρούμενον εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ τοὺς ἱεραποστόλους τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας διέβαλεν ὡς ταραξίας καὶ ἀντάρτας, λέγων ὅτι διὰ τοῦτο οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Σουηδοὶ κλπ. ὁμοθυμαδὸν καὶ αἰσχρῶς ἐκ τῆς χώρας των τοὺς ἀπέβαλον.

Ἐκ τούτων πάντων ὁρμώμενος ὁ αὐτοκράτωρ τῷ 1638 τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἱεραποστόλων πολλοὺς ἐξώρισεν, εἴκοσι πέντε δὲ προσεπαττάλευσε, κατηδάφισε δὲ τὰς ἐκκλησίας καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν· ἐκ δὲ τῶν χριστιανῶν τινὰς μὲν ἐφόνευσε, πάντας δὲ ἐβίαζε νὰ ἐξομόσωσιν, ἢ εἰς τὰ πάτρια ἔθιμα νὰ ἐπανέλθωσιν

Ἀναγγελθέντων τῶν δεινῶν τούτων εἰς τὴν Πορτογαλλίαν, ἦλθον πρὸς αὐτὸν πρέσβεις ἱκετεύοντες ὑπὲρ τῶν λειψάνων τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος· ἀλλ' ὁ λυσσῶν ἔτι τύραννος καὶ αὐτοὺς ἀπηνῶς κατέσφαξεν, ἐκτὸς δύο μόνον, τοὺς ὁποίους ἀπέπεμψεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὡς μάρτυρας τοῦ μιαιφόνου χαρακτῆρός του.

Ὁ διωγμὸς οὗτος, ἄξιος τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ Νέρωνος, διήρκεσε τεσσαράκοντα ἔτη! Ἀλλὰ καθὼς εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ δυσωνύμους ἐκείνους αἰῶνας, ὅσον ἐκολάζοντο καὶ ἔπασχον οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἰαπονίας, τόσον ὡς ὁ Ἀνταῖος, νέας δυνάμεις ἀνελάμβανον. ἐπειδὴ πολλοὶ ἀνῆκον καὶ εἰς οἰκίας ἡγεμόνων, ἔχοντες διαφόρους σχέσεις καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ὑποβλεπόμενοι. Ὅθεν 40 χιλιάδες ἐπαναστάντες κατέλαβον τὸ φρούριον Δαριμᾶ καὶ ἠμύνοντο· ἀλλ' οἱ Ὀλλανδοὶ ὠφελούμενοι ἐκ τῆς καταδρομῆς ταύτης ἐβοήθησαν διὰ τοῦ πυροβολικοῦ των τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ τείχους· ὥστε αἰχμαλωτισθέντες ἐπὶ τέλους οἱ χριστιανοὶ ἐφονεύθησαν πάντες, τὸ αἷμα τῶν πιστῶν ἔρρευσε ποταμηδὸν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἐσβέσθη δὲ εἰς αὐτὸ διὰ παντὸς ἡ χριστιανικὴ πίστις.

Οὕτως ἄρα δὲν ἠσχύνθησαν οἱ λάτρεις τοῦ Μαμμωνᾶ Ὀλλανδοὶ δι' ὀλίγα καὶ πρόσκαιρα ἐμπορικὰ κέρδη νὰ παραδώσωσιν, ὡς ὁ Ἰούδας, εἰς τὴν σφαγὴν τόσα στίφη χριστιανῶν καὶ νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν παντελῆ τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος ἐξώλειαν. Τοῦτο ἦτο τὸ ἀνδραγάθημά των· οὗτος ὑπῆρξεν ὁ θρίαμβος, αὐτὸ τὸ τρόπαιον! μυριαρίθμων δηλ. χριστιανῶν ἀλύσεις καὶ ἀλώσεων δοῦπος καὶ τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατάπτωσις καὶ παρθένων καὶ νέων διαφθοραὶ καὶ ὑπερορίαι καὶ ἐξωμόσεις! Δὲν ἐνθυμήθησαν οἱ γεννάδαι ὅτι τὸ αὐτὸ εἶχον καὶ αὐτοὶ βάπτισμα, τὴν αὐτὴν ἐπρέσβευον πίστιν, μιᾶς δὲ καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἦσαν τέκνα! ἀλλ' ἐθεώρησαν ὡς ἔρμαιον, ἢ λείαν τὴν καταστροφὴν τῶν ἄλλων καὶ τὸν θάνατον ὡς ζωήν των· Εἰς ποῖα κακὰ εἰς ὁποίας δὲ παρανομίας, δὲν παρασύρει ἡ τυφλὴ περιφιλαυτία καὶ φιλοκέρδεια τὸν δυστυχῆ ἄνθρωπον!

Ἡ θεία Νέμεσις ὅμως γρηγορεῖ πάντοτε. Διότι δὲν ἐβράδυνον νὰ λάβωσι τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των οἱ προδόται. Ὀλίγῳ τῷ ὄντι ὕστερον καὶ αὐτοὶ οἱ Ὀλλανδοὶ περιωρίσθησαν εἰς μικρότατον καὶ χειροποίητον νησίδριον ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Ναγκασάκη, ὅπου διαμένοντες ἤδη δὲν διαφέρουσιν αἰσχρῶς φυλακισμένων ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Οὐίλλιαμ Ἄδαμς δὲν εὐτύχησε πλειότερον. Διότι ματαίως ἐπεκαλεῖτο τὴν ἄδειαν ν' ἀναχωρήσῃ· ματαίως δ' ἐπεχείρησε καὶ νὰ δραπετεύσῃ. Ἦτο εἱμαρμένον νὰ μὴ ἴδῃ πλέον οὔτε μακρόθεν ἀποθρώσκοντα τὸν καπνὸν τοῦ Gillingham, νὰ μὴ ἀσπασθῇ τὴν δυστυχῆ γυναῖκά του Ἐλισάβετ, νὰ μὴ ἐναγκαλισθῇ τὰ δύο ὀρφανὰ τέκνα του! Προθυμούμενος δὲ τότενὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα του, διετάχθη νὰ προσκαλέσῃ τοὺς Ἄγγλους· ἀλλ' ἀφοῦ μετὰ 3 ἔτη ἔφθασαν τὰ γράμματά του εἰς τὴν Ἀγγλίαν, μόλις ἦλθεν ἔπειτα ὁ Ἰωάννης Σάρης πρὸς ἐξέτασιν τῆς Ἰαπονίας. Κατόπιν δὲ ἄγγλοι ἔμποροι ἐκόμισαν καὶ ἐπιστολὰς Ἰακώβου τοῦ Α'. Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ μικρόν τι ἐμπορεῖον συστήθη παρ' αὐτῶν εἰς Φιράνδον· ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις δὲν εὐδοκίμησεν. Ἠγαπήθησαν ὅμως μόνον οἱ Ἄγγλοι πλειότερον, ἐνῷ οἱ ἄλλοι χριστιανικοὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης παριστάνοντο καὶ εἰς τὰ θέατρα τῆς Ἰαπονίας ὡς ἀντιπαλαίοντες ἀδιακόπως καὶ ὑπ' ἀλλήλων κατασπαρασσόμενοι! Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ Ἄγγλοι γενναιότερα φρονοῦντες, οὔτε τοὺς διαδόχους τῶν Πορτογάλλων Ὀλλανδοὺς κατεδέχθησαν νὰ παραγκωνίσωσι.

Διάγοντες δὲ οὗτοι, ὡς ἐρρέθη, ἀκοινώνητοι καὶ μεμονωμένοι εἰς τὸ Δεζιμὰ (τὸ νησίδριον) μόλις λαμβάνουσι τὴν ἄδειαν νὰ ἐξέρχωνται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἔξω αὐτοῦ καὶ νὰ συνδιαιτῶνται μὲ ἐγχωρίους τινὰς γυναῖκας· ὑπηρετοῦνται ὅμως μόνον ὑπὸ τῶν Ἰαπόνων, οἱ ὁποῖοι διημερεύουσιν ἐκεῖ μέχρις ἑσπέρας· Ἐπειδὴ δὲ προσορμίζονται εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναγκασάκη δύο ὁλκάδες Ὀλλανδικαί, ἐκ τῆς Παταβίας ἐρχόμεναι, οἱ παραφυλάττοντες τῆς λιμεναρχίας ἀκτεωροὶ εἰσερχόμενοι ἐγχειρίζουσιν εἰς τοὺς πλοιάρχους ἐγγράφως διαφόρους ἐρωτήσεις, τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦσιν ὁμοίως ἐπὶ χαρτίου καὶ τὴν ἀπάντησιν. Ταύτην δ' ἐξετάσας ὁ Νομάρχης λαμβάνει παρὰ τῶν Ὀλλανδῶν τοὺς νενομισμένους ὁμήρους· ἔπειτα δὲ μεταβαίνει καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν Ὀλλανδῶν εἰς τὰ πλοῖα, ὅτε ἀποκομίζονται ἔξω ἀποτεθειμένα ἐντὸς κιβωτίου πάντα τὰ ὕποπτα εἰς τὴν Ἰαπονικὴν Κυβέρνησιν πράγματα, δηλ. σταυροί, εἰκόνες, βιβλία, ὅπλα, πυρόκονις κτλ. Μετὰ ταῦτα τὸ φορτίον τοῦ πλοίου παραδίδοται εἰς τὰς Ἰαπονικὰς ἀρχάς· διότι εἰς αὐτὰς ἀνατίθεται νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς πωλήσεώς των, νὰ προετοιμάσωσι δὲ καὶ τὰ νέα ἀγώγιμα. Οὐδεμία δὲ παρατήρησις γίνεται ἐπὶ τῶν προτεινομένων ὑπολογισμῶν, ἢ ἁπλῶς ἐπὶ τῶν καθέκαστα τῆς τοιαύτης ληψοδοσίας, οὔτε ἔλεγχος ὁποιοσδήποτε, οὔτε μεμψιμοιρία ἐπιτρέπεται. Προσέτι δὲ οὐδὲν ἄλλο πλοῖον ἐκτὸς τῶν περιοδικῶς κατ' ἔτος ἐρχομένων δύναται νὰ ἀγκυροβολήσῃ, ἀλλ' εὐθὺς ἀποβάλλεται.

Ἔνδεκα μόνον Ὀλλανδοὶ διαμένουσι διαρκῶς εἰς τὴν Ἰαπονίαν χάριν ἐμπορείας, Πρόεδρος, ἀποθηκοφύλαξ, γραμματεύς, 5 γραφεῖς, ἰατρὸς καὶ δύο ὑπηρέται. Ἀπαγορεύεται δὲ εἰς αὐτοὺς αὐστηρῶς νὰ φέρωσιν αὐτόθι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των. Πρόδηλον δὲ ὅτι ἡ τροφή, καθὼς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ πράγματα, τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἀνάγκην, προσφέρονται εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ διπλοῦν τοὐλάχιστον ὑπέρτιμα. Ἀλλὰ καὶ οἱ μετακομίζοντες τὰ ἐμπορεύματα βάσταγες ὑπάρχουσιν ἀκριβῶς προδιωρισμένοι, καὶ πάντες φέρουσιν εἰσητήριον· πρὶν δὲ ἀναλάβωσι τὰ χρέη τῆς ὑπηρεσίας των ὀμνύουσιν ὅτι δὲν θέλουσι ποτέ συνεταιρισθῆ μετὰ τῶν Ὀλλανδῶν, οὔτε μυσταγωγήσει αὐτοὺς εἰς τὴν γλῶσσαν, τοὺς νόμους, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος των. Μόνον δὲ αἱ συγχρωτιζόμεναι μετὰ τῶν Ὀλλανδῶν ἑταῖραι ἐξαιροῦνται τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος· (ὁποῖον ὄνειδος εἰς τοὺς Ὀλλανδούς!) ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ἂν γεννήσωσι, τὰ παιδία των δὲν μένουσι ποτὲ εἰς τὸ ἐμπορεῖον, ἐπισκέπτονται δὲ ἐκ διαλειμμάτων μόνον τοὺς πατέρας των.

Δὶς τοῦ ἔτους ὁ πρόεδρος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ Νομάρχου, κύπτων μέχρις ἐδάφους, μήτε τολμῶν εἰς αὐτὸν ν' ἀντιβλέψῃ. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπαγγείλῃ τυπικάς τινας φράσεις διὰ τοῦ παρόντος διερμηνέως καὶ ἀξιωθῇ τῆς ὁμοίως γνωστῆς ἀπαντήσεως, ἀποχωρεῖ εἰς τὰ ἴδια.

Ἂν δέ ποτε θέλοντες νὰ διασκεδάσωσι τὴν μονότονον ταύτην δίαιταν λάβωσιν οἱ Ὀλλανδοὶ τὴν ἄδειαν νὰ περιέλθωσι τὴν πόλιν, συνοδεύονται ὑπὸ πλήθους ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων καὶ διερμηνέων, ἐξ ὧν ἕκαστος ἐπισύρει καὶ διαφόρους φίλους εἰς τὸ σπάνιον τοῦτο θέαμα. Διαβαίνοντες δὲ τὰς ὁδοὺς παρακολουθοῦνται ὑπὸ συρφετώδους ὄχλου, ὁ δὲ τόπος ὅλος ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰς φωνὰς τῶν παιδίων κραυγαζόντων πανταχόθεν Ὀράνδα, Ὀράνδα (Ὀλλάνδα, Ὀλλάνδα)· ἀφ' οὗ δὲ ἐνδιατρίψωσιν εἰς τοὺς δημοσίους κήπους καὶ τὰ θερμοπωλεῖα, τότε ἐπιστρέφουσι πάλιν εἰς τὴν ἔντιμον φυλακήν των.

Καθ' ἕκαστον μὲν ἔτος ἡ ἑταιρία πέμπει δῶρα πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, κατὰ πᾶν δὲ τέταρτον ἀπέρχεται ὁ Πρόεδρος καὶ εἰς προσκύνησίν του. Ἔχων τότε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γραμματέα καὶ τὸν ἰατρόν, καὶ διερμηνεῖς τῆς ἐξουσίας, φρουρούμενος δὲ ὑπὸ 35 δορυφόρων τῆς ἀστυνομίας, ἐποχεῖται εἰς εὐπρεπέστατον φέρετρον καὶ διαφόρους περιποιήσεις λαμβάνει καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἀρχάς· αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία στρέφουσι πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα, ὡς ἂν μὴ ἐτόλμων νὰ ἀντιβλέψωσι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ σέβας.

Ἡ ὁδοιπορία γινομένη ποτὲ μὲν διὰ ξηρᾶς, ποτὲ δὲ διὰ πλοίμων ποταμῶν περατοῦται εἰς ἑπτὰ ἑβδομάδας. Εἰς δὲ τὸν τελευταῖον σταθμὸν προϋπαντᾷ τὴν συνοδίαν λόχος στρατιωτῶν σταλεὶς ἐκ τῆς πρωτευούσης. Τοσοῦτος δὲ συγχρόνως συρρέει περιέργων ὅμιλος, ὥστε ἡ διάβασις ἀποβαίνει δυσχερής. Μετὰ δὲ ταῦτα προσέρχεται πρεσβεία τοῦ παρεδρεύοντος ἐν τῇ καθέδρᾳ (1) Νομάρχου τῆς Ναγκασάκης φέρουσα πίνακα (πρόγραμμα) τῶν καθιερωμένων διὰ τὴν τελετὴν τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐντεύξεως διατυπώσεων. Τὴν παρακολουθεῖ δὲ ἀμέσως καὶ ἄλλη τοῦ ἄρχοντος (Ὑπουργοῦ) τῶν ἐμπορικῶν τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνουσα· κατόπιν δὲ καὶ τρίτη ἄλλη τοῦ ἄρχοντος τῆς θρησκείας. Οἱ δὲ Ὀλλανδοὶ δέχονται χαριέντως πάντας τοὺς ἀπεσταλμένους τούτους, καθὼς καὶ διαφόρους ἄλλους ἰδιώτας ἐμπόρους, ἢ εὐπατρίδας, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι διὰ τῶν διερμηνέων νὰ τοὺς γνωρίσωσι· πολλοὶ δὲ τούτων προσφέρουσι καὶ δῶρόν τι κομψὸν ἐκ τῶν ἐγχωρίων προϊόντων ἐπ' ἐλπίδι γενναιοτέρας τινὸς ἀνταποδόσεως.

Ἕνα ὁλόκληρον μῆνα μετὰ ταῦτα περιμένει κατάκλειστος εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Πρόεδρος τὴν τιμὴν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ὑπερηφάνου μονάρχου! Ὅταν δὲ ἀνατείλῃ τέλος παντων ἡ λαμπρὰ ἐκείνη καὶ τριςευδαίμων ἡμέρα, περιβεβλημένος ἕωθεν ὁλοσηρικὸν χρυσόπαχον ἱμάτιον ἐξέρχεται, καὶ πομπεύων διὰ τῆς πόλεως φθάνει κατ' ὀλίγον εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰσέρχεται τὸν πρῶτον περίβολον, εἶτα πεζεύσας προχωρεῖ μέχρι τῆς αἰθούσης τῶν δορυφόρων καὶ τῶν ῥαβδούχων, ὅπου πίνει κυαθίσκον τε· αὐτόθεν δὲ μεταβαίνει εἰς ἄλλην ςοὰν, ὅπου μανθάνει ἐκ νέου ὑπὸ τῶν διαγγελέων, ὑπασπιστῶν καὶ θαλαμηπόλων τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς ὑποδοχῆς· ἐξασκούμενος ὡς ἐν παρόδῳ καὶ κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰς ὑποκλίσεις, τὰς ὁποίας μέλλει νὰ ἐκτελέσῃ! Μόλις δὲ ἤδη περὶ τὸ ἑσπέρας ὁδηγεῖται εἰς τοῦ θρόνου τὸν στιλπνὸν καὶ πολυποίκιλον θάλαμον· αὐτόθι δὲ γονυκλιτήσας μέχρις ἐδάφους περιμένει τοῦ δεσπότου τὴν ἄφιξιν! Αἰφνηδίως δ' ἀκούεται φωνή, Ὀλλάνδα καπιτάν· ἀλλ' ὁ πρέσβυς διατηρῶν πάντοτε τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ τὸ αὐτὸ σχῆμα, οὔτε νὰ κινηθῇ, οὔτε ν' ἀναβλέψῃ τολμᾷ ὁ δείλαιος, ἕως οὗ τὸν ἑλκύσῃ ἐκ τοῦ κρασπέδου ὁ παριστάμενος ἐκεῖ Νομάρχης. Τότε δὲ ἀναστὰς ἐπιστρέφει εἰς τοῦ ἀξιωματικοῦ τὴν αἴθουσαν, μακαριζόμενος διὰ τὸ εὐτύχημα! Ἐκεῖθεν δ' ἡ παράταξις φέρεται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ διαδόχου καὶ εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ. Μόνον τότε οἱ Ὀλλανδοὶ δύνανται νὰ περιέλθωσι τὰς ῥύμας τῆς πόλεως, νὰ εἰσχωρήσωσι δὲ καὶ εἰς τῶν ἰδιωτῶν τὰς οἰκίας, ἀγρύπνως ὅμως πάντοτε κατὰ τὸ σύνηθες περιφρουρούμενοι. Ἀλλ' ἐπανακάμπτοντες ἤδη ἐκ τῆς πολιτικῆς ταύτης καὶ πομπώδους περιηγήσεως ὀφείλουσι νὰ προσκυνήσωσι καὶ τὸν πνευματικὸν αὐτοκράτορα τὸν Μικάδο εἰς ἄλλην πόλιν. Αἱ νέαι ὅμως αὗται περιποιήσεις περιορίζονται εἰς ὀλίγα τινά· γίνονται δὲ καὶ κατὰ συντομώτερον ἐν ταὐτῷ καὶ ἁπλούστερον τρόπον. Διότι καὶ εἰς τὴν Ἰαπονίαν, καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην, τιμᾶ-

(1) *Ἕκαστος νομὸς ἔχει δύο διοικητὰς (οἷον Νομάρχην καὶ διευθυντὴν) οἵτινες διατρίβουσιν ἐναλλὰξ εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν καθέδραν καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ.*

ται πάντοτε περισσότερον ἡ βαστάζουσα τὴν μάχαιραν χεὶρ παρὰ τὴν εὐλογοῦσαν.

Ἐκ τούτων πάντων συμπεραίνομεν ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ οὐχὶ μόνον τὴν ἐπιχωριάζουσαν λῶσσαν μανθάνουσιν εὐκόλως, ἀλλὰ καὶ τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔθνους, καὶ τῆς Κυβερνήσεως τοὺς πόρους δύνανται ἀρκούντως νὰ παρατηρήσωσιν. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν ἀρχαίαν κατάσασιν τῆς Ἰαπονίας ἀναγγέλλει καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ὀρθοδόξων ἐπιστολῶν (1), τὴν δ' ἐνεσῶσαν μόνον ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν πληροφορούμεθα· ἐπειδὴ εἰς αὐτοὺς ἐξαιρετικῶς καὶ τοὺς Κινέζους ἐδόθη μέχρι τοῦδε νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ μυστηριώδους τούτου βασιλείου. Ἐράνησαν δὲ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου καὶ συγγράμματα διάφορα, οἷον ἡ ἀφήγησις τῆς πρεσβείας τοῦ Βλαχοβίου καὶ Βαγνάεν εἰς τὸ Γέδω (2), καὶ θετικώτεραι ἐπιστασίαι τοῦ προέδρου Μεῦλαν (3) τοῦ Δόεφ (4) τοῦ ἀποθηκοφύλακος Φίσχερ (5) κτλ.

Εἰς τούτους πρόσθες καὶ τὸν διαβόητον ἰατρὸν Καίμπφερ, δημοσιεύσαντα διεξοδικὴν τῆς Ἰαπονίας ἱστορίαν, καθὼς καὶ τὸν Σουηδὸν φυσιογράφον Θούμπεργ, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ Ὀλλανδικὸν τῆς Ἰαπονίας ἐμπορεῖον.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι καὶ ἄλλα ἔθνη δοκιμάζοντα νὰ κατασταθῶσιν εἰς τὴν Ἰαπονίαν κατέπλευσαν πολλάκις αὐτόθι· ἐκ τούτων ὅμως ἐπέμειναν μάλιστα εἰς τὸν σκοπὸν οἱ Ἄγγλοι· διότι πολλὰ ὑπὲρ αὐτῶν προδιέθηκε καὶ ὁ Οὐίλλιαμ Ἄδαμς. Ἀλλ' οἱ Ἰάπονες δυσκόλως ἐδύναντο νὰ ἐξαλείψωσιν ἀπὸ τὴν μνήμην των τὰς πράξεις τῶν Πορτογάλλων· ὅθεν ἐπὶ τοῦ Καρόλου Β. δὲν ἔδωκαν ἐλευθερίαν ἐμπορίου οὔτε εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἄγγλους· μόνον διότι ὁ βασιλεύς των εἶχε γυναῖκα καθολικὴν ἐκ τῆς ἐχθίστης εἰς αὐτοὺς Πορτογαλλίας! Ὕστερον δὲ τὸ πλοῖον τοῦ περιφήμου ὠκεανοπλεύστου Κοὺκ (Cook) ἐπιστρέφον μετὰ τὸν θάνατόν του, παρέπλευσε τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Ἰαπονίας, τῷ δὲ 1791 ὁ πλοίαρχος Colnet τὴν δυτικὴν, καθὼς ἐπειτα 1796 ὁ πλ. Bougthon καὶ τὸ πλοῖον ὁ Φριδερῖκος ἀπὸ Καλκούταν τῷ 1803. ὁ δὲ πλοίαρχος Pelew, διευθυντὴς τοῦ Φκέθοντος, κωλυόμενος κατ' εἰσήγησιν τῶν Ὀλλανδῶν ὑποκινουμένων καὶ τούτων παρὰ τῆς Γαλλίας, νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐκλιπόντα ἤδη τοῦ πλοίου ἐφόδια, κατέφυγε τελεσφόρως εἰς τὴν βίαν. Διὰ τοῦτο ὁ Νομάρχης τῆς Ναγκασάκης, ὡς ἀνάξιος, κατεδικάσθη νὰ κατασπαράξῃ ἰδιοχείρως τὰ σπλαγχνα του.

Ὅτε δὲ οἱ Ἄγγλοι ἐγένοντο κύριοι τῆς Σουμάτρας, τῆς Ἰάβας, τῶν Μολούκων καὶ ἄλλων πολισμάτων τῶν Ὀλλανδῶν τῷ 1811, ὁ Στάμφορδ Ῥέφλ ἔπεμψε (1813) δύο πλοῖα εἰς τὴν Ἰαπονίαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὁ στόλος οὗτος ἀπέτυχε διὰ τὴν αὐτὴν τῶν Ὀλλανδῶν ῥαδιουργίαν, ἕως οὗ οὗτοι ἐπανέλαβον τῷ 1815 διὰ συνθήκης τὰς ἀρχαίας των κατὰ τῶν Ὠκεανὸν κτήσεις. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συνομολογηθεῖσα τῷ 1817 ἑτέρα συνθήκη ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς Ἄγγλους νὰ ἐκταθῶσι πέραν τοῦ Σιγγαπὸρ πρὸς νότον, οἱ Ὀλλανδοὶ ἔτι μᾶλλον αὐθαδῶς διεσχυρίζοντο νὰ ἀποκλείσωσι πάντα τὰ ἔθνη. Διὰ τοῦτο πολλῶν γενομένων λόγων τότε εἰς τὰς Γαλλικὰς καὶ Ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, αὐτοὶ ἀπήντησαν δι' ὕβρεων· τοῦτο ὅμως δὲν ἐφόβισεν οὔτε τοὺς Ἀμερικανοὺς νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἰαπονίαν διὰ τοῦ μοιράρχου Bidde, οὔτε τοὺς Γάλλους διὰ τοῦ Ναυάρχου Cécile νὰ ἐπιχειρήσωσι νέας πολιτικὰς ἀποπείρας, ἂν καὶ δὲν ἐπέτυχον· Ἐσχάτως δὲ (τῷ 1849) ὁ σταθμεύων κατὰ τὰ παράλια τῆς Κίνας Ἄγγλος ναύαρχος ἔπεμψε τὸν πλοίαρχον Mathison νὰ παραπλεύσῃ τὴν Ἰαπονίαν· ὥστε νομίζομεν ἀδύνατον πλέον νὰ παραταθῇ εἰς μακρότερον χρόνον τὸ σκανδαλῶδες τῶν Ὀλλανδῶν μονοπώλιον. Ἀλλ' ἡ σταθερὰ ἀπόφασις τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις κατέβη ἤδη θαῤῥαλέως εἰς τῶν ἔργων τὸ στάδιον, ἀναγγέλλει ὡς προσεχῆ τῶν κοινῶν ἐλπίδων τὴν ἐκπλήρωσιν. Ἴσως φανῇ λυπηρὸν εἴς τινας ὅτι ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Ἀγγλία πρόλαβον τρόπον τινὰ κατὰ τοῦτο τὴν Ῥωσσίαν, ἥτις ὡς γείτων ἐδύνατο εὐκολώτερον νὰ ἐνεργήσῃ. Ἡ χριστιανικὴ ὅμως πίστις, ὁ πολιτισμὸς, τὸ ἐμπόριον, ἡ Εὐρώπη ὅλη θέλουσιν ὠφεληθῆ καὶ ἐπευφημήσει ὁμοίως, ὁποιοσδήποτε ἔτυχεν ὁ ἀναλαβὼν τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἄθλου τὴν κατόρθωσιν.

Τὸ πολιτικὸν σύστημα τῆς Ἰαπονίας φαίνεται πολὺ παραδοξότερον τοῦ πνευματικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποχρώντως διεγράψαμεν. Ἡ ἐξουσία τοῦ αὐτοκράτορος ἀσφαλίζεται ὑπὸ πολλῶν κληρονομικῶς μεγιστάνων (Δάμιος) διά τε τῆς ἀμοιβαίας πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ τῶν ὁμήρων, τοὺς ὁποίους ὑποχρεωτικῶς προσφέρουσιν. Ἐκτὸς δὲ διαφόρων ἄλλων προνομίων μεταχειρίζονται οἱ παραδυνάσται οὗτοι ἐλευθέρως τοὺς εἰσπραττομένους φόρους εἰς τὰς τοπικὰς καὶ ἡγεμονικὰς χρείας. Τινὲς ὅμως ὑπόκεινται πλειότερον τῶν ἄλλων εἰς τὴν αὐλήν· διὰ τοῦτο αὐτοὶ μὲν διαμένουσι τακτικῶς ἓξ μῆνας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, αἱ δὲ οἰκογένειαί των διατρίβουσι διαρκῶς αὐτόθι· ἔχουσι δὲ ἐκ περισσοῦ οἱ τοιοῦτοι, καθὼς καὶ οἱ πλούσιοι, οἰκίαν καὶ εἰς ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν 5 μεγάλων πόλεων τοῦ βασιλείου (1) τὴν Ὀασάκην, διάσημον ὡς κέντρον καὶ ἀποθήκην γενικὴν τῶν τεχνικῶν καὶ φυσικῶν προϊόντων ὅλης τῆς χώρας, καὶ διὰ τοῦτο θέατρον ἡδονῶν ἐπωνομασθεῖσαν· ἀλλ' αὐτόθι μίαν μόνην νύκτα τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ διαμείνωσι.

---

(1) Lettres édifiantes *τῶν ἱεραποστόλων*·

(2) Ambassades de la compagnie Hollandaise des Indes d' Orient vers l' Empereur du Japon. 2. vol. Leyde 1685.

(3) Japan voorgeslatd in Schetsen over de zeded on Gebruiken van det Riik.

(4) Herinnerungen uit Japan.

(5) Biidrage tot Keanis van bet Japanche Riik.

(1) 1) *Γέδω, καθέδρα τοῦ πολ. αὐτοκράτορος ὑπερμεγέθης καὶ περικαλλής.* 2) *Μιγιάκω, καθέδρα τοῦ πνευμ. μονάρχου, ἑστία βιομηχανίας καὶ φωλεὰ 50 τοὐλάχιστον χιλ. ἱερέων.* 3) *Νάρα, παλαιὰ μητρόπολις, ἔχουσα πλῆθος ναῶν καὶ καλογήρων Βουδιστῶν.* 4) *Ματσμάϊ ἐπίνειον πλῆρες πάντοτε πλοίων.* 5) *Οασάκη.*

Παντοῦ σχεδὸν ἡ ἀπόλυτος δύναμις περιορίζεται ὑπό τινων θεσμοθεσιῶν, αἱ ὁποῖαι προλαμβάνουσι τὰς παρεκβάσεις της. Δυστυχὴς εἴ τις ἀπὸ δολίας εἰσηγήσεις, ἢ φιλοδοξίαν ὑπέρμετρον κινουμένη ὑπερπηδᾷ τοὺς σωτηριώδεις τούτους φραγμούς· διότι τοιαῦται ἀπόπειραι ἀπέβησαν πάντοτε αἴτια κακῶν εἴς τε τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους!

Οὕτω καὶ τοῦ Σιεγοὺν ἡ ἐξουσία ἀναχαιτίζεται ἀποχρώντως ὑπὸ συνεδρίου 13 πολιτικῶν, ἐξ ὧν 5 μὲν λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ βασιλείου, οἱ δὲ 8 ἕτεροι ἐκ τῶν εὐπατριδῶν. Ὁ ὀλιγαρχικὸς οὗτος σύλλογος, καθώς ποτε ἡ ἀριστοκρατικὴ φατρία τῆς Σουηδίας, περιστέλλει τὴν βασιλείαν, ἐρευνᾷ, διευθύνει καὶ ἀποφασίζει τὰς ὑποθέσεις, ὑποβάλλων ὅμως εὐλαβῶς τὸ βούλευμα εἰς τὴν ἀνωτέραν ἔγκρισιν, τὴν ὁποίαν ὁ μονάρχης φιλοτιμεῖται νὰ χορηγήσῃ. Ἂν ὅμως κατὰ τύχην συστηματικῶς ἀντιτείνῃ, ἢ ἐπιμόνως ἀντιτάξῃ ἐδιόῤῥυθμόν τινα γνώμην, τὸ ζήτημα ὑποβάλλεται εἰς τὴν διαίτησιν τριῶν μεγιστάνων· ἀλλ' ἡ περίστασις αὕτη πρέπει νὰ θεωρῆται δικαίως ὡς δημόσιος συμφορά· διότι κατακριθέντος τοῦ ἄνακτος, ἡ ἱκανοποίησις δὲν περιορίζεται εἰς μόνον τοῦ ὑπουργείου τὴν ἀλλαγὴν, καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλ' ὀρείλει αὐτὸς οὗτος ὁ ἄλλοτε ἐπίφθονος καὶ ζηλωτὸς μονάρχης νὰ παραιτηθῇ ἑκουσίως, ἀποχωρῶν εἰς οἰκίαν τινὰ ἰδιωτικὴν, ἥτις πάντοτε τὸν περιμένει ἕτοιμος. Ἂν δὲ τοὐναντίον ἡ τριμελὴς ἀναθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ δικαιώσῃ τὸν αὐτοκράτορα, ὁ ἀπειθέστατος, ἢ θρασύτατος τῶν ἀντιπολιτευομένων καταδικάζεται νὰ κατασπαράξῃ τὰ ἴδια αὐτοῦ σπλάγχνα, σχίζων αὐτοχείρως διὰ τῆς μαχαίρας τὴν κοιλίαν του.

Κυρίως δὲ τὸ φεουδαλικὸν τοῦτο τῆς Ἰαπονίας κράτος διατηρεῖται εἰς ἰσορροπίαν διὰ γενικοῦ τινος συστήματος δυσπιστίας καὶ κατασκοπῆς. Ὁ Σίεγουν ἐπαγρυπνεῖ διηνεκῶς τὸν Μικάδω, παρατηρεῖται δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν συμβούλων, οὗτοι δὲ ὑπὸ τῶν γραμματέων καὶ οὕτω καθεξῆς Ἐκτὸς τούτων οἱ Νομάρχοι παραδίδουσιν ὡς ὁμήρους τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των, διατρίβουσι δ' ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν ἔτος εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ὅπου ὅμως τοῖς ἀπαγορεύεται νὰ κοινωνῶσι μετὰ τῶν ἀστυγειτόνων, ἢ περιοίκων ἄλλων ἡγεμόνων, διὰ νὰ μὴ συνωμόσωσι μετ' αὐτῶν! Ἀλλὰ συμφέρει καὶ κατ' ἄλλον τρόπον νὰ προληφθῇ πᾶσα στάσις καὶ ἀνταρσίας ἐπιθυμία· ἕνεκα δὲ τούτου ἀναγκάζονται μὲν νὰ τρέφωσι λόχον στρατιωτῶν, διὰ νὰ ἐξαντλήσωσιν ὅσον τάχιστα τὸν ἐκ φύσεως ὕβριστὴν καὶ ἀγέρωχον καὶ δυσπειθῆ πλοῦτον! διαμένοντες δὲ εἰς τὴν καθέδραν διάγουσι πολυτελεστάτην καὶ τρυφηλοτάτην δίαιταν, εὐωχοῦντες καὶ εὐωχούμενοι, τρέχοντες δηλ. προτροπάδην εἰς τῆς φθορᾶς των τὸν ὄλισθον. (1).

Ἂν δὲ καὶ οὕτω κατατρυχόμενος ὁ ἄρχων διαμένῃ σκληροτράχηλος καὶ ὁμοίως ἀφηνιάζῃ, ὥστε ἐμνπέει τινὰ ὑπόνοιαν, ὁ Μονάρχης δὲν πέμπει εἰς αὐτὸν χρυσῆν σειρὰν διὰ νὰ πνιγῇ, οὔτε τὰ κτήματά του δημεύει. ἀλλ' ἀρκεῖ ὁ κατάδικος νὰ προσκαλέσῃ τὸν αὐτοκράτορα εἰς εὐωχίαν· διότι ἡ ἀπαιτουμένη εἰς τοῦτο ἄφευκτος καὶ ὑπερβολικὴ δαπάνη καταστρέφει βεβαίως τὸν στασιάζοντα.

Ἐπενόησέ ποτε ὁ Μακιαβέλης σατανικωτέραν ἰδέαν, ἢ μέσον ὀλέθρου καὶ ταπεινώσεως τοσούτῳ δραστήριον καὶ εὔστοχον;

Ἀλλ' ἡ κατασκοπεία, ὡς ἀφανὲς δίκτυον, ἐξαπλοῦται εἰς πάσας ἀδιαφόρως τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας. Αἱ πόλεις καὶ κῶμαι διαιροῦνται κατὰ τεμάχια, περιλαμβάνοντα ἀνὰ πέντε οἰκίας, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι, ἐξελεγχόμενοι συναλλήλως, καταγγέλλουσιν εἰς τὴν ἁρμόδιον ἀρχὴν πάντα τῶν γειτόνων τὰ πλημμελήματα· ἕκαστος δὲ αὐτῶν ὀφείλει νὰ ἐφορεύῃ ὅλην τὴν ἀντικρὺ τῆς οἰκίας του πλευρὰν τῆς ὁδοῦ, μέχρις οὗ ἐκτείνεται ἡ ὅρασις καὶ κρίνεται ὡς ὑπεύθυνος τῶν γενομένων κακῶν, ἂν δὲν προφθάσῃ νὰ τὰ δηλώσῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Οὕτως ὁλόκληρος ὁ λαὸς τῆς Ἰαπονίας κατατρίβει τὸν καιρὸν εἰς τὴν ἀλληλοπαθητικὴν ταύτην μέθοδον· ὅστις δὲ παραβῇ τὸν τεταγμένον κανόνα, οὐ μόνον φυλακίζεται, ἀλλ' ἂν μὲν τύχῃ ὑπάλληλος ἀφαιρεῖται τὴν ὑπηρεσίαν του, ὁ δὲ χειρώναξ καὶ τεχνίτης κωλύεται νὰ ἐξασκῇ τὸ ἔργον του! Ἔπειτα αἱ θύραι καὶ αἱ θυρίδες τῆς οἰκίας του κλείονται, οὔτε δύναται πλέον νὰ κοινωνήσῃ μετὰ τῶν ἔξω. Πῶς δὲ ὁ αὐτοκάθειρκτος οὗτος πολίτης ζῇ μονήρης, οὐδεὶς τῶν περιηγητῶν ποτε ἐρεύνησε.

Διὰ νὰ μετριασθῇ ὅμως ἡ τυραννικὴ τοιούτου ἀμοιβαίου ἐλέγχου ἐνόχλησις, ἕκαστος ἐκλέγει μέχρι τινὸς τὸν ἴδιον αὐτοῦ γείτονα· ὅθεν οὔτε μεταναστεύει τις, οὔτε μετοικεῖ, ἂν δὲν φέρῃ ἀποδεικτικὸν ἀμέμπτου διαγωγῆς ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ θέματος, τοῦ ὁποίου ἀπομακρύνεται· προσέτι δὲ καὶ διαμονητήριον ἐκδεδομένον παρ' αὐτῶν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐπιθυμεῖ νὰ προσεγγίσῃ. Συμβαίνει δ' ἐκ τούτου ὅτι δύσφημος καὶ δύστροπος ἄνθρωπος δυσκόλως εὑρίσκει τόπον, ὅπου νὰ καταστεθῇ καθ' ὅλην σχεδὸν τοῦ κράτους τὴν ἐπιφάνειαν, σπανιώτατα δὲ ἀκούονται κακουργήματα κλοπῆς αἰκίσεων, καὶ δολοφονίας, τὰ ὁποῖα μαστίζουσι τόσον συχνάκις ἄλλας κοινωνίας.

Καθὼς δὲ τὸ πάλαι εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κρήτην καὶ ἀλλαχοῦ, οἱ Ἰάπονες διαιροῦνται εἰς διαφόρους διακεκριμένας τάξεις (μοίρας), μὴ ὑπερβαινούσης σχεδὸν ποτὲ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ὀροθετικὴν γραμμὴν ἑκάστης· δηλ. εἰς 1) ἡγεμόνας, εἴτε μεγιστᾶνας, τουτέστι χωροδεσπότας, τῶν ὁποίων αἱ οἰκίαι ἔχουσι κατὰ μέσον ὑψηλότατον πύργον. 2) Εὐπατρίδας, κυρίους καὶ τούτους δημοσίων κτημάτων, τρέφοντας δὲ καὶ μισθοῦντας ἀριθμόν τινα στρατιωτῶν. Ἐκ τῆς τάξεως ταύτης λαμβάνονται οἱ στρατηγοὶ καὶ Νομάρχαι. 3) τοὺς Κληρικοὺς. 4) τοὺς στρατιωτικοὺς, ὑποτελεῖς τῶν εὐπατριδῶν. 5) τοὺς ὑπαλλήλους, ἰατροὺς κτλ. 9) τοὺς ἐμπόρους. 7) τοὺς ῥωποπώλας καὶ χειροτέχνας. 8) τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ἐργάτας.

Ἔχουσι δὲ σύμβολον αἱ πρῶται πέντε τὸ ξίφος. Οἱ μεγιστᾶνες φέρουσι πολλάκις δύο, οἱ δὲ ὑποδεέ-

(1). *Ἴχνη τοιούτου συστήματος εὑρίσκονται καὶ κατά τινας ἄλλους τόπους.*

στεροι εὐγενεις ἕν· Οἱ φιλότιμοι ἔμποροι ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦτο γινόμενοί τινος εὐγενοῦς πελάται, ἡ δὲ Κυβέρνησις τὸ παραχωρεῖ καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὁλλανδικοῦ ἐμπορείου.

Ἰδοὺ ἔθνος, λέγει ὁ Κ. Ξ. Μαρμιὲ (X. Marmier) ἀποχωρισμένον ἤδη πρὸ δύο αἰώνων τοῦ λοιποῦ κόσμου, ὑποκείμενον προδήλως εἰς ἀτελεῖς θεσμοθεσίας, καὶ καταμεμερισμένον εἰς φυλὰς ἀνίσους· ἀλλ' ὅμως ἐργάζεται εἰρηνικῶς, προοδεύει βαθμηδὸν, διάγει σωφρόνως καὶ εὐημερεῖ! Τοῦτο βεβαίως δὲν προσβάλλει τῆς συνταγματικῆς πολιτείας τὰ ἀπαράμελλα πλεονεκτήματα. Ποτὲ οὔτε συνελάβαμεν τοιαύτην αἱρετικὴν ὑπόνοιαν· ἄπαγε! Παρατηροῦμεν δὲ μόνον ὡς ἐν παρόδῳ ὅτι εὑρίσκονται λαοὶ τυφλώττοντες ἴσως, οἵτινες ὅμως καὶ ἀλλεοτρόπως κυβερνώμενοι εὐτυχοῦσι, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται κἂν τὴν παρ' ἡμῶν λεγομένην βαρβαρότητα. (1)

Νήπιοι! Τί τοὺς ὠφελεῖ ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἐὰν δὲν ἔχωσι κοινοβουλευτικοὺς τύπους καὶ δημοσιογράφους ὡς ἐπὶ μονομαχίας κατασπαραττομένους, καὶ ὑπουργοὺς ὑπευθύνους καὶ δικαστήρια διάφορα ἀνεξάρτητα, μάλιστα δὲ τὸ τῶν ἐνόρκων, τὸ ἄκρον ἄωτον τοῦτο τῆς νομοθετικῆς μεγαλοφυΐας τῶν νεωτέρων! Ἀρκεῖ τῷ ὄντι ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν Εὐρώπην ὡς παλλάδιον τῆς ἐλευθερίας τὸ σύνταγμα καὶ ἂς ἐξασθενῇ ἡμέραν παρ' ἡμέραν περισσότερον ἡ θρησκεία· ἂς ὀλιγοστεύῃ ἡ περιουσία τοῦ πολίτου· ἂς προπηλακίζωνται οἱ ἄξιοι ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας· ἂς ὑποσκελίζωνται οἱ φιλόπονοι ἀπὸ τοὺς κηφῆνας, ἂς ἐπηρεάζωνται οἱ ἀθῶοι ἀπὸ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀγύρτας· ἂς φιλονεικῶσι περὶ ὄνου σκιᾶς οἱ πολιτικοὶ, διὰ ν' ἀπασχολήσωσι τὴν προσοχὴν ἀπὸ τὰ πράγματα· ἂς θριαμβεύωσι παντοῦ οἱ σοφισταὶ καὶ δημοκόποι, ἂς φέρωνται τέλος ὑπὸ τῆς δυστυχίας ὡς ἀγέλαι κτηνῶν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀπώτατα κλίματα διὰ νὰ ζητήσωσι νέας νομὰς, καὶ νὰ περικλεισθῶσιν εἰς μικροτέρας μάνδρας! Εὐτυχεῖς ὅτι ἀποθνήσκουσι καθ' ὁδὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος! Μακάριοι δὲ καὶ ἂν ἐπιζήσωσι ταλαιπωρούμευοι· διότι θέλουσι τιμᾶσθαι ὡς ἥρωες πατριωτισμοῦ καὶ ἀθληταὶ τῆς ἐλευθερίας ἀκαταγώνιστοι!

Ι. Ν. Λεβαδεύς.

ΤΩι ΚΥΡΙΩι ΣΤ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗι.

Κύριε Καθηγητά!

» Ἐπικρίσεως ἀξίαν ἐκρίνατε τὴν *Κωνσταντινούπολίν* μου, καὶ ἐπράξατε τοῦτο πολὺ τοῦ δέοντος ἴσως ἐπιεικέστερον. Ἀμφοτέρων ἄρα τούτων χάριν ὑμῖν ὁμολογῶ. Ἐπειδὴ ὅμως μέρη τινὰ τῆς ἐπικρίσεως Σας νομίζω χρήσιμον νὰ σαφηνισθῶσιν, οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ Κοινοῦ, τὸ ὁποῖον, ἀπαθὲς συνήθως ὡς πρὸς τὰς αἰτίας τῶν γινομένων καὶ λεγομένων, καρποῦται μόνον τ' ἀποτελέσματα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ αὐτοῦ, ὅς τις δὲν ὀκνῶ, εἰ καὶ γέρων, νὰ διδαχθῶ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐκφράσω πρὸς Ὑμᾶς μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας δισταγμούς μου τινὰς, τῶν ὁποίων ἡ λύσις θέλει με ὁδηγήσει ἐφεξῆς, ἐὰν ἐγκαρτερήσω μέχρι τέλους πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου.

Ἀπήρεσεν ὑμῖν ἡ μέθοδος τοῦ βιβλίου· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον.

» . . . . . οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
» Ζεὺς, ὅς πᾶσι θεοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
» Πᾶσιν ἀδεῖν δύναται. »

Ἀλλ' ἀφ' οὗ δὲν εὑηρεστήθητε ν' ἀντιτάξητε τίνα νομίζετε Ὑμεῖς καταλληλοτέραν, δὲν ὑπεδείξατε κἂν οὔτε κατὰ τί σφάλλεται ἡ ἐμή. Τοῦτο ὅμως ἦτο, νομίζω, ἀναγκαῖον, δι' ἄλλον ἴσως, ὅς τις ἐπιχειρήσει τι ἀξιολογώτερον.

Ἀνεπαρκεῖς ἐνομίσατε ἔπειτα τὰς περὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων πληροφορίας, καὶ ἀτελεῖς τὰς ἐπιγραφὰς, καθὼς καὶ τὰς περὶ τοῦ παλαιοῦ Βυζαντίου ἱστορικὰς εἰδήσεις, καὶ τούτου τὴν αἰτίαν ἀποδίδετε εἰς τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου καὶ τὸ κατεσπευσμένον τῆς τῶν τόπων ἐπισκέψεως, προσεπιφέροντες ὡς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐξέδοτο σχεδὸν συγχρόνως καὶ λεξικὸν ὀγκῶδες. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἠδυνάμην νὰ ἐπεκτείνω τὸ πόνημά μου εἰς τετραπλάσιον ὄγκον, ἐὰν ἐφιλοτιμούμην τίποτε νὰ μὴ παραλίπω τῶν περὶ τούτου γραφέντων, τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐλάχιστον δύναται νὰ πληρώσῃ ἰδιαίτερον τόμον. Ἀλλὰ σκοπὸν προθέμενος, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἀγγελίᾳ μου προεῖπον νὰ ἑνώσω *τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ διδακτικοῦ*, ἐνόμισα ὅτι, περιστέλλων ἐπ' ἐλάχιστον τὰς ἀρχαιολογικὰς ἐρεύνας καὶ ἀντιῤῥήσεις, αἵτινες, γνωρίζετε πάντως ἐξ ἰδίας πείρας ποῦ παραφέρουσι πολλάκις τὸν εἰς τοὺς σκοτεινοὺς αὐτῶν λαβυρίνθους ἠλάσκοντα, ὀλιγωτέραν ἤθελον προξενήσει εἰς τὰ ἐννέα δέκατα τοὐλάχιστον τῶν ἀναγνωστῶν τὴν χάσμην. Εἰς τοῦτο ὅμως οὐδοπωσοῦν πταίει τὸ ὀγκῶδές μου Λεξικὸν· διότι τοῦτο ἐτυπόνετο ἤδη καθ' ὃν καιρὸν συνετάττετο ἡ Κωνσταντινούπολις. Ἀλλὰ πῶς ἐπήρκουν (ἔχετε δίκαιον ἴσως νὰ ἐρωτήσετε) εἰς δύο τηλικαύτης ἐκτάσεως ἔργων διορθώσεις; Αἴ! τοῦτο εἶνε τὸ ἀπόῤῥητόν μου. Ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ γνωρίζετε, ἐὰν ἔχητε περιέργειαν, ὅτι ἕνδεκα, καὶ πολλάκις δεκαπέντε ὧραι τοῦ ἡμερονυκτίου φέρουσι τετρακισχιλίας καὶ ἐπέκεινα ὥρας κατ' ἔτος· καὶ ἠξεύρετε, Ὑμεῖς μάλιστα, ὅτι τετρακισχιλίων ὡρῶν ἐργασία κατ' ἔτος δύναταί τι νὰ κατορθώσῃ.

Ἔλλειψιν ἀποκαλεῖτε καὶ τὴν μὴ πανταχοῦ παράθεσιν ὁλοκλήρων τῶν χωρίων καὶ τὴν πολλαχοῦ παρασιώπησιν τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων. Καὶ τοῦτο μὲν, εἰ καὶ ἀδιάφορον, εἶχε πάντοτε τὸν σκοπὸν ὁ συγγράψας ν' ἀναπληρώσῃ κατὰ μέρος ἐπὶ τέλους τοῦ ὅλου ἔργου· πιστεύει ὅμως ὅτι οὐδέποτε ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς οὐδένα νὰ ἀμφιβάλλῃ πῶς εἶχεν, ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον, συμφέρον νὰ παραλίπῃ τὰς παραθέσις ταύτας ἐπὶ σκοπῷ, ἵν' ἀπατήσῃ δῆθεν (ἢ τί ἄλλο;) τοὺς ἀναγνώστας· καὶ πέποιθεν ὅτι οὐδεὶς θέλει τῷ ἀρνηθῇ τὴν δικαιοσύνην τοῦ νὰ πιστεύσῃ ὅτι *τίποτε* δὲν παρέσταησεν ὡς τῆς κεφαλῆς του γέννημα, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ διδόμενον εἴτε ἀπὸ συγγραφέως προγενεστέρου, εἴτε ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως.

Ἀλλ' εἰς ταῦτα μὲν δὲν ὑπάρχει μεγάλη μεταξὺ Ὑμῶν καὶ αὐτοῦ ἡ διαφωνία· δὲν εἶν' ὅμως τὸ ἴδιον καὶ περὶ τῶν ἑπομένων, περὶ τῶν ὁποίων ἔχει οὗτος ἐσχηματισμένην ἤδη πεποίθησιν ὅλως ἐναντίαν.

Καὶ πρῶτον, ὅτι τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς τὰς κῆρας πρέπει νὰ ἐκκαλύπτωμεν καὶ κακίζωμεν οἱ Ἕλληνες μετὰ τῆς αὐτῆς πικρίας, μεθ' ἧς συνειθίζουσιν οἱ ἀλλοεθνεῖς, δὲν θέλετέ με πείσῃ, εἴτι κεν εἴπητε· διότι ἔχω τὴν εἴτε δυστυχίαν, εἴτε ἀνοησίαν νὰ τὰ φρονῶ ἐπίσης σχεδὸν οἰκεῖα, ἵνα μὴ εἴπω οἰκειότερα, πρὸς ἡμᾶς παρὰ τὰς μιαιφονίας, τὰς ἀδικίας, τὰς ἀσελγείας, τοὺς σκυταλισμοὺς, τὰς κρυπτείας, τοὺς ἐξανδραποδισμοὺς, τὰς περιφανεῖς προδοσίας κτλπ κτλπ. τῶν κυρίως Ἑλλήνων, τῶν ἄλλων μας τούτων συγγενῶν, παρεκτὸς τῆς διαφορᾶς τῆς θρησκείας μόνης· καὶ τὰ συγγενικὰ αἴσχη, ἐγὼ τοὐλάχιστον φρονῶ ὅτι, δὲν εἶν' ἴδιον συγγενῶν νὰ ἀποκαλύπτωσι, πολλῷ δὴ μᾶλλον καὶ νὰ γελῶσι. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο πράττομεν ἤδη, καλῶς ποιοῦντες, ὡς πρὸς τοὺς πάλαι Ἕλληνας, δίκαιον νομίζω ἐπίσης νὰ τηρήσωμεν καὶ ὡς πρὸς τοὺς Βυζαντινούς. Ἰδοὺ ἡ ἰδέα μου.

Δεύτερον. Τὴν περὶ τῶν Τούρκων, ἐνθουσιώδη μὲν οὐχὶ, ἀλλ' ἀπροκατάληπτον κρίσιν δὲν ὑπαγόρευσεν ὁ σκοπὸς ὅτι τὸ βιβλίον ἐγράφη διὰ τὴν γείτονα ἐπικράτειαν· ἀλλ' ἡ πεποίθησις τοῦ συγγραφέως, ὅς τις τὸν Τοῦρκον ἐγνώρισε καὶ ἐσπούδασεν ἐν αὐτῇ τῇ Ἀσίᾳ, καὶ τὸν ἐθεώρησε *χωρὶς πάθους* δὲν ἀρνεῖται ὅμως ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πολλῶν τοῦτο εἶναι ἴσως ἀσυγχώρητον σφάλμα, καθὼς καὶ

Τρίτον, ἡ περὶ Φαναριωτῶν αὐτοῦ κρίσις, τοὺς ὁποίους οὐδέποτε οὗτος θέλει μεταπεισθῇ νὰ νομίζῃ ἠθηδὸν ἀπαγχονιστέους, μόνον διότι ἔτυχε νὰ ἦναι καὶ ὀνομάζωνται Φαναριῶται. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἐχέτω ἕκαστος οἵαν εὐαρεστεῖται γνώμην.

Τέταρτον· κατακρίνεται ἐπὶ πᾶσι τοῦ συγγράμματος τὸ ὕφος, ὡς ἀνώμαλον καὶ . . . *μακαρονίζον* καί τοι ἀποσιωπωμένης τῆς λέξεως, ὡς βλασφήμου δῆθεν. Ἀλλὰ τὴν λέξιν ταύτην ἤθελεν ἴσως τρομάξῃ ὁ συγγραφεὺς, ἐὰν τὰς περὶ τούτου ἰδέας του δὲν ἐξέφραζεν ἐν ἐκτάσει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1834. Δεκαοκτὼ παρῆλθον ἔκτοτε ἔτη, κτὶ τὸ ἀναθεματισμένον τοῦτο *μακαρονικὸν* ὕφος ἔκαμε τηλικαύτην πρόοδον, ὥστε κινδυνεύει κατ' ὀλίγον νὰ κατακτήσῃ ὅλης τῆς γραφομένης γλώσσης τὸ κράτος. Καὶ εἶν' ἀληθῶς ἀνάγκη πολλῆς ἰσχυρογνωμίας ἵνα μὴ ὁμολογήσῃ τις ὅτι ὅλοι *μακαρονίζομεν*, καὶ αὐτὸς τις ἕκαστος γίνεται καθημέραν, χωρὶς ἴσως νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ νὰ τὸ θέλῃ, *μακαρονικώτερος* ἑαυτοῦ, μὲ τὴν διαφορὰν μόνην ὅτι ὁ μὲν ἐπιμένει γράφων πάντοτε *Γὰρ* καὶ *Ἵνα* καὶ *Ὅς* κτλπ. ὁ δέ τις στενοχωρεῖται ἵνα φυλάξῃ στερεοτύπως τὸ *Ἐπειδὴ* καὶ τὸ *Νὰ* καὶ τὸ *Ὁ ὁποῖος* κτλπ. τρίτος δέ τις, παρακολουθῶν τοὺς καιροὺς, παρεισέρει ἔστιν ὅπου καὶ πολλῷ τούτων *μακαρονικώτερα* μεταξὺ τῶν ἀκράτως χυδαϊζόντων, καὶ τὸν *μακαρονισμὸν* τοῦτον ἐπρέσβευσεν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐγκαλύπτεται ἐπὶ τούτῳ ὁ συγγράψας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐγκομβοῦται.

Ἀλλ' εἰς τὸ ὕφος τοῦτο δὲν εἶνε, λέγετε, ΟΥΔΕΙΣ, ὅς τις δὲν δυσαρεστήθη. Ὤ! τοῦτο πλέον νομίζω εἶναι ὀλίγον . . . δυσαπόδεικτον· διότι, παρεκτὸς πολλῶν, καὶ τούτων οὐχὶ τῶν ἐπιτυχόντων. ὅσων τὴν περὶ τούτου ἀντίθετον ὅλως γνώμην ἔχει ἔγγραφον ἀνὰ χεῖρας ὁ συντάκτης, ἐν τῇ τῶν γραμμάτων δημοκρατίᾳ, καὶ μάλιστα περὶ λεκτικοῦ ὕφους, καὶ τούτου εἰς γλῶσσαν ἤδη ῥιθμιζομένην, εἶνα. τοσαύτη διχογνωμία, ὥστε ἵνα σχηματισθῇ καταπειστική τις πλειονοψηφία, δὲν ἀρκοῦσιν οὔτε ὀκτακόσιαι μυριάδες ψήφων, ὅσαι ἀνέδειξαν πρόεδρον τῆς τῶν Γάλλων δημοκρατίας τὸν Ναπολέοντα.

Ταῦτα, Κύριε, ὀλίγιστα μὲν ὡς πρὸς τὰς ἀπαντήσεις τῆς ὑποθέσεως, πολὺ πλείονα δὲ τῶν ὅσων εἶχον καιρὸν καὶ σκοπὸν νὰ γράψω, μὴ τύχῃ, παρακαλῶ, καὶ τὰ ὑπολάβητε ὡς ἀντίῤῥησιν, ἢ φιλονεικίαν, διότι ἐπ' ἀληθείας μὲ ἀδικεῖτε· ἀλλ' ὡς ἀπόδειξιν τοῦ πόσον τιμῶ τὴν γνώμην Σας· διότι, τοῦτο ἐὰν δὲν ἦτον, πιστεύσατε ὅτι ἤθελον τηρήσῃ ἀπαραβάτως ἣν ἀείποτε προετίμησα σιωπὴν περὶ τὰ τοιαῦτα.

Τῇ 7 Μαΐου 1852, ἐν Ἀθήναις.

Σκαρλάτος Δ. Βυζάντιος.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ (1).

Ἐπειδὴ τὰ τῆς Γαλλίας ἐνασχολοῦσιν ἤδη πάντα τὰ ἔθνη, ὁ δὲ διέπων τὴν τύχην της σπουδάζει νὰ μιμηθῇ ὡς πρωτότυπον τὸν θεῖόν του, ἐκληρονόμησε τὰ φρονήματάτου καὶ φιλοτιμεῖται νὰ ἐκτελέσῃ ὡς πολιτικὴν διαθήκην τὰς παραγγελίας του, ἐνομίσαμεν ἐπίκαιρον τὴν ἔκδοσιν τῶν κατωτέρω παραινέσεων τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς εἰς τὸν προώρως ἀπορφανισθέντα, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἀποθανόντα υἱόν του Πολλὰ ἐκ τῶν συμβεβηκότων τῆς παρελθούσης πολυθρυλλήτου ἐποχῆς ἀνταναλῶνται καθαρῶς εἰς τὴν ἐνεστῶσαν, ἄλλα δὲ ὑποφαίνονται ἤδη ἀμυδρῶς εἰς τὸ μέλλον. ὅσα ὡς πυθία προεφοίβασεν ἡ πολιτικὴ περίνοια τοῦ ἥρωος. Ἔπειτα καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπεικονίζεται ὁπωσοῦν εἰς τὴν ζωγραφίαν τῆς ἠθικῆς φυσιογνωμίας τῶν Γάλλων, καθὼς καὶ ἡ πολιτεία

---

(1) *Βαρβάρους ὀνομάζουσι καὶ τοὺς Εὐρωπαίους οἱ Ἰάπονες καὶ Κινέζοι.*

(1) Histoire de la captivité de Ste, Hélène par le général Montholon.

αὐτοῦ φαίνεται ἀντίγραφον κατὰ μέγα μέρος τῆς συνήθους τούτων Κυβερνήσεως.

«Ἂς μὴ φαντασθῇ ποτε ὁ υἱός μου νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατόν μου· τοὐναντίον μάλιστα ἂς ὠφεληθῇ καὶ ἐκ τούτου, ἀναπολῶν διὰ παντὸς ὅ,τι ἔπραξα, διαμένων δὲ, ὡς ἐγὼ, Γάλλος γνήσιος *μέχρι τῶν ὀνύχων*. Πρέπει πρὸ πάντων καὶ κατὰ πάντα τρόπον νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην· διότι ἂν ζητήσῃ ὑπὸ ἁπλῆς κακοζηλίας νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς πολέμους μου, τοῦτο θέλει εἶναι πιθηκισμός· τὸ δὲ νὰ μεταπλάσῃ τὸ ἔργον μου ὑπεμφαίνει ὅτι οὐδὲν ἐγὼ κατώρθωσα· ἐκπεραίνων ὅμως αὐτὸ, θέλει ἀποδείξει τὴν στερεότητα τῶν θεμελίων καὶ ἐξηγήσει τὸ σχέδιον τοῦ κτιρίου, τὸ ὁποῖον μόλις ἔφθασε νὰ ἰχνογραφηθῇ μόνον.

Δὶς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος δὲν γίνεται τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Καὶ ἐγὼ μὲν ἠναγκάσθην ἐκ τῶν περιστάσεων νὰ καταδαμάσω τὴν Εὐρώπην διὰ τῶν ὅπλων, σήμερον ὅμως συμφέρει διὰ τοῦ λόγου νὰ πεισθῇ. Διέσωσα κινδυνεύουσαν τὴν μεταπολίτευσιν, τὴν ἐξέπλυνα ἀπὸ τοὺς ῥύπους τῶν ἐγκλημάτων της, καὶ τὴν ἀνέδειξα ἀγλαόμορφον καὶ λαμπρὰν ὑπὸ δόξης εἰς ὅλον τὸν κόσμον· τέλος ἐρρίζωσα διὰ ταύτης εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἔδωκα εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην πάντῃ νέας ἰδέας. Τὰ σπέρματα ταῦτα ἂς βλαστήσωσι διὰ τῆς τοῦ υἱοῦ μου ἐπιμελείας· αὐτὸς ἂς ἀναπτύξῃ πάντα τῆς εὐδαιμονίας τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους της ἡ Γαλλία. Διότι καὶ ταῦτα ποιῶν, θέλει πάλιν ἀναδειχθῇ ἀποχρώντως μέγας μονάρχης.

Οἱ Βουρβῶνες δὲν δύνανται νὰ διατηρηθῶσι μετὰ τὸν θάνατόν μου· ἀλλὰ θέλει ἀνακινηθῇ παντοῦ, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας, ἀντίδρασίς τις ὑπὲρ ἐμοῦ ἀντάξιος πολιτικῆς κληρονομίας· ἐνδέχεται δὲ πρὸς ἐξάλειψιν τῆς μνήμης τῶν καταδιωγμῶν της νὰ εὐκολύνῃ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ υἱοῦ μου εἰς Γαλλίαν· (ἂν καὶ διὰ νὰ ὁμονοῇ τις μετ' αὐτῆς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ προστατεύῃ τὰ ἐμπορικά της συμφέροντα)· ἀλλ' ἡ Αὐστρία θέλει ἆρά γε τὸν ἀποδώσει ἄνευ τινων ὅρων; Ὅ,τιδήποτε συμβῇ περὶ τούτου ὁ Α'. Φραγκίσκος ἦτο ἄλλοτε εἰς κρισιμωτάτην περίστασιν, ἐνῷ ἡ Γαλλικὴ ἐθνικότης παντελῶς δὲν ἔπαθε. Καὶ ὅμως ὁ υἱός μου ἂς μὴ καταδεχθῇ ν' ἀναβῇ τὸν θρόνον διὰ συνδρομῆς ξένης· ἐπειδὴ δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπῃ μόνον εἰς τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ νὰ ἐπιθυμῇ καὶ τῶν μεταγενεστέρων τὴν ἔγκρισιν. Ἂς πλησιάσῃ δὲ, ἅμα δυνηθῇ, εἰς τὴν οἰκογένειάν μου· ἐπειδὴ ἡ μήτηρ μου ἔχει χαρακτῆρα ἀρχαιοπρεπῆ, ὁ δὲ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Εὐγένιος δύνανται νὰ τὸν ὠφελήσωσι διὰ συνετῶν παραινέσεων· τέλος ἡ Ὠρτηνσία καὶ ἡ Αἰκατερίνη διαπρέπουσι μεταξὺ τῶν ἄλλων γυναικῶν. Καὶ εἰ μὲν παραμείνῃ ἐξόριστος, ἂς νυμφευθῇ μίαν τῶν ἀνεψιῶν μου· ἂν δὲ ἡ Γαλλία τὸν μετακαλέσῃ, ἂς ζητήσῃ ἡγεμονίδα τινὰ τῆς Ῥωσσίας· ἐπειδὴ εἰς μόνην τὴν αὐλὴν ταύτην ἡ συγγένεια δεσπόζει (σύρει) τὴν πολιτικήν· ἡ δὲ σχέσις αὕτη ἂς ἔχῃ σκοπὸν μᾶλλον τὸ ν' αὐξήσῃ τὴν Γαλλικὴν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰ ἔξω παρὰ τὸ νὰ ἐπενεργήσῃ εἰς τὰ συμβούλια τῆς ἐσωτερικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ Γαλλικὸν ἔθνος κυβερνᾶται, εἴπέρ τι ἄλλο, εὐκόλως, ὅταν τις δὲν τὸ μεταχειρίζηται ἀναστρόφως· ἡ πολιτική του ὀξύνοια φαίνεται σχεδὸν ἀπαράμιλλος, διακρίνει αὐθωρεὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ, ἢ κατ' αὐτοῦ σπουδάζοντας. Ἀλλ' ὁ πολιτικὸς ὀφείλει νὰ ἀπευθύνηται εἰς τὰς αἰσθήσεις του· διότι ἄλλως ὁ ἀνήσυχος νοῦς τὸ βασανίζει· ὅθεν ἀναζέει καὶ παραφέρεται ἐκ τοῦ προστυχόντος συμπτώματος.

Ὁ υἱός μου θέλει ἐλθει εἰς τὰ πράγματα μετὰ τὰς ἐμφυλίους στάσεις· τότε δὲ μόνον τὸ κόμμα τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας ἔχει δικαίως νὰ φοβηθῇ· ἐ ειδὴ αὐτὸ βλαστάνει ἤδη πρὸ πολλοῦ. Εἰπὲ εἰς τὸν υἱόν μου ὅ,τι ἐγνωμάτευσεν ὁ Βερτράνδος, δηλ. νὰ περιφρονήσῃ τὰς φατρίας καὶ νὰ προσέχῃ μόνον εἰς τὸ πλῆθος, λησμονῶν μὲν, ἐκτὸς τῶν προδοτῶν τῆς πατρίδος, πάσας τὰς προηγουμένας πράξεις πάντων τῶν λοιπῶν, ἀντα· μείβων δὲ γενναίως καὶ ἀδιαφόρως τὰ πλεονεκτήματα, τὴν ἀξίαν καὶ τὰς εἰς τὸ δημόσιον ὑπηρεσίας. Μεταξὺ αὐτῶν ὁ Σατωβριάνδος, ἂν καὶ ἐφλυάρησε κατ' ἐμοῦ, μοὶ φαίνεται ἀγαθὸς Γάλλος.

Εἰς μόνην τὴν Γαλλίαν ἴσως οἱ φατριάρχαι ἰσχύουσιν ὀλιγώτερον παρὸ εἰς ἄλλους τόπους. Ὅστις πέποιθεν εἰς αὐτοὺς κτίζει ἐπὶ τῆς ἄμμου. *Τὰ μεγάλα ἐπιχειρήματα εἰς τὴν Γαλλίαν κατορθοῦνται διὰ τοῦ λαοῦ*· ἔπειτα πάντοτε ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ζητῇ τὸ ὑποστήριγμά της ὅπου πραγματικῶς εὑρίσκεται. Οἱ ἠθικοὶ νόμοι ὑπάρχουσι τόσον σταθεροὶ καὶ ἀπόλυτοι, ὅσον οἱ φυσικοί. Οἱ Βουρβῶνες ἐλπίζουσι μόνον εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὸ ἱερατεῖον. Ὁποιονδήποτε τύχῃ τὸ εἶδος τῆς πολ-τείας, τὸ ὕδωρ φέρεται πρὸς τὰ κάτω, ἂν καὶ ἡ μηχανὴ πρὸς καιρὸν τὸ ἀναβιβάζῃ. Οὕτως ἐγὼ ἐπεστηρίχθην εἰς ὅλον τὸ ἔθνος· ἔδωκα μάλιστα τὸ παράδειγμα ἀρχῆς ὑπερασπιζομένης τὰ συμφέροντα πάντων ἐξίσου. Δὲν ἐκυβέρνησα διὰ τῶν ἱερέων, τῶν εὐπατριδῶν, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἢ βιομηχάνων, οὔτε ὑπὲρ ἑκάστου αὐτῶν· ἀλλ' ὑπὲρ πάσης τῆς Γαλλικῆς κοινωνίας· *ἐπειδὴ ὅστις διαιρεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους βλάπτει πάντας ὁμοίως καὶ παράγει τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.*

Δὲν συνιστῶ ὡς λόγου τινὸς ἄξιον τὸ Σύνταγμα, τοῦ ὁποίου κατέβαλον τὰς πρώτας βάσεις· ἐπειδὴ ὅ,τι σήμερον εὐδοκιμεῖ ἐνδέχεται νὰ ἀποβῇ κακὸν αὔριον. Ἔπειτα οὐδὲν ἐπὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως πρέπει νὰ γίνηται ἄνευ τῆς φανερᾶς τοῦ ἔθνους θελήσεως· ὡς θεμελιώδη δὲ ἀρχὴν *θεωρῶ τῶν ψήφων τὴν καθολικότητα.*

Ἡ ἐπίκτητος εὐγένειά μου δὲν θέλει ὠφελήσει τὸν υἱόν μου· ἐχρειάζετο νὰ παρέλθωσι πολλαὶ γενεαὶ ἕως οὗ προσλάβῃ τὴν δόξαν μου, καὶ διατηρήσῃ πατροπαραδότως τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῶν ἠθικῶν μου εὐεργετημάτων. Ἀπὸ τοῦ 1815 πάντες συνώμοσαν κατ' ἐμοῦ, ὥστε οὔτε εἰς τοὺς στρατάρχας, οὔτε εἰς τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς ὁποίους ἐδημιούργησα, οὔτε εἰς αὐτοὺς τοὺς χιλιάρχους μου ἐπίστευον. Ἅπας ὅμως ὁ λαὸς, ἅπασα δὲ καὶ ἡ στρατιωτικὴ δύναμις μέχρι τῶν λοχαγῶν ἦτο ἀναφανδὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὅθεν ποτὲ εἰς τοῦτο δὲν ἠπατήθην· μοὶ ὀφείλουσι τῷ ὄντι πολλὰς χάριτας· διότι μόνος ἐγὼ ἤμην ὁ ὑπερασπιστής των· ἡ κυριαρχική μου ἐξουσία ἐχρημάτισεν ἀπαραίτητος, ὅθεν μοὶ ἀπέδωκαν καὶ πλειοτέραν τῆς ἀναγκαίας δύναμιν. Σήμερον δὲν κατορθοῦται εἰς τὴν Γαλλίαν ἄλλο παρ' ὅ,τι ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὰς περιστάσεις. Ἀλλ' ἡ κατάστασις τοῦ υἱοῦ μου κατὰ τοῦτο διαφέρει πολὺ· διότι θέλουσι τῷ ἀμφισβητήσει τὴν ἡγεμονίαν. Ὀφείλει λοιπὸν νὰ εὐχαριστήσῃ πάσας τὰς φιλελευθέρους ἐπιθυμίας. Ἔπειτα ὑπάρχει πολὺ εὐκολώτερον νὰ κυβερνᾷ τις διὰ βουλῶν παρὸ μόνος· ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται συνελεύσεις ἀναλαμβάνουσι μέγα μέρος τῆς εὐθύνης. Νομίζω δὲ εὐκατόρθωτον πρᾶγμα τὴν ἀπόκτησιν τῆς πλειοψηφίας. *Προσοχὴ ὅμως χρειάζεται μὴ διαφθείρῃ ὁ ἡγεμὼν τὸ ἔθνος· Ἡ δύναμις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Γαλλίαν (1) κατατᾷ σχεδὸν ἀπεριόριστος, ἀν γνωρίζῃ νὰ πολιτεύηται· δὲν ἔχει ἄρα ἀνάγκην νὰ διαφθείρῃ πρὸς εὕρεσιν βοηθημάτων· ἐπειδὴ ὁ ὑπέρτατος ἄρχων δὲν σκοπεύει μόνον νὰ βασιλεύῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ διαιρέμῃ τὴν παιδείαν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν εἰς πάντας· τὸ δὲ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη ἀποβαίνουσιν ἐπισφαλῆ βοηθήματα.*

Εἰς τὴν νεαράν μου ἡλικίαν εἶχον διαφόρους σφαλερὰς ἰδέας, ἀλλὰ ταχέως συνῆλθον. *Οἱ διάφοροι ῥήτορες, οἵτινες ἐπικρατοῦσιν εἰς τὰς συνελεύσεις διὰ τῆς στωμυλίας των ὑπάρχουσι γενικῶς μετριώτατοι πολιτικοί.* Μὴ τοὺς πολεμήσῃς διὰ λόγων· ἐπειδὴ ἔχουσι στομφοτέρους παρὰ τοὺς ἰδικούς σου· ἀλλ' ἀντίταξον μόνον εἰς τὴν εὐγλωττίαν των τὸν συλλογισμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξαντλοῦσι τὴν δύναμίν των ἀπὸ ἀορίστους ἰδέας, ἐπανάγαγέ τους εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἡ πρᾶξις τοὺς μηδενίζει. Οὕτως εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας ἦσαν πολὺ εὐῤῥαδέστεροί μου· ἀλλ' ἐγὼ τοὺς κατεπολέμησα πάντοτε διὰ τοῦ ἁπλοῦ τούτου ἐπιχειρήματος· *δύο καὶ δύο ἀποτελοῦσι τέσσαρα.* Καὶ ὅμως ἡ Γαλλία βρίθει ἐμπείρων καὶ εὐφυῶν ἀνθρώπων· ζητεῖται μόνον νὰ τοὺς εὕρωμεν καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσωμεν νὰ ἀναφανῶσι. *Τὸ ἀροτρόν τινες κινοῦσιν, ἐνῷ ἦσαν ἄξιοι νὰ συνεδρεύωσιν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας· ἄλλοι δὲ, ὑπουργοὶ ἤδη ὄντες, ἦτο δίκαιον νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν γεωργίαν.*

Ἂς μὴ θαυμάζῃ ὁ υἱός μου, βλέπων νουνεχεστάτους κατὰ τὸ φαινόμενον ἀνθρώπους προτείνοντας παράλογα καὶ γελοιώδη βουλεύματα ἀπὸ τὴν κληρουχίαν τῆς γῆς μέχρι τῆς Ὀθωμανικῆς δεσποτείας· διότι πάντα τὰ συστήματα εὑρίσκουσι συνηγόρους εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἂς ἀκροᾶται λοιπὸν, ἀλλ' ἂς κρίνῃ ἔπειτα κατὰ τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τὰ πράγματα, περιστοιχούμενος συγχρόνως ὑπὸ τῶν ἐπιεικεστάτων. Δύο πάθη μάλιστα κυριεύουσι τὸν Γαλλικὸν λαὸν ἐξίσου μὲν κραταιὰ καὶ ἀντίθετα κατὰ τὸ φαινόμενον, πηγάζοντα δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος· λέγω δὲ τὸν πόθον τῆς ἰσότητος καὶ τὴν φιλοτιμίαν. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως δὶ αὐστηρᾶς δικαιοσύνης δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τὰς δύο ταύτας ἠθικὰς ἀνάγκας. Ὁ νόμος καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς ἀρχῆς πρέπει νὰ ἐξισῶνται ὑπὲρ πάντων, αἱ δὲ τιμαὶ καὶ ἀμοιβαὶ νὰ δίδωνται μόνον εἰς τοὺς κατὰ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν ἀξιωτάτους.

Ἀνεχόμεθα πολλάκις τὰ πλεονεκτήματα· ποτὲ ὅμως τὴν ῥᾳδιουργίαν. Ἡ ἔντιμος λεγεὼν ἐχρησίμευσεν ὡς ἐλατήριον ἰσχυρότατον ὑπὲρ τῶν προτερημάτων καὶ τῆς ἀνδρίας· ἀλλ' ἡ κατάχρησις τοῦ παρασήμου τούτου δύναται νὰ βλάψῃ περισσότερον· ἅπας δὲ ὁ στρατὸς ἀπαλλοτριοῦται, ὅταν τὸ κομματικὸν πνεῦμα παρεμβαίνῃ . . . . εἰς οὐς διορισμοὺς καὶ τὴν διοίκησίν του.

Ὁ υἱός μου θέλει βασιλεύσει διὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας. Ἡ ὕπαρξις αὐτῆς κατήντησεν ἤδη πολιτικὴ ἀνάγκη. Πρόκειται τῷ ὄντι ἐπὶ διοικήσεως οὐχὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν θεωρίας μᾶλλον, ἢ ἧττον ὀρθὰς, ἀλλὰ νὰ οἰκοδομήσωμεν μὲ τὴν ὑπάρχουσαν ὕλην· πρέπει δὲ νὰ συνειθίσωμεν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ νὰ ὠφελώμεθα μάλιστα ἀπ' αὐτήν. Ἡ ἐλευθεροτυπία βοηθεῖ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν διακοίνωσιν τῶν ὀρθῶν δογμάτων καὶ τῶν καλῶν ἀρχῶν μέχρι καὶ τῶν μυχῶν αὐτῶν τοῦ βασιλείου· ἀλλ' ὁ ἐγκαταλείπων αὐτὴν εἰς τὴν ῥύμην της ὑπνώττει πλησίον τοῦ κινδύνου. Καταστασθείσης τῆς γενικῆς εἰρήνης, ἤθελον διορίσει σύλλογόν τινα ἀνδρῶν διασήμων πρὸς διεύθυνσιν τῆς ἐλευθεροτυπίας, διαδιδοὺς τὰς ἰδέας καὶ τοὺς σκοπούς μου καὶ εἰς τὰ εὐτελέστατα χωρία· ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα καθὼς πρὸ 300 ἐτῶν νὰ μένωμεν ἀπαθεῖς θεαταὶ τῆς μεταμορφώσεως τῶν κοινωνιῶν· ὥστε ἂν δὲν θέλωμεν ν' ἀποθάνωμεν, ἀνάγκη πᾶσα ἢ νὰ διευθύνωμεν ἐπιτηδείως, ἢ νὰ ἐμποδίσωμεν δυναστικῶς τὰ πάντα.

Ὁ υἱός μου πρέπει νὰ ἀσπασθῇ τὰς νέας ἰδέας καὶ τὰς ἀρχὰς, αἱ ὁποῖαι ἐθριάμβευσαν δὶ ἐμοῦ· ὥστε οὕτω ν' ἀφανίσῃ καὶ τὰ ἴχνη τοῦ ἀρχοντολογίου, ἢ τῆς χωροδεσποτείας, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ ἀναπτύξῃ τὰ πρὸ αἰώνων ὑποθαλπόμενα σπέρματα τῆς εὐδαιμονίας, νὰ διαμοιράσῃ ἀναλόγως εἰς πάντας ὅ,τι ὀλίγοι τινὲς μόνον νέμονται σήμερον, νὰ συνάψῃ τὴν Εὐρώπην διὰ δεσμῶν ἀδιαῤῥήκτων ὁμοσπονδίας, νὰ ἐξαπλώσῃ εἰς πάντα τὰ βάρβαρα καὶ σκαιὰ ἔθνη τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Εἰς αὐτὰς τὰς ἰδέας πρέπει ν' ἀποβλέπῃ, δὶ αὐτὰς δὲ καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκω σήμερον βασανιζόμενος. Ἂς κρίνῃ τὴν ἱερότητα τῶν πολιτικῶν μου σκοπῶν ἐκ τοῦ μίσους, τὸ ὁποῖον ὑποφέρω.

(ἀκολουθεῖ)

(1) *Μόνον εἰς τὴν Γαλλίαν ἆρά γε;*

Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΗ.

Ἡ κλίνουσα μετὰ χάριτος τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντῆρος εἶναι εὐνοουμένη Ὀδαλίσκη τοῦ Σουλτάνου Ἰβραὴμ, ἡ τεκοῦσα Σολιμᾶνον τὸν Γ'. μοσκοβῖτις τὸ γένος, Τεχρὰν κληθεῖσα. Διατὶ ἀνυπομόνητος βλέπει ἀπὸ τὸ δικτυωτὸν παράθυρον δεικνύουσα μακρυνόν τι ἀντικείμενον; Περιμένει τὸν νεανίαν Ἰουσούφην αἰχμάλωτον ἐμπόρου τινὸς ὀπωρῶν.

Ἡ Εὐροουμένη.

Ὁ Ἰουσούφης ἔρχεται σύννους καὶ πεφοβιομένος διότι ἀγνοεῖ τὴν αἰτίαν δὶ ἣν καλεῖται εἰς τὰ σουλτανικὰ ἀνάκτορα.

— Πῶς ὀνομάζεσαι ;

— Ἰουσούφης ;

— Γίνες οἱ γονεῖς σου καὶ πόθεν εἶναι ;

— Οἱ γονεῖς μου εἶναι μοσχοβῖται (εἶπε τὰ ὀνόματα καὶ τὸ ἐπάγελμα). Πρὸ τριῶν ἐτῶν Τάρταροι μὲ ἥρπαξαν ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ μὲ ἐπώλησαν εἰς ἔμπορον ὠπωρῶν.

— Ἔχεις σημεῖόν τι εἰς τὸ σῶμά σου ;

— Σώζεται εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν μου ἴχνος δήγματος λύκου.

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀδελφή σου.

Καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸν ἠσπάζετο δακρύουσα περιπαθῶς.

Μαθὼν τὸ μικρὸν τοῦτο δρᾶμα ὁ Σουλτάνος ἔστειλε δῶρα μεγαλοπρεπῆ εἰς τὸν Ἰουσούφην, ὅς τις ὠνομάσθη Ἀγᾶς καὶ ἔζησεν ἐν ἀνέσει μακρὰν τῶν πραγμάτων. Ἡ πνευματώδης Σουλτάνα δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνυψώσῃ τὸν ἀδελφὸν εἰς βαθμίδα ὑψηλοτέραν, φοβουμένη τὴν ἀντιζηλίαν τῶν μεγιστάνων. Ἡ προφύλαξις σῦτη ἦτον ἀνάγκαῖα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Εἰς τὴν Τουρκίαν ἤδη ἐκλείπουσιν ὁσημέραι τὰ ἴχνη τοῦ ἀπολυτισμοῦ καὶ τὰ ἤθη ἡμεροῦνται καὶ ἐξευγενίζονται.

Ζ.

ΕΚΣΤΑΣΕΙΣ ΤΕΡΑΣΤΙΟΙ

Παρατηρηθεῖσαι τὸ 1851.

Πάθος παράδοξον ἀνάλογον τοῦ ὁποίου εἰσέτι ἴσως δὲν ὑπάρχει γνωστὸν, παρετηρήθη ἐσχάτως ἐπὶ νεάνιδος καλουμένης Μαρίας Ῥοκίνης Ὀροότης.

Ἡ κόρη αὕτη, γεννηθεῖσα εἰς τὸ Uorqes, κατοικεῖ ἐν τῇ μικρᾷ πόλει Lamarche. Αἱ ἐκστάσεις αὐτῆς, ἀρχίσασαι κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον, διαρκοῦσιν ἴσως μέχρι τῆς ὥρας ταύτης καθ' ἣν γράφομεν. Ἀνεφαίνοντο δὲ τὸ πρῶτον κατὰ μακρὰ διαστήματα χρόνου, ὕστερον ὅμως καὶ καθ' ἑβδομάδα. Ἀρχίζουσι κατὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ διαρκοῦσιν ἐπὶ ἑξήκοντα ὥρας, ὅτε οὐδεμίαν τροφὴν ἡ ἀσθενὴς λαμβάνει.

Κατὰ τὰς περιόδους ταύτας ὑπάρχει ἐντελὴς καὶ ἄμεσος νάρκοσις τῶν αἰσθητηρίων τῆς ἁφῆς, τῆς ὄψεως τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὀσφρήσεως. Εἰς τοιαύτην δὲ κατάστασιν, ποτὲ ἡ καυτηρίασις, τὸ ζωηρότερον φῶς, ὁ ἦχος τῆς ταραχωδεστέρας μουσικῆς καὶ αὐτὸ τὸ καθαρὸν ἀμμωνιακὸν δὲν φέρει τὸ ἐλάχιστον ἀποτέλεσμα. Αἱ κινήσεις τῶν μελῶν ἐνεργοῦνται μετὰ μεγαλητέρας εὐχερείας κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς νεάνιδος, καὶ συμφωνοῦσι πολὺ πρὸς τοὺς λόγους, οὓς προφέρει, καὶ τὰς ἰδέας ἃς ἐκφράζει κατὰ τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα βλέπει, ἢ τῇ φαίνονται ὅτι βλέπει. Ἡ φυσιογνωμία της, φαιδρὰ, πάσχουσα, ἢ σοβαρὰ, εἶναι εἰς ἁρμονίαν πάντοτε πρὸς τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ὅσας δέχεται, καὶ ὑψηλῇ φωνῇ ἐκφωνεῖ. Ἡ θέσις τοῦ σώματός της, εἶναι συνήθως εὐθεῖα· ἵσταται ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἢ τῶν δύο ποδῶν της, ἐνίοτε μάλιστα δὲν στηρίζεται εἰμὴ ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ μεγαλητέρου δακτύλου της, καὶ διατηρεῖ τὴν δυσχερετέραν ἰσορροπίαν ἐπὶ ἓν τέταρτον, ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ ἐπὶ μίαν πολλάκις ὥραν, ὡς ἂν ἄγαλμά τι, ἐν πληρεστάτῃ ἀκινησία. Τὰ μέλη της διευθετοῦνται ὅπως ἐκείνη βάλεται, καὶ εἰς θέσιν τοιαύτην, ὁποίαν οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβάλῃ. Καὶ ἐντοσούτῳ ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ δὲν ὑπάρχει κατ' οὐδὲν τεταραγμένη, μετὰ δὲ τὰς ἐκτάσεις της, ἡ πληρεστέρα ὑγεία βασιλεύει ἐν ἀκαρεῖ ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ νεάνις Ὀριότη γεννηθεῖσα ἐκ γονέων ὀλίγον εὐκατάστατων, ἔλαβεν ἀτελεστάτην τὴν ἀνατροφὴν· διαρκουσῶν τῶν ἐκστάσεών της, ἐκφέρει προῤῥήσεις, αἵτινες οὐδέποτε ἀποτυγχάνουσι νὰ πραγματοποιηθῶσιν, εἰς τρόπον ὥστε δύναταί τις νὰ τὴν συμβουλευθῇ ἐπὶ γεγονότι τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς ἀπόστασιν πολλῶν λευγῶν ἀπ' αὐτῆς.

Ἰατρός τις, ὅστις τὴν εἶχε παρατηρήσει, καὶ δὲν ἠδυνήθη οὐδεμίαν φυσιολογικὴν ἐξήγησιν νὰ ἐπιφέρῃ τῆς ἀσθενείας ταύτης, περιέγραψεν ὡς ἑξῆς τὸ σύνηθες τέρμα μιᾶς τῶν ἐκστατικῶν αὐτῆς περιόδων. Ἡ Ῥοζίνα Ὀριότη, λαμβάνει φυσιογνωμίαν ἱλαρὰν καὶ προσηνῆ, καὶ ποιεῖ στίχους πολὺ ἐσφαλμένους, τοὺς ὁποίους ὅμως ἀναγινώσκει μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ.

Χαίρετε σκότη ! Ὦ καλέ μου ἄγγελε,
Ἤμαι ὅλη εἰς τὰς διαταγάς Σου !
Ὦ ! ἄγγελέ μου ! πρὶν εἰσέλθωμεν ἐντὸς τοῦ ὡ-
(ραίου τούτου οὐρανοῦ,
Ἂς ἱκετεύσωμεν παρὰ τὸν προσφιλῆ αὐτὸν
(σταυρόν !
Ἰδοὺ τῆς ἀναπαύσεως ὁ τόπος !

Μετὰ ταῦτα ψάλλει ἓν ἄσμα τῆς ἰδίας της συνθέσεως.

Ἀ ! Θεὲ, ἀπὸ τῆς νηπιότητός μου,
Σὲ παρέδωκα τὴν καρδίαν μου.
Διετήρησα τὴν ἀθωότητά μου·
Ἀ ! τί εὐτυχία ! Τί εὐτυχία !
Ὦ ἄγγελέ μου, ποτέ μου ἄγγελε !
Ὁποία εὐφρόσυνος κατοικία !
Σὺ μ' ἔδωκας πτέρυγας,
Καὶ ἰδού με εἰς τοὺς οὐρανούς ! . . .
Ὦ Μαρία ! τριφερά μου μῆτερ,
Ῥίπτομαι εἰς τὰ γόνατά Σου.
Σὲ λατρεύω, καὶ ἐλπίζουσα,
Δὲν καταφεύγω ποτὲ εἰμὴ πρὸς Σέ.

Οὕτως ἀπήγγειλε μεγάλον ἀριθμὸν ἄλλων στροφῶν, τῶν ὁποίων ἰδοὺ ἡ τελευταία.

Ὦ καλέ μου ἄγγελε ! ἀφαίρεσε τὰς πτέρυγάς μου,
Καὶ φέρε τας εἰς τοὺς οὐρανούς.
Χαῖρε ἄγγελέ μου, χαῖρε . . . . . .

Καὶ εἰς τὴν στιγμὴν καταπίπτει ὡς ἐκ κεραυνοῦ προσβληθεῖσα· μένει ἐν λειποθυμίᾳ περίπου πέντε ἕως ἓξ λεπτὰ, καὶ ἔπειτα συνερχομένη, ἀναλαμβάνει ἐν τῷ ἅμα ὅλας αὐτῆς τὰς αἰσθήσεις. καὶ μὴ αἰσθανομένη οὐδὲν κακὸν, οὐδενὸς ἔχει χρείαν, ἑνὶ λόγῳ εἶναι εἰς πλήρους ὑγείας κατάστασιν, ἀλλ' ὅμως δὲν διατηρεῖ ἐν τῇ μνήμῃ της οὐδὲν τῶν ὅσων συνέβησαν, καὶ νομίζει ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν στιγμὴν ἥτις ἠκολούθησε τὴν ὥραν καθ' ἣν ὑπέπεσεν εἰς ἔκστασιν.

Ἰδοὺ καὶ ἕτεραι λεπτομέρειαι ἃς μᾶς ἐχορήγησεν εἷς θεατὴς τοῦ ἐκτάκτου τούτου φαινομένου.

Ἐπορεύθην πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Ῥοσίνης Ὀριότης, κατὰ τὸ τέλος μιᾶς τῶν ἐκστάσεών της εὑρισκομένην, τὴν ὁποίαν αὕτη ἡ ἰδία ἀνήγγελλεν καὶ ἀπὸ 126 ὡρῶν ἀρχίσασαν καὶ παρακαθησομένην μετὰ 4 ὥρας. Εἶδον τὴν νεάνιδα ταύτην, ποτὲ μὲν κατακειμένην, ποτὲ δὲ ἀναβαίνουσαν ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς κλίνης της, νὰ λαμβάνῃ, ψάλλουσα, ἢ ἱκετεύουσα θέσεις δυσκολοτάτας καὶ νὰ μένῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν αὐταῖς. Ἡ φυσιογνωμία της ἦτο πρόσχαρος, οἱ δὲ ὀφθαλμοί της σχεδὸν πάντοτε προσηλωμένοι εἰς ὡρισμένον σημεῖον, διαιόταται δὲ κινήσεις γινόμεναι πλησίον αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατακλίνωσι τὰ βλέφαρα. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι τὸ περιεργότερον. Πρὸς τὰς δέκα ὥρας. καὶ ἡμίσειαν τῆς ἑσπέρας, αὕτη ἡ ἰδία ἀνήγγειλεν ὅτι ἔφθανεν ἡ στιγλὴ καθ' ἣν ἔμελλε νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἕνεκα τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἀνορθωθεῖσα ἐπὶ τῶν ἄκρων τῆς κλίνης της, ἔθεώρει πρὸς τὸν τοῖχον. Μετά τινας στιγμὰς ἱκεσίας, ἀφῆκε τὸ σῶμά της νὰ καταπέσῃ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ὑπτίως, ἐξ' ὅλου τοῦ ὕψους τῆς κλίνης πρὸς τὸ ἔδαφος. Ἀλλὰ πολλοὶ ἐκ τῶν παρευρισκομένων ἐτέθησαν εἰς τρόπον, δὶ οὗ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην πτῶσιν, δεχθέντες ταύτην εἰς τὰς χεῖράς των. Ἐκείνη ἔλαβε τότε τὴν θέσιν προσώποτ σαυρουμένου, καὶ μετ' ὀλίγον τὸ πρόσωπόν της ἦτον διάφορον παρὰ πρότερον κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἐκ-

στάσεώς της. Ἔλεγε ὅτι ὑπέφερε πολὺ, καὶ κατὰ στιγμὰς στεναγμὸς βαθύτατος ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στήθους της. Εἴς τινα στιγμὴν εἶπεν. « Ὦ Σωτέρ μου, ἰδοὺ τὸ ἥμισυ τῆς ἀγωνίας μου ἐκπνεῦσαν.» — Ἐσύρα τὸ ὡρολόγιόν μου, τὸ μόνον, ὅπερ ὑπῆρχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἀκριβῶς δύο εἶχον παρέλθει ὧραι, ἀφ' οὗ ἡ ἐκστατικὴ εἶχεν ἐκταθῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλάκις ἠθέλησα νὰ μεταβάλω τὴν θέσιν τῶν χειρῶν της, ἀλλ' ἀείποτε τὰς εὗρον ἐχούσας σκληρότητα πτώματος. » Διαμείνας μέχρι τέλους, παρευρέθην κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς εἰς τὴν φυσικὴν ζωήν. Ὀλίγαι σιωπῆς καὶ ἀναπαύσεως στιγμαὶ εἶχον διέλθει, καὶ παρεστάθη αὖθις ἡ εἰκοσαετὴς νεάνις, χαρίεσσα, εὔθυμος, ἐν πλήρει ἐντελῶς ὑγείᾳ, μὴ δεικνύουσα οὐδὲν σημεῖον προσφάτου ἐκστάσεως. Τὴν πρωΐαν δὲ τῆς ἐπαύριον ἠθέλησα ἐπίσης νὰ τὴν ἴδω. ἀλλ' ἦτο ἐπίσης καὶ τότε ζωηροτάτη, φαιδροτάτη, μὴ ὁμιλοῦσα ἀπολύτως εἰμὴ περὶ τῶν γηΐνων, ποσῶς δὲ περὶ τῶν οὐρανίων.

Τρεῖς ὑποθέσεις νομίζω δύναταί τις, νὰ φαντασθῇ καθ' ἑαυτὸν περὶ τούτου, μίαν κωμῳδίαν, ἓν θαῦμα, ἢ μίαν ἀσθένειαν. Μεταξὺ αὐτῶν ἡ πρώτη εἶναι καθ' ὅλα ἀνυπόστατος. Τὸ νέον ἐκεῖνο πρόσωπον, ἀδύνατον ἦτο νὰ προσποιῆται ὅ,τι ἐφαίνετο αἰσθανόμενον, οὔτε νὰ κατορθώνῃ ὅ,τι ἐξετέλει. Γενικῶς πάντες συμφωνοῦσι κατὰ τοῦτο.

Ἐπίσης δὲν δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ τὴν θείαν παρέμβασιν, εἰμὴ ὅταν αὕτη καθ' ὅλα δικαιολογῆται· ἐνταῦθα δὲ εἶναι ὅλως ἀκατανόητος Ἡ Ῥοζίνα ἀείποτε εἶχε κοινοτάτην τὴν εὐλάβειαν καὶ ἀπὸ τῶν ἐκστασεών της ἡ εὐλάβειά της αὕτη δὲν εἶχε ποσῶς, ὡς βεβαιοῦσιν, αὐξήσει. Μᾶς μένει ἡ ἐξήγησις, τὴν ὁποίαν δίδουσιν οἱ ἰατροί, δηλ. ὅτι εἶναι ἀσθένεια. Δυνάμεθα δὲ νομίζω νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἰδίαν ταύτην· ἀλλὰ ὑπάρχει καίτι, ὅπερ οὔτε ἠδυνήθησαν, οὔτε θέλουσι δυνηθῆ νὰ ἐξηγήσωσι δικαιολογημένως οἱ ἰατροὶ δηλ. τὰς προῤῥήσεις τῆς νέας Ὀρηότης. Αὕτη ἀναγγέλλει προηγουμένως τὰς ἐκστάσεις της, καὶ κατὰ πόσον αὗται θέλουσι διαρκέσει, ἀπὸ 8 μέχρις 120 ὡρῶν· προλέγει δὲ καὶ τὴν στιγμὴν, κατ' ἣν θέλει ἀναβῆ, ὡς νομίζει, ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, τὰς στιγμὰς τῆς διακοπῆς (ἓν τέταρτον μετὰ 30 ὥρας) κτλ. καὶ ὅλα ταῦτα ἀκριβῶς πραγματοποιοῦνται. Μάτην ἤθελέ τις προσπαθήσει νὰ εὕρῃ οἱανδήποτε ἐξήγησιν διὰ μέγαλων, ἀλλὰ κενῶν λόγων. Ἂς βεβαιωθῇ ὅτι δὲν θέλει ἐπιτύχει.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) *Ἰωαν. Κ. Γ.*

ΕΥΓΡΑΠΕΛΟΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΛΟΓΙΑ.

Εἰς δημοσίαν τινὰ καὶ πλήρη συνεδρίασιν τῶν ζώων (κατὰ τὴν μαρτυρίαν ἀρχαίου τινὸς ἀνεκδότου χειρογράφου) ἐτέθη ὡς ζήτημα « ἐὰν ὅσα ὁ ἄνθρωπος περιγράφων τὸν ἑαυτόν του *φυσικῶς καὶ ἠθικῶς* ἦσαν ἀληθῆ καὶ ἀμερολήπτως γεγραμμένα· » Πολλοὶ ῥήτορες ἔλαβον τὸν λόγον, καὶ ἐκ τούτων πάντων ὁ ὄνος ὡς μεγαλοφωνότατος διϊσχυρίσθη, ὅτι εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἀνθρώπου σχέσεις του, ἀνεκάλυψε πολλὰς ἀντιφάσεις οὐσιώδεις μεταξὺ τῶν πράξεων καὶ τοῦ κειμένου τῶν κολακευτικῶν περὶ τοῦ ζώου τούτου διατριβῶν. Ἡ σύγχυσις ἀπέβαινεν ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν μεγαλητέρα πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, ὅτε ἡ παμπόνηρος ἀλώπηξ ἀναβᾶσα τὸ βῆμα ἔλεξε τάδε.

Συνάδελφοι.

Ἀντὶ νὰ πονοκεφαλῶμεν πρὸς λύσιν ζητήματος τοσοῦτον σπουδαίου, προτείνω νὰ ὀνομασθῇ ὁ νοημονέστερος ἐξ ἡμῶν ὡς εἰσηγητὴς, καὶ ἀφ' οὗ ἐξετάσῃ σπουδάσῃ, καὶ μελετήσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζῶον « τὸν ἄνθρωπον » καθὼς αὐτὸς ἐξετάζει, σπουδάζει, καὶ μελετᾷ ὅλα τὰ ἔντιμα καὶ ἀξιότιμα μέλη τῆς παρούσης ὁμηγύρεως, νὰ μᾶς ἀναφέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν του.

Ἂν καὶ ἡ σύντομος αὕτη δημογορία ἠδύνατο νὰ ἀνάψῃ πυρκαϊὰν ἄσβεστον ἐντὸς τῆς συνεδριάσεως, διότι ἡ λέξις *νοημονέστερος* ἠρέθισε τὴν φιλοτιμίαν ἁπάντων, ἀλλ' ὅμως, ἕκαστον τῶν μελῶν κατεπαύσησαν *διὰ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος* (ἦτο συρμὸς καὶ εἰς τὰ ζῶα τότε ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος) πᾶσαν περιφιλαυτίαν ὠνόμασε τὸν πίθηκον Εἰσηγητὴν, τόσον διὰ τὴν συγγένειαν τοῦ ὀργανισμοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει συγκρινόμενος πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅσον καὶ διά τινας ἄλλας πονηρίας, διὰ τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ βαθύνῃ εἰς τὸ ζήτημα καὶ διευκολύνῃ τὴν λύσιν του.

Μετὰ παρέλευσιν λοιπὸν ἀρκετοῦ καιροῦ, ὁ πίθηκος, ἐν δημοσίᾳ πάλιν συνεδριάσει τῶν ζώων, ἀναβὰς ἐπί τινος συκῆς χρησιμευούσης ὡς βήματος, ἀνέγνωσε τὸ ἀκόλουθον ὑπόμνημα.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΗΤΟΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΑΛΗΘΕΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΟΛΗΠΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΩΟΥ ΤΟΥΤΟΥ.

Συνάδελφοι.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον λευκὸν καὶ μέλαν, κόκκινον καὶ κίτρινον, ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας διεσπαρμένον, ζῶν σχεδὸν πανταχοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐκφράζον τὰς ἰδέας του διὰ τοῦ λόγου, καὶ μεταχειριζόμενος συχνάκις τὸν λόγον διὰ νὰ μὴ λέγῃ τίποτε, ἢ νὰ διαφθείρῃ τὴν ἀλήθειαν. Μεταχειρίζεται τὸ μέσον τοῦτο τῆς διαδηλώσεως διὰ νὰ ἐκφράσῃ πολλάκις καλὰ, ἢ νὰ εἴπῃ κακὰ πράγματα, διὰ νὰ δώσῃ ὠφελίμους συμβουλὰς καὶ σοφὰ μαθήματα, καὶ διὰ νὰ ἀπαγγείλῃ λόγους ἀκαδημιακοὺς, συνταγματικοὺς, οἰκονομικοὺς, ἢ δημεγερτικούς. Τινὲς τῶν ἀνθρώπων πληρόνονται διὰ νὰ ὁμιλῶσι, καί τινες πάλιν πληρόνονται διὰ νὰ σιωπῶσιν. Ὁσάκις ὁμιλοῦσιν, οἱ μὲν, κινοῦσι τὸν γέλωτα, οἱ δὲ, κινοῦσι τὸν θρῆνον· ἐνίοτε δὲ θέτουσιν ὑπὸ κράτησιν τοὺς λαλοῦντας, ἢ φυλακίζουσι τοὺς μὴ θέλοντας νὰ λαλήσωσιν. Ὑπάρχουσι δὲ καί τινες μὴ ἐννοοῦντες οὔτε οἱ ἴδιοι τί ἐλάλησαν, καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ περισσότεροι.

Ὁ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ προφορικοῦ λόγου, ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ συρίζῃ ὡς ὄφις, νὰ ψάλλῃ ὡς ἀηδὼν, νὰ φωνάζῃ ὡς ταὼς, καὶ νὰ γουλγουλίζῃ ὡς ἰνδικὴ ὄρνις· οἱ δὲ ἀποκτήσαντες τὴν τέχνην τοῦ ἐκτελεῖν ὅλα ταῦτα μεθοδικώτερον, πληρόνονται παρὰ τῶν ἀνοητοτέρων, ἢ τῶν μὴ δυνηθέντων νὰ ἀναπτύξωσι ταύτην των τὴν ἐπιτηδειότητα.

Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη διὰ νὰ ἵσταται ὄρθιος, καὶ μολοντοῦτο ἡ θέσις αὕτη φαίνεται ὅτι τὸν στενοχωρεῖ περισσότερον, διότι πλαγιάζει, κάθηται, κυρτοῦται, κύπτει, διπλοῦται καὶ συστρέφεται, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πρὸς ὅλα ταῦτα οὐδεμία ἀνάγκη. Τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας του, πλασθέντος κατ' ἀρχὰς κυρίως διὰ τὸ βάδισμα μετεχειρίσθη ἀκολούθως εἰς ἄλλας χρήσεις εὐχαρίστους ἐπίσης καὶ ποικίλας. Οἱ προεστοὶ, καὶ πλούσιοι π. χ. τοὺς μεταχειρίζονται διὰ νὰ κτυπῶσιν εἰς τὰ ὀπίσθια τοὺς πιστοὺς των ὑπηρέτας· οἱ ὑπηρέται διὰ νὰ λακτίζωσι τοὺς σκύλους, καθὼς αὐτοὶ λακτίζονται παρὰ τῶν κυρίων των. Ἄλλοι δέ τινες ἔμαθον νὰ κινῶσι τὰς κνήμας των κατὰ διαφόρους τρόπους, καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα ἀκολουθεῖ τὰς κνήμας, κατώρθωσαν νὰ βαδίζωσιν ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, νὰ πηδῶσιν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ποδὸς, ἢ ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ ἡ γύμνασις αὕτη τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσιν χορὸν, θεωρεῖται ὡς οὐσιῶδες μέρος τῆς ἀνατροφῆς. Ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὴν μετεχειρίσθησαν πρὸς εὐχαρίστησιν παθῶν οὐδόλως χορευτικῶν, καὶ ὅτι πολλοὶ χορευταὶ, καὶ πρὸ πάντων χορεύτριαι *ἐστραβοπάτησαν* συχνάκις. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἕνεκα τοῦ πολλοῦ χοροῦ ἀπέκτησαν πλευρίτιδα, φθίσιν, λαρυγγίτιδα, καὶ οἱ ἀποθανόντες διότι ἐχόρευσαν πολὺ, δὲν χορεύουσι πλέον.

Τινὲς τῶν ἀνθρώπων ἀρνούμενοι νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν ποδῶν των μεταφέρονται ἐφ' ἁμάξης, ἂν καὶ εἶναι ἐλαφρότατοι, ἐν ᾧ ἄλλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ βαδίσωσι, καὶ ὄντες ἀπειράκις βαρύτεροι, διάζονται νὰ πηγαίνωσι πεζοί.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκτὸς τῶν δύω του ποδῶν ἔχει καὶ δύω χεῖρας, αἵτινες κατ' ἀρχὰς μὲν τῷ ἐχρησίμευσαν διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν τροφήν του, ἀλλ' ἐπειδὴ συνήθως ἔχει φυσικὴν τάσιν πρὸς τὸ νεωτερίζειν, ἐφεῦρε καὶ δι' αὐτὰς τάχιστα ἄλλην τινὰ χρῆσιν. Ἐράπισε δὲ αὐτῶν τοὺς ὁμοίους του, ἐξόρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς των διὰ τῶν ὀνύχων του, καὶ ἀπέσπασε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των διὰ τῶν δακτύλων του. Ὅταν δὲ ὁ εὐεργετικὸς πολιτισμὸς εἰσεχώρησεν εἰς τὰ ἔθνη, ἔθεσεν ὡς δημόσιος ὑπάλληλος τὰς χεῖρας του εἰς τὰ θυλάκια καὶ τὰ βαλάντια τῶν διοικουμένων. Οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ διερευνήσωσι τῶν ἄλλων τὰ θυλάκια θέτουσι τὰς χεῖρας, κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα, εἰς τὰ ἴδιά των θυλάκια, κατὰ δὲ τὸ θέρος, τὰς διασταυροῦσι εἰς τὰ ὀπίσθιά των καὶ περιφέρονται.

Τινὲς ζῶσι διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν των, ἄλλοι δὲ πάλιν φαίνονται ὅτι δὲν ἔχουσι χεῖρας, εἰμὴ διὰ νὰ φέρωσι χειρόκτια κύτρινα ἢ λευκὰ, καὶ διὰ νὰ τρέφωσι καὶ περιποιοῦνται τοὺς αὐξάνοντας ὄνυχάς των.

Ὅταν δύω ἄνθρωποι συναπαντῶνται δίδουσιν ἀμοιβαίως τὰς χεῖρας, καὶ ἡ ἄφωνος αὕτη διάλεκτος σημαίνει.

— Σὲ ἀγαπῶ !

— Σὲ ἐκτιμῶ ! !

— Σὲ περιπαίζω ! ! !

— Σὲ καταφρονῶ ! ! ! !

— Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἀπατήσω ! ! ! !! — Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο εἶναι καὶ τὸ συχνότερον, καὶ τὸ ἀληθέστερον.

Ὁ ἐραστὴς μεταχειρίζεται τὴν χεῖρά του διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτά του εἰς τὴν ἐρωμένην του· τὸ τέκνον, διὰ νὰ θωπεύσῃ τὴν μητέρα του· ἡ μήτηρ, διὰ νὰ ῥαπίσῃ τὸ τέκνον της· ὁ στρατιώτης, διὰ νὰ φονεύσῃ τοὺς ἐχθροὺς τῶν ἄλλων· ὁ μονομάχος, διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν του, καὶ ὁ δήμιος διὰ νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ καταδικασθέντος.

Μεταχειρίζονται προσέτι τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσωσί τι· νὰ εὐλογήσωσι, (ἐπὶ ἀργυρολογίᾳ)· νὰ καταρασθῶσιν (ἀδίκως)· νὰ ὁρκισθῶσιν (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψευδῶς)· καὶ οἱ χωροφύλακες ἐτόλμησαν νὰ φθάσωσι μέχρι τῆς καταχρήσεως τοῦ νὰ δένωσιν ὀπισθάγκωνα τοὺς συλλαμβανομένους.

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι γένεια καὶ κόμην· καὶ οἱ μὲν ἀφίνουσι τὰ γένειά των νὰ αὐξάνωσιν μιμούμενοι τοὺς τράγους, οἱ δὲ τὰ κόπτουσιν· οἱ μὴ ἔχοντες τοιαῦτα ἐπιθυμοῦσι νὰ τὰ ἀποκτήσωσι, καὶ διὰ τοῦτο προμηθεύονται λιπάσματα καὶ μῦρα ὅπως διευκολύνωσι τὴν αὔξησιν καὶ πύκνωσίν των. Ὅσοι δὲ πάλιν τὰ ἔχουσιν ἄφθονα, ἀγοράζουσι φάρμακα διὰ νὰ κατορθώσωσι τὴν κατάπτωσίν των. Εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διακρίνονται τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ αἱ τάξεις διὰ τῶν γενείων. Ὁ στρατιώτης λ.χ. φέρει μύσακας, οἱ δὲ πελεκοφόροι μακρὸν πώγωνα. Τοιοῦτον διὰ πολὺν καιρὸν ἔφερον καὶ οἱ Δημοκράται τῆς ἀνωτάτης τάξεως, ἀλλ' ἀφ' οὗ οἱ παντοπῶλαι καὶ πάσης τάξεως *ἐργολάβοι* τοὺς ἐμιμήθησαν, ὁ πώγων ἔχασε πλέον τὴν στασιώδη καὶ ταραχοποιὰν αὐτοῦ σημασίαν.

Ἔχει προσέτι τὴν σημασίαν της καὶ ἡ κόμη. οἱ μὴ πρὸς τὸν ἑαυτόν των ἐρωτύλοι τὴν κόπτουσι βαθύτατα, ἀλλ' οἱ ἐρωτόληπτοι, οἱ κουρεῖς, καὶ πολλοὶ νέοι καὶ μαθηταὶ, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ μὴ κατασταθῶσι φθισικοὶ ἕνεκα τῆς πολλῆς σπουδῆς, φέρουσι μακρὰν κόμην τοῦ συρμοῦ, ἐπιμελοῦνται δὲ καὶ ἀλείφωσιν αὐτὴν εὐώδη ἔλαια καὶ μῦρα· τινὲς ἐξ αὐτῶν μάλιστα φέρουσι καὶ βοστρύχους. Διὰ πολὺν καιρὸν ἔφερον τὴν κόμην ἐν εἴδη οὐρᾶς, ἀλλ' ὁ θανατηφόρος πέλεκυς τῆς πρώτης Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως συνέτεμε ταύτην της τὴν μεγαλοπρέπειαν. Παρὰ ταῖς γυναιξὶν ἡ κόμη εἶναι σημαντικόν τι, ὅθεν καὶ τὴν διαθέττουσι κατὰ τοσούτους τρόπους, ὥστε μόλις δύναταί τις νὰ τὴν διακρίνῃ.

Τὸ στόμα προσδιωρισμένον διὰ τὸ μάσημα τῶν τροφίμων συνώμωσε μετὰ τῆς κοιλίας κατὰ τῆς ὑγείας τοῦ λοιποῦ σώματος, διότι, ὁ ἄνθρωπος καταφρονεῖ τὴν καθαρὰν τροφὴν καὶ ζητεῖ πᾶν ὅ,τι εἶναι βλαπτικὸν εἰς τὴν ὑγείαν. Μεταξὺ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους

εὑρίσκονταί τινες οἱ ὁποῖοι πεινῶσι πάντοτε, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι, (καὶ οὗτοι εἶναι οἱ περισσότεροι) καὶ ἄλλοι, οἵτινες ποτὲ δὲν πεινῶσι, τρώγουσιν ὅμως ἀκαταπαύστως.

Τὰ λοιπὰ ζῶα ἀρκοῦνται εἰς τὰ προϊόντα τῆς γῆς, διότι, ταῦτα εἶναι κατάλληλα εἰς τὰς ἀνάγκας των· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, τὸ *εὐγενέστερον*, ὡς λέγει, ζῶον φέρει δι' ἐξόδων μεγάλων καὶ ἐξ ἀπομεμακρυσμένων μερῶν, φαγητὰ βλαπτικά, καταστρέφοντα συγχρόνως καὶ τὸ βαλάντιον καὶ τὴν ὑγείαν του.

Ὅταν ἅπαξ τὰ ὄντα τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων συνειθίσωσι νὰ τρώγωσι πρὸς κόρον τῆς ἡδυπαθείας των, ἀποκαθίστανται δοῦλοι τοῦ πάθους τούτου, καὶ διὰ γευμάτων ἢ δείπνων ἀγοράζεται ἡ θέλησις, καὶ ἀλυσσοδένεται ἡ συνείδησίς των. (ἐὰν ἔχωσι τοιαύτην.)

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ πίνειν, τὸ πρᾶγμα καταντᾶ ἔτι χειρότερον· διότι, τὰ λοιπὰ ζῶα πίνουσι μόνον ὕδωρ, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος πίνει πάντα, ἐκτὸς τοῦ ὕδατος· ὅταν δὲ πίνει δὲν ἠξεύρει οὔτε τί λέγει, οὐδὲ τί πράττει. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν γίνεται εὔθυμος, ἔπειτα ἰδιότροπος, μετὰ ταῦτα παράφρων, ἔπειτα μανιώδης, καὶ τελευταῖον πίπτει ἀναίσθητος.

Καὶ πίπτει μὲν ἐντὸς δωμάτων ἐστολισμένων καὶ περιχρύσων ἐὰν εἶναι πλούσιος καὶ *σημαντικὸν ὑποκείμενον*, ἐντὸς δὲ τοῦ πηλοῦ τῶν ἀγυιῶν ἐὰν εἶναι ῥακενδύντης καὶ πτωχός. Τὸν πρῶτον, ἐκδύουσιν οἱ ὑπηρέται του, καὶ θέτουσιν εὐλαβῶς εἰς τὴν κλίνην, ὅπου ἰατρεύεται ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τὴν ὁποίαν ἑκουσίως ἔλαβεν, τὸν δὲ δεύτερον, ἀπάγουσιν εἰς τὴν πρωτοφυλακήν.

Ὑπὸ λογικὴν καὶ ἠθικὴν ἔποψιν θεωρούμενος, ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἀκόμι ὀν ἰδιάζοντος χαρακτῆρος. Κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἔκφρασιν τὸ λογικὸν εἶναι ἀπόῤῥοια, δὲν ἠξεύρω τινος, συγχωρῆσαν εἰς αὐτὸν τὴν κατάκτησιν τῶν πέριξ αὐτοῦ ὄντων, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ αὐτῶν τῶν ὁμοίων του. Μεταχειρίζεται δὲ τὸ λογικὸν μὲ τρόπον πάντη ἀντιφατικόν· καὶ ὅταν μὲν ἀφίνεται εἰς τὰς ἰδίας του γνώσεις ἔχει τοὐλάχιστον τὸν κοινὸν νοῦν, ἀλλ' ἀφ' οὗ λάβῃ ἀγωγὴν, χάνει τὴν δύναμιν τοῦ κρίνειν κατὰ τὰς ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας λαμβάνει, καὶ δὲν κρίνει πλέον παρὰ κατ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔμαθε. Πολλάκις δὲ δὲν ἐκθέττει ὅ,τι γνωρίζει (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τοῦ εἶναι ἀπηγορευμένον) ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας φλυαρεῖ περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα ἀγνοεῖ ἐντελῶς. Ποτὲ δὲν συζητεῖ περὶ τῶν ὅσων ἀντιλαμβάνεται τῇ συνδρομῇ τῶν αἰσθητηρίων του, ἀλλὰ πολυλογεῖ μέχρι θανάτου περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα δὲν καταλαμβάνει. Καὶ ἐπειδὴ φαντάζεται ὅτι διὰ τὴν καταλῆψίν των κατέχει φῶτα ἰδιαίτερα, βδελύττεται καὶ κατατρέχει, τοὺς μὴ θέλοντας νὰ συμφωνήσωσι μὲ τὴν γνώμην του.

Τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ὀνομάζει διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν σημασίαν· ὅ,τι δὲ ὁ εἷς εὑρίσκει καλὸν, ὡραῖον, καὶ ἄριστον, τοῦτο ἄλλος νομίζει κακὸν, δύσμορφον, καὶ χείριστον· ὅ,τι εἷς ὀνομάζει ἀρετὴν ὁ ἄλλος τὸ ἀποκαλεῖ ἐλάττωμα· ὅ,τι νομίζεται συγκεχωρημένον καὶ ἀξιοσύσταστον ἀπὸ τοὺς μὲν, τοῦτο ἀπαγορεύεται καὶ κατηγορεῖται ἀπὸ τοὺς δὲ· ἐδῷ τιμῶσιν ὑπερβαλόντως τὸν αὐτουργὸν πράξεώς τινος, καὶ παρ' ἄλλοις, ὁ αὐτουργὸς τῆς ἰδίας πράξεως τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

Κατὰ συνέπειαν ὅλων τούτων τῶν ἀντιφάσεων ὀνομάζουσι *μεγάλον ἄνδρα καὶ ὀν φιλάνθρωπον* ἐκεῖνον ὅστις τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς μεγάλου τινος ἀριθμοῦ ὁμοίων του, καὶ καταδιώκει ἄτομα τοῦ εἴδους του διὰ νὰ τὰ φονεύσῃ, λεηλατεῖ δὲ καὶ διάζει, καὶ ἐξανδραποδίζει τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ὑπερασπισθῶσι.

Οἱ ἄνθρωποι πιστεύουσιν εἰς ἕνα θεὸν τὸν ὁποῖον λατρεύουσιν καὶ εὐχαριστοῦσι, πρὸ πάντων ὅταν εὐτυχῶσιν. Ὁ δε θεὸς οὗτος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀκαταπαύστως φιλονεικοῦσιν, εἶναι ὀν ἄπειρον καὶ πλῆρες ἀγαθότητος, καὶ εἶναι σύμβολον ἀγάπης· ἀλλ' ἐν ὀνόματι αὐτοῦ φονεύονται καὶ κατασπαράσσονται, καὶ ὅταν οἱ μὲν, φονεύσωσι τοὺς δὲ (πρᾶγμα μισητὸν εἰς τὴν θεότητα) τὸν εὐχαριστοῦσιν πανδήμως.

Ὑπάρχει ἀκόμι θεά τις ἀγαπητὴ παρ' ἀνθρώποις, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐλευθερία! ἀλλ' ἕκαστος θέλει τὴν ἐλευθερίαν διὰ τὸν ἑαυτόν του μόνον καὶ διὰ τὴν δουλείαν τῶν ἄλλων· οἱ λευκοὶ ἐφόνευσαν τοὺς κοκκίνους καὶ ὑπεδούλωσαν τοὺς μαύρους καὶ κιτρίνους. Κατὰ μοναδικὴν δέ τινα ἀντίθεσιν ὑπερασπίζονται τινες τοὺς μαύρους, τοὺς ὁποίους ποτὲ δὲν εἶδον, καὶ καταπιέζουσι τοὺς λευκοὺς τοὺς ὁποίους ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ζῶσι.

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἱ μὲν νομίζουσιν ὅτι ἐλευθερία εἶναι τὸ νὰ πράττῃ τις ὅ,τι θέλῃ· διὰ τοῦτο ὁ εἷς, ὑβρίζει ἀσυστόλως θεὸν καὶ ἀνθρώπους· ὁ ἄλλος, ἁρπάζει καὶ κλέπτει ἀναφανδὸν καὶ διὰ τῆς βίας· τρίτος τις, μαστιγόνει καὶ βασανίζει τοὺς ἀσθενεστέρους· καὶ ἄλλοι, τέλος πάντων, φονεύουσι τοὺς ὁμοίους των πρὸς διασκέδασιν, καὶ πολλάκις οἱ τοιοῦτοι ὀνομάζονται *καλὰ παλικάρια καὶ ἥρωες*, καὶ ἀντὶ νὰ ἀποκεφαλίζωνται· *ἀποθανατίζονται*!

Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἰσότης εἶναι λέξεις τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἀκαταπαύστως προφέρουσιν, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη διανέμεται πολλάκις ὑπ' ἀτόμων οὐχὶ πάντοτε ἀδιαφθόρων· ὅθεν καταδικάζεται εἰς εἱρκτὴν ὁ κλέψας ἓν δαυκίον καὶ τρία σῦκα διὰ ῥήξεως (ἐπειδὴ ἡ ῥῆξις εἰς τὴν κλοπὴν ἀπαγορεύεται)· τιμᾶται δὲ, καὶ χαιρετᾶται φιλικώτατα, καὶ ταπεινώτατα, ὁ ὑπεξαιρέσας ἑκατομμύρια ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του, διότι, ἐστάθη ἀρκετὰ ἐπιτήδειος νὰ τοὺς ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὸ τοιοῦτον βάρος χωρὶς νὰ βλάψῃ παντελῶς τὰ κλεῖθρα.

Οἱ ἄνθρωποι ἐθέσπισαν τὴν ὑπανδρείαν ὑπὸ τὴν ἐπίβουλον πρόφασιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ πλασθέντες ὁ εἷς διὰ τὸν ἄλλον χρεωστοῦσι πάντοτε νὰ ἀγαπῶνται ὅταν ὁ νόμος τοὺς συνδέσῃ καὶ τοὺς προσαρτήσῃ ἀμοιβαίως· νυμφεύονται δὲ πολλάκις ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν ἀγαπῶσιν, καὶ ἀγαπῶσιν ἐνίοτε ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ νυμφευθῶσιν. Ἡ γυνὴ ὀμνύει πίστιν εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ τὸν ἀπατᾷ, ὁ σύζυγος ὀμνύει προστασίαν εἰς τὴν γυναῖκα, καὶ τὴν καταπιέζει. Τοιουτοτρόπως ὁ μὲν ἀνὴρ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταποιεῖ τὴν γυναῖκά του εἰς μάγειρον, ἡ δὲ γυνὴ, θεωρεῖ τὸν ἄνδρα της ὡς μηχανὴν προσδιωρισμένην διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἰδιοτροπιῶν της.

Πολλάκις νυμφεύονται ἐκ τοῦ προχείρου, ὁ δὲ *Κύριος* εἰς τὸν ὁποῖον προτείνουσι σύζυγόν τινα δὲν ἐρωτᾷ ἐὰν αὕτη εἶναι μεγάλη ἢ μικρὰ, μελαγχρινὴ ἢ ξανθὴ, εὔμορφος ἢ δύσμορφος, εἰρηνικὴ καὶ φιλήσυχος, ἢ φίλερις καὶ φλύαρος, καλὴ ἢ κακή; ἀλλ' ἐρωτᾷ μόνον «*Πόσα ἔχει*» καὶ ἐὰν μὲν ἔχῃ πολλὰ χρήματα, τὴν νυμφεύεται, εἰδεμὴ, κινεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀναχωρεῖ χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν ἄλλην.

Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του ὡς ἰδιοκτησίαν, καὶ διαφυλάττει δὶ αὐτὰ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νὰ τὰ ξυλίζῃ ὅσον καὶ ὅταν θέλῃ· ὅσοι δὲ δὲν ἔχουσι τὸν ὑλικὸν πρὸς τοῦτο καιρὸν, ἐπιφορτίζουσιν ἄλλον τινὰ τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσι *διδάσκαλον*, ὅστις τειναζει ἀκαταπαύστως τὴν ῥάχιν τῶν ἐμπιστευθέντων εἰς αὐτὸν παιδίων, ὑπὸ τὴν ἔντιμον πρόφασιν τοῦ νὰ μορφώσῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν των.

Εἰς τὰ γυμνάσια, καὶ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ὁ ἄνθρωπος, διδάσκεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῆ, κἀνὲν δὲ ἐξ ἐκείνων ἅτινα μίαν ἡμέραν θέλουσι τῷ χρησιμεύσει. Σπουδάζει τὴν Ταρταρικὴν καὶ Σινικὴν γλῶσσαν, καὶ ἄλλα βαττερίσματα, καὶ ὅταν ἐξέλθῃ τοῦ σχολείου ὡς τελειοδίδακτος, ἀγνοεῖ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη τοῦ τόπου του· θεματογράφει, καὶ στιχουργεῖ ὡς οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος, γνωρίζει ἀπὸ στήθους τοὺς γραμματικοὺς καὶ συντακτικοὺς κανόνας, δὲν δύναται ὅμως νὰ γράψῃ οὐδὲ δίστιχον ἐπιστολὴν κατὰ παράκλησιν τοῦ νεροκουβαλητοῦ του. Τοιουτοτρόπως ἐξοδεύει τὴν ὡραιοτέραν τῆς νεότητός του ἐποχὴν, διὰ νὰ μάθῃ πράγματα τὰ ὁποῖα τάχιστα θέλει λησμονήσει. Μετὰ δέ τινας χρόνους σπουδῆς, τῷ δίδουσιν ἓν δίπλωμα, δὶ οὗ ἔχει τὴν ἄδειαν ὡς ἰατρὸς, νὰ φονεύῃ τοὺς συμπολίτας του ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι θεραπεύει τὰς ἀσθενείας (τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσιν) καὶ ὡς δικηγόρος, νὰ ψεύδεται δημοσίᾳ, ὑπερασπιζόμενος τοὺς ἔχοντας ἄδικον, καὶ συνεργῶν εἰς τὴν καταδίκην ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι δίκαιον.

Ἓν μέρος τῆς ἀνθρωπότητος ἔχει τὴν παράξενον ἰδιοτροπίαν νὰ ἐμποδίζῃ τὸ ἄλλο διὰ πᾶσαν πρᾶξιν· οὕτω.

Θέλεις νὰ πηδήσῃς ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐντὸς ἑνὸς ὑποστατικοῦ; — φυλακίζεσαι.

Ἁλιεύεις ἄνευ ἀδείας; — φυλακίζεσαι.

Φονεύεις τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ; — φυλακίζεσαι.

Λέγεις εἰς ἕνα ὁμοιόν σου *Πεινῶ*; — φυλακίζεσαι.

Ἀρνῆσαι νὰ ὑπάγῃς εἰς ὑπηρεσίαν; — φυλακίζεσαι.

Καὶ πάντοτε φυλακίζεσαι, ὁσάκις κάμῃς ἓν βῆμα ἢ μίαν χειρονομίαν μὴ παρὰ τοῦ νόμου προσατομένην.(1)

Οἱ ἄνθρωποι ὑπολήπτονται τὸν ἔχοντα χρήματα, καὶ καταφρονοῦσι τὸν μὴ ἔχοντα· θαυμάζουσι καὶ ἐπαινοῦσι τὸν πλούσιον ὁσάκις λέγει ἀνόητόν τι (καὶ σπανίως οἱ πλούσιοι ὁμιλοῦσι μὲ φρόνησιν) περιπαίζωσι δὲ κατὰ πρόσωπον τὸν πτωχὸν τὸν εἰπόντα σπουδαῖον τι. Μετρῶσι τὴν εὐφυΐαν καὶ ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν εἰσοδημάτων του· ὅταν δὲ ἀποθάνῃ ὁ μηδεμίαν ἀξίαν ἔχων πλούσιος, περικλείουσι τὸ σῶμα του εἰς μολύβδινον κιβώτιον, τὸ ταριχεύωσι, διὰ νὰ τὸ προφυλάξωσιν ἀπὸ τοὺς σκώληκας, καὶ τοῦ οἰκοδομοῦσι μαρμάρινον Μαυσωλεῖον· ῥίπτουσιν δὲ εἰς ἕνα λάκκον, καὶ ἀφίνουσι νὰ σαπῇ τὸν μεγάλην ἀξίαν ἔχοντα.

Τέλος πάντων, ὁ ἄνθρωπος, εἶναι *ὁ ἄνθρωπος*, δηλ. τὸ πλέον ἀσυνεπές, ἄστατον, καὶ κοῦφον ὀν τῆς πλάσεως, καὶ δύνασθε νὰ πεισθῆτε περὶ τούτου, διότι καταναλίσκει τὴν ζωήν του πράττων ὅτι οἱ φυσικοὶ νόμοι ἀπαγορεύουσι, καὶ ἀποφεύγων πᾶν ὅτι ἐπιτάτουσιν· διὰ τοῦτο ἐκ πάντων τῶν ζώων εἶναι τὸ μόνον δυστυχὲς ὑπὸ τὸν Ἥλιον.

Ἰδοὺ, ἀδελφοὶ, ὅσας παρατηρήσεις ἠδυνήθην νὰ συλλέξω διὰ τὸ ἀπατηλὸν τοῦτο καὶ φιλόψευδον ὀν τὸ ὁποῖον καλεῖται *ἄνθρωπος*· τὸ ὁποῖον καθ' ἡμέραν ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτόν του, καὶ τὸν ὀνομάζει *ἐπίγειον θεὸν*, ἐν' ὦ βλέπει ὀλιγώτερον τοῦ συναδελφοῦ μας ἀσπάλακος καὶ βαδίζει λοξώτερον τοῦ φίλου μας καρκίνου. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσω χάριν τῆς ἀληθείας ὅτι εὑρέθη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀγαθή τις καὶ ἁπλῆ καρδία, ἥτις οἰκτείρουσα τὰ λοιπὰ ζῶα διὰ τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ περιορίσῃ, μοὶ ἐχορήγησε, διὰ τὸ ὑπομνημά μου τοῦτο, πολλὰς πληροφορίας, καὶ πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν, ἤθελε δὲ εἶσθαι ἔλλειψις ἀσυγχώρητος, ἐὰν, πρὶν τελειώσω τὸ ὑπόμνημά μου τοῦτο, δὲν ἀναφέρω στίχους τινὰς τοὺς ὁποίους ὁ καλὸς αὐτὸς ποιητὴς μοὶ ἀφιέρωσεν.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΙΚΡΟΤΗΣ.

Ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὐγενὲς ἐπὶ τῆς γῆς μας
(πλάσμα!
Νομίζει ὅτι δὶ αὐτὸν τὸ Σύμπαν ἐποιήθη,
Διὰ αὐτόν! ὅστις γυμνὸς στὸν Κόσμον ἐγεννήθη,
Καὶ εἶναι ἀθλιότητος καὶ φιλαυτίας φάσμα.
Τὴν ὕπαρξίν του χύμαιραι, τὸν νοῦν του, τρέφει
(πλάνη,
Πλὴν ὅτι, μ' ὅσα ἔπραξε κὶ ὅσα διενοήθη
Εἶναι μικρὸς, πολλὰ μικρὸς, δὲν τὸ καταλαμβάνει.

»ὁ νοῦς μου, λέγει, δύναται τὴν φύσιν νὰ δαμάσῃ,
» Εἶμαι τοῦ Κόσμου βασιλεὺς, καὶ Μόναρχος τῶν
(ζώων.»
—Πολλάκις πλὴν ἀπέθανε μετὰ κλαυθμῶν καὶ γόων,
Διότι εἶχεν ἔντομον τὸν πόδα του δαγκάσει!
Βαδίζει κ' εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ κεφαλή του φθάνει,
Μεθᾶ μὲ πλούτη καὶ τιμὰς καὶ εὔκλειαν ἡρώων,
» Ἀλλ' ὅτι εἶναι μίκριστος δὲν τὸ καταλαμβάνει!

Μοῦ λέγουν ὅτι τοῦ Θεοῦ ἡ παντουργὸς παλάμη
Κατ' ἰδικήν του καὶ ἡμᾶς εἰκόνα εἶχε κτίσει,
Τὸ ὄνομά του προσκυνῶ, πλὴν (ἂς μὲ συγχωρήσῃ)
Τὴν γελοιογραφίαν του ἠθέλησε νὰ κάμῃ.
Ἐκεῖνος εἶναι μέγιστος, κ' ἡμεῖς γελοῖοι νάνοι
Στὸν κόσμον ὅμως ἤθελε κ' ὁ νάνος εὐτυχίσῃ
Τοῦ νάνου τὴν μικρότητα ἐὰν καταλαμβάνῃ.

Θ. Γ. Ὀρφανίδης.

---

(1) *Ἂς μὴ λησμονήσῃ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ὁ ῥήτωρ εἶναι πίθηκος.*

ΑΙ ΑΡΠΥΑΙ.

Αἱ Ἅρπυαι κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦσαν τέρατα ἁρπακτικά, πρόσωπον παρθένου, καὶ πτέρυγας πτηνῶν ἔχουσαι. Ἀναφέρεται δὲ ὅτι οἱ Θεοὶ θελήσαντές ποτε νὰ τιμωρήσωσι τὸν Φινέα, τοῦ ἔπεμψαν τὰς Ἅρπυας αἵτινες ἀκαταπαύστως ἥρπαζον τὸ γεῦμά του. Ἐπείνα ὅθεν ὁ δυστυχὴς Φινεὺς, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ κορέσῃ τὴν πεῖνάν του.

Νομίζομεν δὲ ὅτι ἐστάθη κακὸς οἰωνὸς ἀπ' ἀρχῆς, ἡ ἐν Αἰγύπτῳ μεταμόρφωσις ὅλων τῶν θεοτήτων τοῦ Ὀλύμπου εἰς ζῶα καὶ φυτὰ, ὅτε ὁ ἀποστάτης Τυφὼν καὶ οἱ Τιτᾶνες ἐπεχείρησαν τὴν κατὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀνταρσίαν των· καὶ φρονοῦμεν οὕτως, διότι μετὰ τὴν παντελῆ καταστροφὴν τῶν ἀρχαίων τοῦ Διὸς συμπαρέδρων, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ὁ χριστιανισμὸς, ἐπέπρωτο νὰ λάβωσι τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων θεοτήτων, διάφορα φυτὰ, ἔντομα, πτηνὰ, καὶ ἰχθύες, καὶ ἡ μεταμόρφωσις αὕτη, νομίζομεν, ὅτι θέλει εἶσθαι διαρκεστέρα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ μεταμορφώσεως, διότι, τὰ διὰ θείων ὀνομάτων κοσμηθέντα ζῶα καὶ φυτὰ ἔχουσιν ἀνάδοχον τὴν ἐπιστημην.

Αἱ ἅρπυαι λοιπὸν σήμερον δὲν εἶναι πλέον μυθολογίας ἀδδηφάγα τέρατα (καὶ δυνάμεθα δόξᾳ τῷ θεῷ νὰ τρώγωμεν ἐν ἀνέσει καὶ ἡσυχία, χωρὶς νὰ πάθωμεν τὸ πάθημα τοῦ Φινέως) ἀλλ' εἶναι πτηνὰ μέγιστα, ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἁρπακτικῶν, συγγενῆ τοῦ ἀετοῦ καὶ ἄλλων παρομοίων. Τὸ σημαντικώτερον δὲ εἶδος αὐτῶν εἶναι ἡ καλουμένη *μεγάλη ἡ φοινικὴ ἅρπυα* (Arpya destructor) τῆς ὁποίας τὴν εἰκόνα δημοσιεύομεν ἐνταῦθα.

Ζῇ δὲ ἡ μεγάλη Ἅρπυα εἰς τὰς ἐντὸς τῶν τροπικῶν χώρας τῆς νοτείου Ἀμερικῆς καὶ κατοικεῖ κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ μεγάλα δάση. Τὰ ζῶα δι' ὧν τρέφεται εἶναι ἰδίως αἱ δορκάδες καὶ οἱ πίθηκοι. Παραμονεύει δὲ τὴν ἄγραν της, ἀκολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματός της ὅλας τὰς κινήσεις τοῦ ζώου, καὶ ἐν ᾧ τοῦτο μὴ προβλέπον τὸν κίνδυνον ἀγάλλεται καὶ σκιρτᾶ, ἢ ἀναπαύεται, ὁρμᾷ μὲ βέλους ταχύτητα καὶ τοῦ ἐπιφέρει πληγὴν θανατηφόρον, πρῶτον μὲν εἰς τὰ ὄπισθεν τοῦ κρανίου, ἔπειτα δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς καρδίας· τὸ μεταφέρει δὲ ἀκολούθως εἰς ὑψηλὰ, μεμονωμένα, καὶ ἄβατα μέρη, ὅπου ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἀσφαλείᾳ τὸ καταβροχθίζει.

Διηγοῦνται ὅτι τὰ τρομερὰ ταῦτα ἁρπακτικὰ πτηνὰ ἀφόβως προσβάλλουσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι εὗρον μεταξὺ τῶν λειψάνων τοῦ γεύματός των, πτώματα περιηγητῶν, τῶν ὁποίων τὰ κρανία ἦσαν τεθλασμένα· ἴσως τοῦτο ἦναι ὑπερβολὴ, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον. Ὁ Ἐρνανδέζιος βεβαιοῖ ὅτι αἱ ἅρπυαι αὗται, ὄχι μόνον τὸν ἄνθρωπον προσβάλλουσι, ἀλλὰ καὶ τὰ μεγαλήτερα σαρκοβόρα ζῶα, τὰ ὁποῖα ποικιλοτρόπως καὶ ἰσχυρῶς παρὰ τῆς φύσεως ὡπλισμένα, εἶναι κατάλληλα εἰς περισσοτέραν ἀντίστασιν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἰσχὺς, ἡ τόλμη, καὶ ἡ γενναιότης τούτων τῶν πτηνῶν εἶναι μεγάλη καὶ ἀπαραδειγμάτιστος.

Τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι ὁ τύπος τοῦ γένους τὸ ὁποῖον ὁ Κυβιέρος καθιέρωσε· χαρακτηρίζεται δὲ καὶ διακρίνεται ἀπὸ τοὺς ἀετοὺς διὰ τοῦ ταρσοῦ ὅστις εἶναι ἰσχυρότερος, παχύτερος, καὶ ἡμικεκαλυμένος μὲ πτερὰ. Αἱ πτέρυγες αὐτῆς δὲν εἶναι ὀξυκατάληκτοι, ὅπερ σημαίνει ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα δὲν αἴρονται εἰς μέγα ὕψος. Ἐκτὸς τούτων, δὲν διαιτῶνται, ὡς οἱ ἀετοὶ, εἰς τὰ ὕψη τῶν ὀρέων, ἀλλὰ πλησίον τῶν δασῶν ὅπου ἀφθόνως ζῶσι τὰ πρὸς τροφὴν των χρήσιμα ζῶα. Τὸ ῥάμφος τῆς ἁρπύας κάμπτεται ἀγυστριειδῶς πρὸς τὸ ἄκρον, οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι αὐθάδεις καὶ λαμπυρίζοντες· πτερά τινα μακρότερα σχηματίζουσι πρὸς τὰ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς της λόφον μελανὸν ὀρθούμενον κατὰ θέλησιν· Αἱ πτέρυγες, ἡ οὐρὰ, καὶ τὸ ῥάμφος της εἶναι μελανὰ ἡ κοιλία λευκὴ, οἱ δὲ ταρσοὶ κίτρινοι.

Μία μεγάλη ἅρπυα ἔζη εἰς τὸν κῆπον τῆς ζωολογικῆς ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου, ἰδοὺ δὲ τί λέγει περὶ αὐτῆς φυσικοϊστορικός τις. » Τὴν εὕρομεν ἀναπαυο-
» μένην ὀρθὴν καὶ ἀκίνητον ὡς ἄγαλμα. Ἀναίσθητος
» εἰς πᾶσαν φωνὴν, ταραχὴν, καὶ ἀπειλὴν, τὴν ὁποί-
» αν διὰ νὰ ἀλλάξῃ θέσιν ἐπίτειδες ἐκάμαμεν, ἔρρι-
» πτε ἐφ' ἡμῶν βλέμματα μόνον θλιβερὰ, πυρώδη,
» καὶ διαπεραστικὰ· ἀλλ' ἄλλοτε τὴν εἴδομεν θηρι-
» ωδῶς καὶ ἀδδηφάγως νὰ ἁρπάζῃ τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα
» ἄρησαν εἰς τὴν διακρισίν της· οἱ ὄνυχές της διέ-
» σχιζον τὰς σπαιρούσας σάρκας των, τὸ δὲ ῥάμφος
» της ἦτον κόκκινον ἐκ τοῦ αἵματός των. Ὅταν εἰς τὴν
« τοιαύτην της ἐνασχόλησιν μᾶς εἶδεν, ἤνοιξε τὰς δύω
» της μεγάλας καὶ κολοσσαίας πτέρυγας, ὡς διὰ νὰ
» καλύψῃ καὶ σκεπάσῃ τὴν λείαν της, καὶ εἰς τὸν
» ὀργισμένον της ὀφθαλμὸν ἐφαίνετο ἡ πρόκλησις
» καὶ ἡ ἀπειλή. Ἐν συνόλῳ, εἰκόνιζε θέλησιν ἀκα-
» ταμάχητον, καὶ ἰσχὺν μεγάλην, ἥτις ἂν καὶ περιω-
» ρισμένη ἐντὸς τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων, ὁ χ ἧττον
» ἐκίνει αἴσθημα θαυμασμοῦ καὶ τρόμου.

Θ. Γ. Ὀρφανίδης.

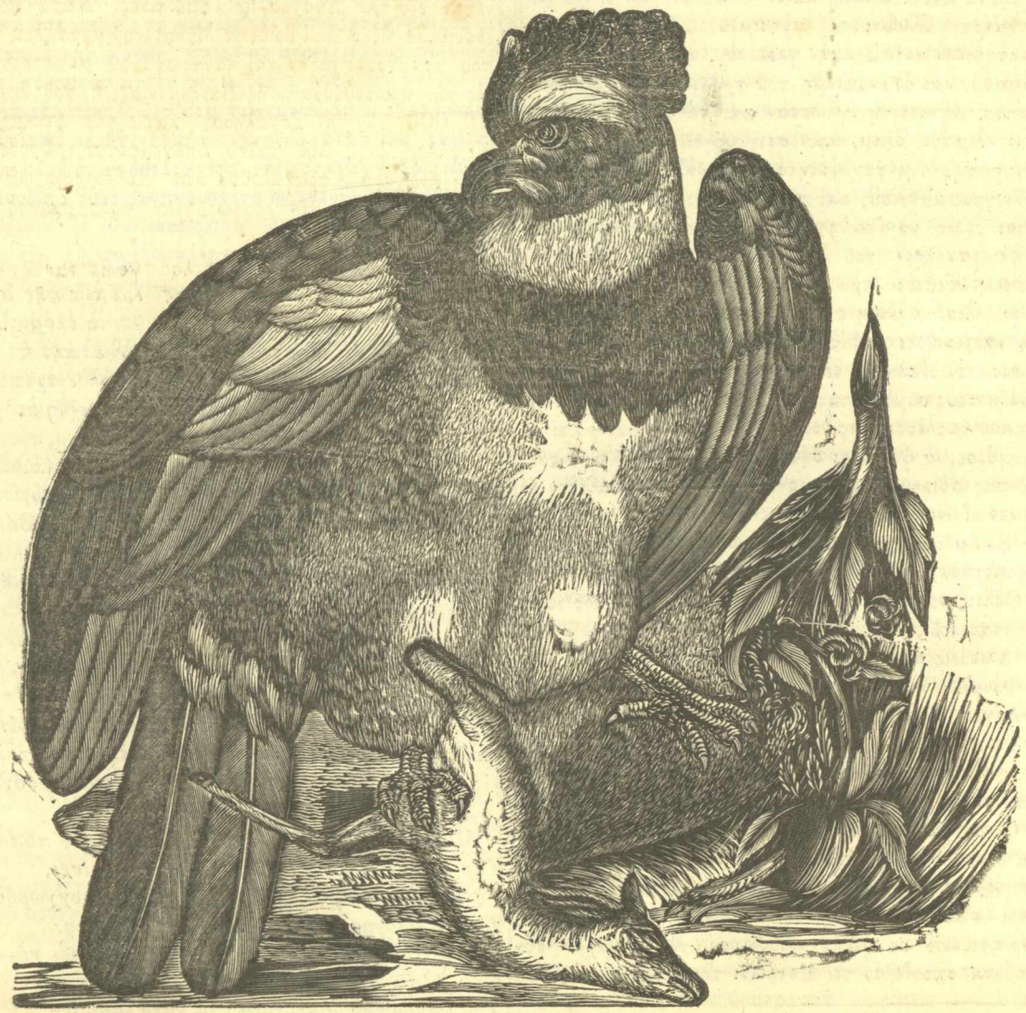

Αἱ Ἅρπυαι.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

— Πρό τινος χρόνου σφοδρῶς ἀποστίλβων εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἀερόλιθος ἔπεσεν ἐπάνω τοῦ κώδωνος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Λορινιὰκ (Lot), τὸν ὁποῖον καὶ παρέσυρε πρὸς τὰ κάτω. Ἡ ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν, μαθοῦσα τὸ συμβεβηκὸς, ἔπεμψεν ἐπιτροπὴν ἐκ τριῶν σοφῶν διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὴν φύσιν τοῦ περιεργοτάτου τούτου μύδρου· ἐφάνη δὲ ἐκ τῆς πρώτης καὶ αὐτοσχεδίου ταύτης ἐρεύνης ὅτι ἡ οὐσία τοῦ ἀδάμαντος ἐπικρατεῖ εἰς τὸν σχιστώδη καὶ ἀμμωνιακὸν φλοιὸν τοῦ οὐρανίου τούτου σώματος. Οἱ φυσικοὶ δὲν εἶχον μέχρι τοῦδε σημειωμένον τοιαύτης ὕλης ἀερόλιθον εἰς τὰ διάφορα εἴδη, τὰ ὁποῖα διέγραψαν.

— Ἐτέθησαν εἰς διαφόρους ὁδοὺς τοῦ Βερολίνου ἠλεκτρικὰ ὡρολόγια, τὰ ὁποῖα κινοῦνται ὑπὸ ἑνὸς καθολικοῦ διὰ μεταλλικῶν συρμάτων. Ἡ ἀξία ἑκάστου δὲν ὑπερέβη τὰ 45 φράγκα.

— Μεγάλη καὶ πλουσιωτάτη ἐξόρυξις χρυσοῦ γίνεται εἰς τὴν Αὐστραλίαν ἀπό τινος. Κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα δέκα καὶ δώδεκα λίτραι τοῦ μετάλλου τούτου ἀπέρθου σχεδὸν καὶ καθαρωτάτου μεταφέρονται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βανδεμενίας, ἢ τοῦ Σίνδεϋ. 40,000 οὐγγίαι ἐστάλησαν κατὰ τὸν Δεκέμβριον εἰς Ἀγγλίαν. Διὰ τοῦτο ὑπογράφεται αὐτόθι γενικὴ ἀναφορὰ παρακαλοῦσα τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν χρυσωρυχίαν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν τελουμένων φόρων.

— Ἀναλύσεις ἀλλεπάλληλοι, γενόμεναι εἰς τὸ ἐν Παρισίοις μεταλλουργικὸν σχολεῖον, ἀπέδειξαν ὅτι ὁ χαλκὸς, ὅστις περιβάλλει ἐξωτερικῶς τὸ σκάφος τῶν πλοίων, φθείρεται ταχέως, ἂν προῆλθεν ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα τῆς Ἀγγλίας, ὡς περιέχων πολὺ ἀρσενικόν· διαρκεῖ δὲ τοὐναντίον πολὺ, ὁσάκις ἐξωρύχθη ἀπὸ τὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ Νορβεγίας.

— Ἐκδίδοται κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν τῆς Κοπεγχάγης κατάλογος τῶν μεθύσων, ὅσοι εὑρίσκονται ἀναίσθητοι κατακείμενοι εἰς τὰς ὁδούς. Οἱ τοιοῦτοι ἦσαν κατὰ τὸ 1851 ἄνδρες μὲν 591, γυναῖκες δὲ 150· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ηὔξησε κατὰ 73 ὡς πρὸς τὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους, κατὰ 92 δὲ ὡς πρὸς τὸν τοῦ προπαρελθόντος.

— Ἡ κτηνοτροφία προοδεύει θαυμασίως εἰς τὰς χώρας τῆς Αὐστριακῆς μοναρχίας. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1851 ἦσαν αὐτόθι 27 ἑκατομμύρια προβάτων· συνήχθησαν δὲ 610,000 κεντηνάρια μαλλίου, ἐξ ὧν τὰ μὲν 160,000 ἐξεκομίσθησαν, τὰ δὲ 450,000 ἠγοράσθησαν ἀπὸ τὰ ἐγχώρια ἐριουργεῖα.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΣ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Πρὸ μηνὸς ἤδη ταράττεται ἡ κοινὴ ἡσυχία εἰς τὴν Λακωνίαν. Αἱ θρησκευτικαὶ λογομαχίαι τῆς πρωτευούσης μετεβλήθησαν ἐκεῖ εἰς ὀχλαγωγικὰ κινήματα

παρὰ τοῦ λαοπλάνου καὶ ἀπονενοημένου μοναχοῦ Χριστοφόρου Παπουλάκη. Ἡ Κυβέρνησις, ἀφ' οὗ ματαίως μετεχειρίσθη τὰ ἤπια καὶ πατρικὰ μέσα, ἠναγκάσθη νὰ πέμψῃ στρατιωτικὴν δύναμιν πρὸς καταστολὴν τῆς στάσεως ταύτης, τῆς ὁποίας τὰ ἐλατήρια ἀνεκαλύφθησαν ἀγαθῇ τύχῃ ἐν καιρῷ ἐκ διαφόρων γραμμάτων εἰς Καλάβρυτα. Πάτρας, καὶ ἀλλαχοῦ. Οἱ Μανιάται ἠρνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ ἀποδώσωσι τὸν δημεγέρτην· ἀλλὰ θέλουσιν ἀναγκασθῆ ὑπὸ τῆς βίας, ἢ καὶ πρὶν ἡ βία ἐνεργήσῃ. Ἤδη μάλιστα διεδόθη ὅτι ὁ ἀρχέκακος ἐδραπέτευσεν, ἢ ἔγειρεν ἄφαντος.

Λυπεῖται πᾶς εἰλικρινὴς πολίτης βλέπων ἐπαναλαμβανομένας ἀλληλοδιαδόχως τοιαύτας ταραχὰς, αἱ ὁποῖαι ἀμαυροῦσι τόσον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔθνους εἰς τὰ ἔξω, συγκινοῦσι τοὺς λαοὺς ἐσωτερικῶς, καὶ καταδαπανῶσιν ἀδίκως τοὺς ὑπάρχοντας τοῦ ταμείου πόρους. Ἀλλὰ πόσην πικρίαν ποτίζεται ἀκαταπαύστως ἐξ αὐτῶν καὶ ἡ ἀγαθὴ τοῦ βασιλέως ἡμῶν καρδία! Πόσον παντελῶς ἄλλης ἀνταμοιβῆς ἦτο ἀξία ἡ πατρική του μέριμνα καὶ δικαιοσύνη ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας πάντων! Ἡ θεία ὅμως πρόνοια κήδεται καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος· διότι ὅλαι μέχρι τοῦδε αἱ μηχανορραφίαι τῶν κακοβούλων διελύθησαν ὡς ἱστὸς ἀράχνης, καὶ τὸ πρόσχημα τῆς δὲ θρησκείας· τὸ ὁποῖον ἤδη ἀνέλαβον, δὲν θέλει τοῖς χρησιμεύσει περισσότερον. Διότι ἡ θρησκεία προστατεύεται ἀπὸ τοὺς καθεστῶτας νόμους, ἀπὸ τὰς βουλὰς καὶ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν ἐξίσου. Ποτὲ αἵρεσις δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν μολύνῃ, οὔτε ἠκούσθη τις προσήλυτος ἑτεροδόξων διδασκαλῶν γενόμενος. Ὁποία διαφορὰ κατὰ τοῦτο μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων τόπων τῆς Εὐρώπης, αὐτῆς μάλιστα τῆς συνταγματικωτάτης Ἀγγλίας καὶ τῆς Ὁμοσπόνδου Ἀμερικῆς! Εἰς πόσα σχίσματα κατεκερματίσθη καὶ ἀδιακόπως ὑποδιαιρεῖται μέχρις ὅτου τελείως ἐκμηδενισθῇ γυμνουμένη καὶ τὴν σύστασίν της, οὕτως εἰπεῖν, ἀποβάλλουσα. Πόσον δὲ μίσος πνέουσιν οἱ διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῶν Καθολικῶν! Διὰ τοῦτο οὐχὶ ὀλιγότερον παρὰ τὴν κατατρύχουσαν αὐτοὺς πενίαν χιλιάδες Ἰρλανδῶν κατ' ἔτος μεταναστεύουσιν εἰς μακρυνὰς χώρας, ἀρνούμενοι καὶ αὐτὴν τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς των. Ἀλλ' ὅσον ὑπάρχει ἔμφυτος ὁ ζῆλος τῆς θρησκείας, τόσῳ συμφέρει ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τῆς γενικῆς ἡσυχίας τοῦ Κράτους νὰ λείπωσιν αἱ θρησκευτικαὶ συζητήσεις· διότι αὐταὶ οὐχὶ μόνον τὴν χριστιανικὴν πίστιν ἔκπαλαι ἠκρωτηρίασαν ἢ ἀδιαφόρως ἐνόθευσαν· ἀλλὰ καὶ ἀναστατώσεις ἔφερον μεγάλας καὶ πολυχρονίους πολέμους καὶ μεταναστεύσεις ὁλοκλήρων λαῶν, καθὼς εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἀλλοῦ. Ἡμεῖς ὅμως αὐτοὶ κατὰ δυστυχίαν προκείμεθα τὸ ἀξιοπρεπέστατον παράδειγμα τῆς βλάβης τῶν θρησκευτικῶν συζητήσεων, ὅταν ἐκτείνωνται πέραν τοῦ δέοντος· διότι ἐξ αὐτῶν ἐταπεινώθη καὶ εἰς δουλείαν ὑπέπεσε τὸ ἐλεεινὸν ἡμῶν ἔθνος. Εὐτυχεῖς οἱ τόποι ὅσοι δὲν ἐπαπειλοῦνται ἀπὸ τοιαῦτα κακὰ τῶν ὁποίων αἱ Κυβερνήσεις διοικοῦσι κατὰ συνείδησιν, καὶ ὅπου ἡ ἐλευθερία τῆς πεποιθήσεως εὑρίσκεται ἐντός τινων ὁρίων περιεσταλμένη. Μόνον ἡ ἐκ τούτου προερχομένη γενικὴ ἡσυχία ἀρκεῖ μέχρι τινος νὰ ἀντισταθμίσῃ πολλὰ ἄλλα ἄτοπα τῆς αὐθαιρέτου ἐξουσίας.

Ταῦτα λέγοντες δὲν παραγνωρίζομεν, οὔτε μεμφόμεφα παντελῶς τὸν σκοπὸν, ἢ τὴν ἀξίαν τῶν γραφόντων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ἢ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους. Διατεινόμεθα δὲ μόνον ὅτι πολλάκις ὁ ἀμαθὴς καὶ δεισιδαίμων καὶ ἑτεροκίνητος μάλιστα λαὸς παρεξηγῶν τοὺς ὀρθοτάτους λόγους λαμβάνει ἀφορμὴν μέχρι μὲν τινὸς νὰ καταφρονῇ καὶ τὰ σεμνότατα πράγματα τὰ ὁποῖα ἀκούει ἐξονειδιζόμενα· νὰ παρεκτρέπηται δὲ ἔπειτα καὶ νὰ στασιάζῃ καθὼς ἤδη συνέβη εἰς τοὺς Μανιάτας. Μὴ παιδὶ μάχαιραν. Διατὶ νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τοιαύτην ὑπόνοιαν ἀνατέμνοντες ἔμπροσθέν του ὁσημέραι τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας;

—Ἀναγγέλλεται ὡς βέβαιον ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα εἰσάγονται εἰς τὴν συζήτησιν τῶν Βουλῶν τὰ Ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια.

Εὐχόμεθα ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης νὰ συνετίσῃ τοὺς Βουλευτὰς καὶ Γερουσιαστὰς εἰς τὰ ἄριστα. Ἡ ἀπόφασίς των θέλει κρίνει περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Ἑλλ. λαοῦ συνδυασμένης μετὰ τῆς πρὸς ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος οχέσεως καὶ συμπαθείας.

ΕΛΠΙΣ. — Βαδίζουσα τὴν μέσην ὁδὸν ὑπαγορεύει τρόπον συμβιβάζοντα τοὺς διαφερομένους περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Νομίζει ὅτι ἠθέλομεν ἀγνωμονήσει πρὸς τὴν Μεγάλην ἐκκλησίαν μὴ παραδεχόμενοι τὸν Τόμον, καὶ μὴ ἀναγνωρίζοντες τὸν βαθμόν της. Διότι ἐκεῖνον μὲν ἐζητήσαμεν, καὶ δοθέντα ἤδη τὸν ὑπεδέχθημεν ἀνεπικρίτως καὶ ἐωρτάσαμεν μάλιστα ἑορτὴν ἐθνικὴν· τοῦτον δὲ ἐξ ἔθους, ἢ κανόνων συνοδικῶν, ἢ νόμων καὶ διαταγμάτων αὐτοκρατορικῶν κατέχει πραγματικῶς κατὰ σειρὰν πολλῶν αἰώνων ὁ πατριάρχης καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὁ μέγας δὲ Πέτρος αὐτὸς ὡς μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν ὡμολόγησε καὶ ἐτίμησε τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν.

Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συναρμόσῃ τινὰ τῶν συνομολογηθέντων μερῶν πρὸς τὰ καθεστῶτα τῆς συνταγματικῆς πολιτείας, ζητοῦσα ἐκ νέου ἐπεξήγησίν τινα, εἴτ' ἐπιδιόρθωσιν τοῦ Τόμου παρὰ τοῦ Πατριαρχείου. Νομίζει δὲ ἡ *Ἐλπὶς* ὅτι δύναται καὶ συμφέρει μάλισα εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ὑψώσῃ εἰς Πατριαρχεῖον τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν, καθιστῶσα αὐτὴν ἱκανῶς ἀνεξάρτητον ὡς πρὸς τὴν κοσμικὴν κατὰ τὸ πνευματικὸν διὰ ῥητῶν νόμων, συνεννοουμένην δὲ μετ' αὐτῆς ἐπὶ τῶν μικτῶν ζητημάτων, οἷον ὁ γάμος κτλ.

ΑΙΩΝ. — Ἐξακολουθεῖ σχοινοτενέστατα καὶ ἀλλεπάλληλα ἄρθρα προτιθέμενα τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀναιρέσεως τοῦ Τόμου.

Ὁ καθηγητὴς Κ. Βάμβας καὶ ὁ Κ. Π. Σοῦτσος ἔγραψαν εὐφυῶς κατὰ τοῦ Κ. Φαρμακίδου.

— Ἀποθανόντος τοῦ μητροπολίτου Λοκρίδος ἡ στερεὰ ἔχει μόνον ἕνα ἀρχιερέα τὸν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ Πελοπόννησος ἕνα μόνον τὸν Καλαβρύτων, καὶ αἱ νῆσοι ἕνα μόνον τὸν Κυκλάδων.

— Πολλαὶ οἰκογένειαι Ῥωσσικαὶ καὶ ἱερεῖς Ῥῶσσοι ἀνεχώρησαν εἰς Ἱεροσύλυμα.

— Ὁ ὑποστράτηγος καὶ αὐλάρχης τοῦ Βασιλέως Κ. Κολοκοτρόνης ἐστάλη εἰς Λακωνίαν ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐκεῖσε διευθυνθείσης στρατιωτικῆς δυνάμεως· ἀνεχώρησαν δὲ συγχρόνως αὐτόσε καὶ Βουλευταὶ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν καὶ Μεσσηνίαν ἐπαρχιῶν.

— Ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος μητροπολίτου Ἀγαθαγγέλου προσεκλήθη ὡς μέλος τῆς Συνόδου ὁ Αἰγίνης Σαμουήλ.

— Τῇ 20 Μαΐου τελεσθείσης τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ πανεπιστημίου Ὄθωνος ὁ καθηγητὴς Κ. Κοντγόνης ἐξεφώνησεν ἄριστον λόγον περὶ τῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ κλήρου παλαιῶν διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ περὶ θρησκείας καὶ ἐκκλησίας.

ΑΘΗΝΑ. — Ἀποδεικνύει ἱστορικῶς τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἑλλ. ἐκκλησίας διὰ τῶν ἀποφάσεων, ὅσας ἐξέδωκαν διάφοροι ἐθνικαὶ Συνελεύσεις, ἀνασκευάζει τὰ ἐπιχερήματα τοῦ Κ. Π. Σούτσου, εὑρίσκει καὶ καταπολεμεῖ τὸν Κ. Βάμβαν ὡς παλινωδοῦντα.

— Ὁ Συνταγματάρχης Κλίμακας διετάχθη ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Λακωνίαν μὲ τὴν διλοχίαν του.

— Λῃστεία ἀνεφάνη εἴς τε τὴν Φθιώτιδα καὶ τὴν Ἀργολίδα, ἐκεῖ μὲν ὑπὸ τὸν Καλαμάταν, ἐνταῦθα δὲ ὑπὸ τὸν Σπατανιώτην. — Τὰ αὐτὰ λέγονται καὶ περὶ Αἰτωλίας.

— Μέλος τῆς ἀνακαλυφθείσης νέας ἀποτροπαίου ἑταιρίας ἦτο ὁ δήμαρχος Τριπόλεως Μπιλάλης, Κοσμᾶς Φλαμιάνος (Κεφαλλὴν) ἑπτανήσιος καὶ ἄλλοι πολλοὶ διαμένοντες ἐντὸς καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Κατεσχέθη δὲ καὶ ἐπιστολή τινος συμβολικὴ πρὸς τὸν Παπουλάκην ἐκ Βλαχίας.

— Ἡ Ι. Σύνοδος ἀπεκήρυξε τὸν Χριστόφορον ὡς λαοπλάνον προτρέπουσα τοὺς χριστιανοὺς ν' ἀπέχωσιν αὐτοῦ.

— Ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ὁ Νομάρχης Λακωνίας Κ. Ὀρφανὸς· τὸν ἀναπληροῖ δὲ ὡς ἔκτακτος ἀπεσταλμένος ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς Κ. Δούκας.

— Εἷς τινας ἐκκλησίας τῶν Πετσῶν ἔκαμον λιτανείαν ὑπὲρ τοῦ Χριστοφόρου. — Ἀνεκαλύφθη δὲ καὶ εἰς τὴν καθέδραν Μεγασπηλαιώτης μοναχὸς ἀνταποκρινόμενος μὲ τὸν Χριστόφορον, τὸν ὁποῖον ὡδήγει ἄλλος Μεγασπηλαιώτης Ἰγνάτιος.

— Νέα δύναμις ἐστάλη εἰς Μάνην δηλ. ὀκτὼ τηλεβόλα καὶ λόχος πυροβολιστῶν διοικούμενος ὑπὸ τοῦ Βότσαρη.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ. — Κατὰ τὴν δόξαν τῶν ἀνακαλυφθέντων συνωμοτῶν ἡ Ἑλλ. νομοθεσία εἶναι ἔργον τοῦ Σατανᾶ, τὸ Σύνταγμα ὑπόνοια τοῦ Διαβόλου, τὰ σχολεῖα ἐργαστήρια διαφθορᾶς καὶ ἀσεβείας, ἡ Ἑλλὰς κινδυνεύει, διότι κινδυνεύει ἡ πίστις. Διὰ νὰ σωθῇ δὲ αὕτη πρέπει νὰ πέσωσι μάρτυρες.

— Λέγεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις διέταξε νὰ συλληφθῶσι καὶ ἄλλοι μοναχοὶ τῆς νέας ἑταιρίας οἱ μὲν ἐν Αἰγίῳ, οἱ δὲ ἐν Εὐβοίᾳ, οἱ δὲ ἀλλαχοῦ.

— Συνελήφθη καὶ ὁ Ἰγνάτιος μοναχὸς, ὁ ἐπικινδυνωδέστερος ἀπόστολος τῆς Ἰησουϊτικῆς ἑταιρίας· διότι καὶ παιδείας μέτοχος, καὶ πνεῦμα καὶ τόλμην κέκτηται.

Ὁ Φλαμιάτος, ἡ φαινομένη κεφαλὴ τῆς συνωμοσίας, ἐφυλακίσθη. Οἱ ἐν Ἀθήναις συλληφθέντες καλόγηροι ἀνακρινόμενοι οὐδὲν ἔκρυψαν. Εἰς τὴν Τρίπολιν ἀνεκαλύφθησαν ἐπαναστατικαὶ προκηρύξεις τοῦ Χριστοφόρου.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

ΓΑΛΛΙΑ.

Ὁ Λουδοβίκος Ναπολέων ἐπιθυμῶν κατὰ πάντα τρόπον νὰ εἰρηνοποιήσῃ τοὺς λαοὺς καὶ νὰ ἐπαναγάγῃ ἐντελῆ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὴν χώραν, ἔπεμψεν εἰς διάφορα αὐτῆς μέρη πιστοὺς καὶ συνετοὺς καὶ φιλοπάτριδας φίλους του, διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὴν κατάστασιν τῶν πνευμάτων, τὰς αἰτίας τῶν παραπόνων κτλ.

Τοιοῦτοι ἐπόπται ἀποβαίνουσιν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι κατά τινας καιρούς· πολλάκις μόνον δι' αὐτῶν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία δὲν φθάνει συνήθως μέχρι τῶν Βασιλέων καὶ ἡγεμόνων· ἢ ἂν καταντᾷ, συσκιάζεται ὁπωσοῦν καὶ ἀμαυροῦται, καθὼς τὸ φῶς ὅταν διαπερᾷ τὰ νέφη καὶ τὴν ὁμίχλην.

Ἐκ τῶν περιστοιχούντων τοὺς δυνάστας καὶ κραταιοὺς τῆς γῆς, οἱ μὲν δὲν ἔχουσιν ἱκανὴν παῤῥησίαν, νὰ φανερώσωσιν ὅ,τι γνωρίζουσιν, οἱ δὲ κολακεύουσι μᾶλλον τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ τὰ πάθη των διὰ τὰ ἴδια συμφέροντα. Ἀλλ' ὁ ἄρχων τοῦ λαοῦ ἔχει ἀνάγκην νὰ συνομιλῇ συχνάκις καὶ μὲ αὐτὸν τὸν λαόν. Ὁ λαὸς δὲ οὗτος εὑρίσκεται μόνον καὶ κυρίως εἰς τὰς ἐπαρχίας, αὐταὶ ἀποτελοῦσι τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου, τοῦ ὁποίου τὸ κέντρον κατέχουσιν οἱ ἐπήλυδες τῆς πρωτευούσης, ἔχοντες καὶ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ συμφέροντα πάντῃ ἄλλα παρὰ τὰ τοῦ ἔθνους.

Μεταξὺ τῶν ὀλίγων τινῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἠρνήθησαν τὸ ὅρκον τῆς πίστεως εἰς τὸν Ναπολέοντα, ἀναφέρονται ὁ διάσημος ἀστρονόμος Ἀράγω καὶ οἱ στρατηγοὶ, ἀντίπαλοι δὲ κεκηρυγμένοι τοῦ Ναπολέοντος, Λαμορισιὲ καὶ Changarnier. Τοὐλάχιστον ὁ Ἀράγὼ ἐσιώπησεν· ἀλλ' ὁ Λαμορισιὲ καὶ Changarnier ἐμεγαλαύχησαν τόσον εἰς τὰς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀπολογητικὰς ἐπιστολάς των, ὥστε ἔβλαψαν πολὺ τοῦ ὀνοματός των τὴν φήμην. Ἰδιαιτέρως ὅμως κατεστάθη γελοῖος διὰ τὴν κομπαστικὴν περιαυτολογίαν ὁ Changarnier. Ποτὲ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς καυχώμενος διὰ τὰς νίκας του, ἢ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Τιμόθεος δὲν ἤθελον καυχηθῇ τοσοῦτον. Ὁ Καῖσαρ δὲν ἐμεγαληγόρησεν οὔτ' αὐτὸς τοσοῦτον περὶ ἑαυτοῦ.

Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποσχεθῇ πίστιν εἰς τὸν Ναπολέοντα ὡς καταπατήσαντα τοὺς θεσμοὺς καὶ ὡς ἐπίορκον, εἶχε ζητήσει ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἄδειαν κατὰ τὸ 1849 νὰ ῥίψῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους ἀπὸ τὰ παράθυρα! ὀλίγῳ δὲ ὕστερον συνώμνυε κατ' αὐτοῦ τοῦ Ναπολέοντος, διὰ νὰ ἀναρπάσῃ αἰφνηδίως καὶ νὰ τὸν κατακλείσῃ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βενσέν! ἰδοὺ χαρακτῆρες πολιτικοὶ καὶ

ςρατιωτικοί! Ἂς προχωρήσῃ μὲ τοιούτους ἀνθρώπους εἰς πολὺ τῆς ἀκολάστου δημοκρατίας ἡ πυργοποιία.

Πόσον ὁ Ναπολέων, καθὼς ἤδη τὸν εἰκονογραφήσαμεν, συνάπτει εἰς ἑαυτὸν τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Αὐγούστου καὶ Τίτου, ἀποδεικνύεται καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν. Ἄλλος τις ἴσως ἤθελε διαγράψει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀράγὼ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν καθηγητῶν Αὐτὸς ὅμως κηδόμενος τῆς μούσης Οὐρανίας τῆς ὁποίας ὁ ἀστρονόμος οὗτος ἀναγνωρίζεται ἀρχαῖος ἱεροφάντης καὶ θιασώτης πιστότατος, συγχώρησε τὴν ἀπείθειαν τοῦ Ἀράγὼ, ἐταπείνωσε δὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φιλοτιμίαν· ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ μόνον. Ἡ ἐπιήκεια αὕτη ἐνθυμίζει ἄλλην τινὰ πρᾶξιν οὐχ' ἧττον καὶ ταύτην γενναίαν ἐκ τῶν πολλῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουσι τὴν μεγαλοφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐν ταὐτῷ τοῦ ἐνδόξου Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Ὅτε ὁ Ναπολέων εἰσέβαλεν εἰς τὴν Γαλλίαν τὸ δεύτερον . . . ἐζήτησε νὰ προσλάβῃ εἰς τοὺς σκοπούς του τὸν στρατηγὸν Ἐξελμάνς, ἔντιμον καὶ τοῦτον μεταξὺ τῶν συναγωνιστῶν τοῦ θείου του· ἀλλ' ὁ Ἐξελμάνς ἀπέκρουσε τὰς προτάσεις του καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν τύχην του· ὁ δὲ Ναπολέων ἀντὶ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ δι' αὐτὴν τὴν περιφρόνησιν· μόλις ἀνηγορεύθη πρόεδρος δεκαετὴς, ἀνηγόρευσε στρατάρχην τὸν Ἐξελμάνς. Τοιαῦτα ἔργα ἀδύνατον νὰ μὴ πολλαπλασιάσωσι τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ ἐπιςηθίους φίλους τοῦ Ναπολέοντος καὶ νὰ μὴ κραταιώσωσι τὴν ἰσχύν του.

— Ἀφ' οὗ κατεβίβασε τὸν τόκον τοῦ δημοσίου χρέους εἰς 4 1|2 τοῖς 0|0, ἔδωκε προθεσμίαν δύο μηνῶν εἰς τοὺς προαιρουμένους νὰ λάβωσιν ὀπίσω τὰ δάνειά των. Ἐκ τούτων ἐνεφανίσθησαν τινὲς, τὸ δὲ ἀπαιτούμενον ποσὸν ὑπὸ ἀλλοδαπῶν δανειστῶν ἀναβαίνει εἰς μόνον 35 463 600 φρ. Ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν 29 ἑκατομμύρια ἀνήκουσι μόνον εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νικόλαον, ὅστις τὰ ἀπέσυρεν οὐχὶ βεβαίως ἀπὸ δυσπιστίαν, ἀλλὰ διὰ περισσοτέραν ὠφέλειαν, ἂν τὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις. Τὸ πρὸς τὸν κραταιὸν μονάρχην τοῦτον χρέος τῆς Γαλλίας ἦτο πολὺ πλειότερον κατ' ἀρχὰς, ἐπειδὴ ὁ τόκος του μόνον ἀνέβαινε εἰς 2 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος· χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπικρατησάσης ἐν Γαλλίᾳ πρό τινων ἐτῶν σιτοδείας, ὅτε ἡ τελευταία ἔμεινε χρεώστης πρὸς τὴν Ῥωσσίαν 40 σχεδὸν ἑκατομμυρίων. Τὰς διαφόρους μερίδας τοῦ δανείου τούτου ὁ αὐτοκράτωρ ὡς καλὸς οἰκονομολόγος ἐφ' ὅσον εὗρισκε κατάλληλον τὴν περίστασιν ἐπώλει εἰς ἄλλους ὠφελίμως ὥστε ὑπελείφθησαν τὰ 29 ἑκατομμ. Ἡ δὲ Γαλλία ἀποδίδουσα καὶ αὐτὰ ἀνεκουφίσθη ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ τόκου καὶ ἀπὸ τόσον δάνειον ξένης δυνάμεως· Τὸ δὲ ἀπαιτηθὲν παρὰ τῶν ἐγχωρίων δανειστῶν δάνειον ἀνέβη εἰς 39 ἑκατομύρια. Πάντες δὲ ἐγχώριοι καὶ ἀλλοδαποὶ ἔμελλον νὰ λάβωσι τὰ χρήματά των τῇ 17 Μαΐου.

Ἐρωτῶμεν ἂν δὲν φαίνηται ὁ Ναπολέων καὶ ἐπιτηδειότατος οἰκονομολόγος, καθὼς ἀνεδείχθη καὶ πολιτικός. Διότι ἀνεκούφισε τὸν προϋπολογισμὸν κατ' ἔτος ἀπὸ 18 ἑκατομ. τόκων κατὰ τοῦτο μόνον.

— Πᾶσαι αἱ συντεχνίαι φιλοτιμοῦνται ν' ἀποκτήσωσι τὴν προτομὴν τοῦ Ναπολέοντος· ἀνεστηλώθη δ' ἤδη εἰς πάσας τὰς ἀγορὰς καὶ ἄλλα διάφορα μέρη τῶν Παρισίων, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις.

Ὁ Ναπολέων προσαληθεὶς εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον, ὅπου 200 συνδαιτυμόνες τῆς στρατιωτικῆς τάξεως συνευωχοῦντο, ἐξ ἐράνου, ἐτίμησε μετὰ τοῦ θείου του Ἱερωνύμου τὴν ἑορτὴν των ταύτην κτλ.

Ἡ τελεσθεῖσα ἱερὰ λειτουργία εἰς τὸ αὐτὸ κατάστημα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διανομῆς τῶν ἀετοφόρων σημαιῶν συνωδεύθη ὑπὸ 1500 μουσικῶν μὲ διάφορα ὄργανα. Ποτέ, λέγοσι, τοιαύτη ἁρμονία, συνήθης ἤδη εἰς τὴν φιλόμουσον Γερμανίαν, μάλιστα δὰ κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα ἐν Βιέννῃ, δὲν ἦτο ἠκουσμένη εἰς τὴν Γαλλίαν.

ΑΥΣΤΡΙΑ.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, ὅτε ὁ Ναπολέων εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως ἔξω τῶν Παρισίων διεμοίραζε τὰς ἀπτοφόρους σημαίας. εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν σωμάτων ὅλου τοῦ στρατοῦ, δύο αὐτοκράτορες, διέποντες ἤδη τὴν τύχην τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ σὸνδυασμοῦ των, ὁ τῆς Ῥωσσίας δηλ. καὶ τῆς Αὐστρίας παρευρίσκοντο εἰς τοὺς ἐξελιγμοὺς καὶ τὴν παράταξιν πολλῶν χιλιάδων στρατοῦ τῆς Αὐστρίας, δηλ. 25 ταγμάτων πεζικοῦ, 34 ἱλῶν ἱππικοῦ καὶ 9 πυραυλοστιχιῶν.

Οἱ δύο οὗτοι μονάρχαι τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπὶ ἁπλῆς συνορίδος καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀκολουθίας, ἡ συνοδίας ἐφέροντο εἰς διάφορα μέρη τοῦ τερπνοῦ περιπάτου τῆς Βιέννης Πράτερ γέμοντος ἀπὸ χιλιάδας πολυτελεστάτων ἁμαξῶν ἄλλων καὶ ἱππέων καὶ πεζῶν κλ

Εἰς δὲ τὸ θέατρον τὸ ἑσπέρας τὰ θεωρεῖα ὑπερετιμήθησαν τόσον, ὥστε Ἄγγλος τις (χωρὶς νὰ ἔλθῃ οὔτε ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν οὔτε ἀπὸ τὴν Καλλιφρονίαν) ἐμίσθωσε κάθισμα πλησίον τῆς ὀρχήστρας μὲ 25 λίρας δηλ. 600 φράγκα.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΥΡΙΩΝΥΜΙΚΑ.

Α.'

Ἕλλην ἔχων θυγατέρα
Φρίξον παῖδα τίς ἐστίν;

Β.'

Ἡ ἐλπὶς ἐλπίδα δίδει
Καὶ ἡ νίκη μου τὸ κλέος
Κλέος νίκη γλυκὺ ῥῆμα
Τῆς ἐλπίδος ἀδελφόν.

Γ.'

Ἀφοῦ κεφαλῆς ἐξῆλθες ἔχεις τι ἐκπληκτικὸν
Κ' οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί σου ῥίπτουν βλέμμα κατα-
(πληκτικὸν
Καὶ παλαίεις καὶ πληγύνεις παραινεῖς καὶ νουθετεῖς
Τῆς σοφίας καὶ ἀνδρίας τὸ χρυσοῦν ζεῦγος κρατεῖς.

Δ.'

Ἐκ τῶν ἀσπασμῶν μετέχεις μέγα μέρος ὦ θεὰ
Καὶ τοῦ Περικλέους ὅλην σὺ κατέχεις τὴν καρδιὰ
Σὺ τὸν ἔκαμες νὰ κλαίῃ ὁ γεννάδας ὡς παιδὶ
Καὶ πρὸς δικαστὰς νὰ λέγῃ σώσατέ μου τὴν ζωή.

Ἠλίας Σ. Σταθόπουλος.

Ἡ λύσις εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον.